

LOVEC 1

1986

glasilo Lovske zveze Slovenije

*Obilo zdravja, zadovoljstva in delovnih uspehov –
pri varstvu in gojitvi divjadi – v letu 1986!*

LOVEC

glasilo

Lovske zveze Slovenije,

revija za lovstvo

letnik LXIX, št. 1

januar–prosinec 1986

Lovca izdaja Lovska zveza Slovenije
Tiska ga Tiskarna »Jože Moškrič«
v Ljubljani.
Poština je plačana pri pošti 61102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:

Predsednik Borut Ingolič

Odgovorni urednik Boris Leskovic

Ada Bitenc, Lojze Černe, Branko Galjot,
Jelo Gašperšič, Ivan Nečemar, Mitja Rebec,
Konrad Sajdl in Bojan Vomer

Lektor in korektor Sončika Lorenci

Lovec izide praviloma vsak mesec

Prva številka letnika izide v začetku leta,
v januarju.

Ta številka je izšla v 23 300 izvodih.

Po mnenju Republiškega sekretariata
za kulturo in prosveto SRS, št. 421-2/72,
je LOVEC oproščen prometnega davka.

Letni prispevek zveze lovskih družin

po članu lovske družine Lovski zvezi
Slovenije, v katerem je vračunana tudi
naročnina za glasilo Lovec za leto 1986, bo
določila skupščina LZS na svoji prvi seji,
prav tako naročnino za nečlane in
za inozemstvo ter ceno za posamezen iz-
vod.

Za druge naročnike

je letna naročnina 1000 din
za inozemstvo 2100 din
izvod revije stane 65 din

Naročnino je treba plačati vnaprej na žiro
račun Lovske zveze Slovenije.

Vse gradivo za objavo pošiljajte

Uredništvu glasila LOVEC,

Župančičeva 9 – p. p. 505,

61001 Ljubljana.

Telefon (061) 214 948.

Nenaročenih rokopisov in slik
ne vračamo.

Cene malim oglašom:

do 15 besed 240 din, od 15 do 25 besed
400 din, od 25 do 30 besed 600 din.

Za vsako nadaljnjo besedo 20 din.

Za člane lovskih organizacij
v SR Sloveniji velja polovična cena.

Male oglase je treba plačati vnaprej
na žiro račun.

Lovske zveze Slovenije, Župančičeva 9,
Ljubljana: 50101-678-47158.

Devizni račun LZS:

50100-620-107-010-257300-3090/2

IZ VSEBINE

Blaž Krže	2	V novo leto s svežimi močmi in jasnimi cilji
Mile Budič	3	8. svetovno prvenstvo v lovu s psom ptičarjem
Konrad Sajdl	6	Odstrel divjih prašičev – odslej drugače
Eberhard Schneider	8	Gojitveni ukrepi pri poljskem zajcu II.
Veljko Varičak	9	34. medpokrajinska lovska konferenca v Vorauu
Z. Železnik, V. Simčič	11	Za nami je že desetletje od izbruha stekline v Sloveniji
Katarina Krivic	13	Še nekaj podatkov o fosilnih losih na Slovenskem
Franc Šetinc	15	Požganica po lovsko
Ivo Božič	17	Raca reglja
Po lovskem svetu	18	Dva milijona kož v Leningradu – D. Ota
Lovska organizacija	19	Prispevek LZS k projektu »Populacije jelenov severne zemeljske poloble« – B. Leskovic
	19	Jubilej, razvitje prapora in otvoritev lovske koče LD Mokrice – B. Leskovic
	20	LD Brestanica praznovala 40-letnico – F. Zorko
Jubilanti	23	Anton Dirnbek – petinsedemdesetletnik
	23	Jože Boldan-Silni – sedemdesetletnik
Lovski oprtnik	24	Ori se ni vrnil – E. Rečnik
	25	Tihotapljenje živali – ZOV
V spomin	26	Stane Gregorc
	27	Janko Černigoj
Lovska kinologija	28	Razširjeno poljsko »D« tekmovanje ptičarjev v Ptuj – P. Pečnik
	29	Plan kinoloških prireditev za leto 1986 – KZS

Priloga te številke: Lovčev koledar 1986 (vložen v revijo)

SLIKA NA NASLOVNICI

Pozimi so za srnjad značilni številni biološki procesi. Tako v tem času srnjakom raste rogovje, v srnah pa se začneja razvijati oplojeno jajčece. Nemotenost poteka omenjenih naravnih pojavov je odvisna od številnih vplivov, med katere spada tudi prehrana. Naravna prehrana je za srnjad nenadomestljiva, kar velja zlasti za razne oblike dopolnilnega krmljenja. Zato si morajo lovci prizadevati predvsem za to, da ohranjajo in izboljšujejo naravne prehranske vire, še posebej ustrezne grmovne in plodonosne drevesne vrste.

Foto Blaž Krže, Diana

V novo obdobje s svežimi močmi in jasnimi cilji

Letošnje leto začnemo tudi s celo vrsto programov in nalog, nedeljivo povezanih z obvladovanjem nekaterih zapletenih družbenih, ekonomskih in drugih protislovij ter zagat. Ne glede na vsebino in obseg teh nalog in ne glede na osrednje okolje njihovega uresničevanja se vedno bolj poudarjajo znanje, delo in odgovornost. Ta velelnik je nedvomno najkrajši odgovor na številna vprašanja, s katerimi se ob vstopu v novo srednjeročno obdobje soočamo tudi v lovski organizaciji.

Čas, v katerem živimo, je divjadi manj naklonjen kot preteklost, in za obdobje, v katerega vstopamo, je značilno tudi to, da si družbeni interes v razpolaganju z naravnim prostorom nosilci posameznih dejavnosti razlagajo predvsem z vidika najlažjega in ekonomsko učinkovitega doseganja lastnih ciljev. Pri tem sta varstvo naravnega okolja in skrb za divjad potisnjena ob rob. Nesprejemljivost nadaljevanja take prakse, ki ne zagotavlja dolgoročnosti niti v lastni dejavnosti, je često usodna tudi za divjad.

Napori za doseganje pogojev dolgoročnega varstva in ohranitve divjadi, kar je eden osnovnih ciljev našega lovstva, pa bodo uresničljivi le, če bo lovška organizacija čvrsta in enotna, z jasno postavljenimi cilji in realnimi programi za njihovo doseganje.

Če se ob pogledu naprej za hip ozremo tudi nazaj, ne moremo mimo ocene, kako nam je uspelo izpeljati organiziranost po LG območjih. V nekaterih okoljih je ta ocena izrazito neugodna. Ne gre zgolj za formalno spreminjanje dosedanje organiziranosti v lovstvu, s katero so bili doseženi pomembni uspehi, pač pa gre za tako organizacijsko prerazporeditev, ki naj bi postala aktivni nosilec podružbljanja varstva in gojitve divjadi, ter bi v okviru argumentiranih stališč zagotavljala tudi nujno sodelovanje lovstva, kmetijstva in gozdarstva. Namesto aktivnega delovanja LG območij, katerim bi morala pogonsko gorivo zagotavljati predvsem lovška organizacija in ki bi morala delovati kot dobro naoljen mehanizem s številnimi vzvodi, zamujanje pri doseganju teh odnosov plačujemo z nepopravljivimi posledicami posegov v naravni prostor. Tako podrejanje ciljem drugih dejavnosti se z vsemi posledicami kaže na mali divjadi.

Smo pri tem res tako nemočni, kot kaže na prvi pogled in ali pri tem ni del krivde v nas samih? Dovolj bi bil niti ne preveč poglobljen pogled v smernice in stališča, sklepe in usmeritve najvišjih organov v slovenskem lovstvu o organizacijski povezanosti po LG območjih.

Doseganju tega so bili namenjeni tudi številni sestanki, iniciativni odbori, stališča in pobude družbenopolitičnih organizacij in skupnosti, ugotovitve analize o uresničevanju zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi, številni pozivi RK KGP. Postavljeni so bili roki, dana zagotovila, vendar se razmere v resnici niso spremenile. Vse to se namreč odbija od zidov čvrstih organizacijskih trdnjav z znanimi in nič kaj utrujenimi branilci. Ti že vrsto let nastopajo v spretnih dvojnih vlogah delegatov, hkrati pa tudi tistih, ki si prizadevajo, da do uresničitve lastnih odločitev ne bi prišlo. Izhajajo iz delegatske baze in njenih samoupravnih pravic, v resnici pa so njihovi lokalizmi glavna zavora za podružbljanje varstva in gojitve divjadi. Nastopajo kot zagovorniki divjadi, v resnici pa so njeni največji sovražniki.

Vse dokler v lovski organizaciji dogmatizem, katerega trdovratnosti in globoki zakoreninjenosti smo priča že nekaj let, ne bo presežen, je tudi od drugih udeležencev družbenih dogovorov težko pričakovati in zahtevati kaj več kot formalnost sprejetja družbenega dogovora. Velikost in zaokroženost lovskogojitvenega območja ne more biti podrejena tradicionalni organiziranosti, pač pa mora izhajati iz zavestne odločitve, po kateri mora lovstvo svojo organiziranost podrediti ekološki zaokroženosti življenjskih skupnosti najpomembnejših vrst divjadi. Ali nekatera LG območja, žal so še v manjšini, z delom in prvimi uspehi niso prepričljiv dokaz o nujnosti pospešenega uresničevanja te vrste družbene funkcije? Nikjer ne gre brez težav, razmere se ne spreminjajo čez noč. Podružbljanje lovstva je proces, v katerem stežka prodira vse, kar je povezano z več znanja in odgovornosti.

Enotne gojitvene smernice in rajonizacija divjadi sta eden od temeljnih srednjeročnih dokumentov. S tem, da bo gojitvene smernice v naslednjih tednih dobil v roke tudi sleherni slovenski lovec, se začneta tudi obdobje njihovega uresničevanja. Obdobje, v katerem ne bo potrebna le idejna in strokovna enotnost v lovstvu, pač pa tudi čas postopnega doseganja višje stopnje varstva in gojitve divjadi. To je pot, na kateri mora odpasti vse, kar ovira nadaljevanje začetih procesov podružbljanja lovstva, ki bo zagotovljeno tudi z doseganjem trajne usklajenosti in enakovrednosti sodelovanja z drugimi uporabniki naravnega prostora.

Blaž Krž

8. svetovno prvenstvo v lovu s psom ptičarjem

Rudi Rakuša že drugič osvojil pokal St. Huberta

Mile Budič

Svetovno prvenstvo v iskanju (field trace) male divjadi v parihi za pse ptičarje in slovito tekmovanje za pokal sv. Huberta – lovskega patrona – je potekalo v Umagu 17., 18. in 19. oktobra 1985 pod pokroviteljstvom Kinološke zveze Jugoslavije in Lovske zveze Hrvaške. Tu so se zbrali vodniki s ptičarji iz Avstrije, Belgije, Brazilije, Danske, Francije, ZRN, Italije, Nizozemske, Španije, Švice, Madžarske, Portugalske in Jugoslavije. Vsaka država je imela pravico sodelovati s štirimi kontinentalnimi in štirimi angleškimi ptičarji za iskanje male divjadi v parihi ter z dvema ptičarjema – lahko angleške ali kontinentalne pasme – za pokal sv. Huberta.

Na otvoritveni slovesnosti so se na govorniškem odru zvrstili Jouko Joukovski – predsednik IKS, Ivan Koprilović – predsednik LSH, gospod Polo Leporatti – predsednik organizacijskega odbora, priljubljeni general Otmar Kreačič – častni predsednik JKS, Lino Kodela – glavni organizator svetovnega prvenstva in še mnogi drugi.

Tekmovanje v iskanju male pernate divjadi v parihi je trajalo dva dni – 17. in 19. oktobra. Tako je imel vsak vodnik ptičarja možnost nastopiti dvakrat, za končno uvrstitev pa se je štel boljši rezultat.

Kako poteka samo tekmovanje?

Ptičarja iščeta v paru po 15 minut. Teren morata preiskati hitro, natančno in sistematično.

Sodniki ocenjujejo stoji ptičarja, kvaliteto nosu, hitrost, sistematičnost iskanja, vztrajnost, prinašanje pernate divjadi in prinašanje race iz globoke vode. Vodnik mora psa voditi tako, da nasprotniku prevzame teren z iskanjem v širino in da pride pes do stoje na divjad. Po stoji mora ptičar divjad na povelje dvigniti, ob tem pa ostati popolnoma miren, ko fazan odleti. Strelec fazana odstreli in na povelje ga pes prinese vodniku. Sodniki ocenjujejo tudi prinašanje race iz globoke vode. Pri tem pomočnik vrže raco v vodo, vodnik pa ustrelj v zrak. Pes v položaju »sedi« mirno čaka, da ga vodnik pošlje po raco. Ko pride iz vode, se ne sme

otresti ali race celo izpustiti, temveč takoj s plenom v gobcu sesti pred vodnika.

Tekmovanje premalo poudarja delo ptičarja po strelu. Vemo pa, da ima prav iskanje in zasledovanje obstreljene male divjadi velik humani in ekonomski pomen. Prav delo po strelu nam lepo

demonstrirajo vsestransko uporabnostna tekmovanja za ptičarje, ki jih prirejamo vsako leto v Sloveniji. Naši ptičarji so na tem svetovnem prvenstvu dosegli izjemen uspeh. Vodniki kontinentalcev smo osvojili prvo mesto v ekipni konkurenci in zmago med posamezniki, ki je pripadla epagneul-breto-

Rudi Rakuša s psičko Ajšo po uspešnem tekmovanju za pokal sv. Huberta, ki mu je že drugič prinesel naslov svetovnega prvaka v lovu s psom ptičarjem

Foto M. Budič

Predstavniki Slovenije na izbirnem državnem prvenstvu v lovu s ptičarjem v Umagu. Na fotografiji je tudi edina ženska, Miša Pušenjak, vodnica nem. kdl. ptičarke Ajde

Foto V. Pirher

nu Skotu vodnika Nebojše Šurbatovića iz Beograda. Z angleškimi ptičarji smo osvojili ekipno četrto mesto.

Na tekmovalju za pokal sv. Huberta je naša ekipa prav tako osvojila prvo mesto. Že drugič je zmagal Rudi Rakuša z Ajšo, na tretje mesto pa se je uvrstil Ivan Krišan s poentrom Lujem iz Vojvodine.

Na tem svetovnem prvenstvu smo imeli možnost opazovati pri delu različne pasme kontinentalnih in angleških pasem ptičarjev, od nemškega kratkodlakega ptičarja, nemškega žimavca, nemškega dolgodlakega ptičarja, francoskega epagneul-bretona, portugalskega jerebičarja, poentra, angleškega setra, irskega setra do škotskega gordon setra. Vse te pasme so se enako-

vredno »kosale« med seboj. Posebno me je presenetila kakovost epagneul-bretonov z izrednim nosom in delovno hitrostjo. Nemški kratkodlaki ptičarji in nemški ostrodlakarji – žimavci pa so bili standardno dobri. Tudi pri nas zelo redki nemški dolgodlakearji so pokazali izvrstne delovne kvalitete. Slovenci imamo spet svetovnega prvaka v tekmovalju za pokal sv. Huberta. To mesto je prepričljivo osvojil Rudi Rakuša s svojo psičko Ajšo. Ajša in Rudi sta nerazdružno povezana lovska celota. Popolnost pri vodenju in delu njegove psice je občudovanja vredna in opažovalec ima vtis, da pes razmišlja, spremlja in razume vsak najmanjši gib svoje- ga vodnika. Njuno delo je vzor za pravični in humani lov na malo divjad, ki ga je pri nas žal vedno manj.

Izredna predstava 20-minutnega dela svetovnih prvakov

Preden je začel Rudi z 20-minutnim delom, je sodnikom predstavil sebe in Ajšo, povedal, kakšno puško ima v rokah in katere naboje ter debelino šiber bo uporabljal. Za to tekmovalje se namreč sme uporabiti le štiri naboje za odstrel dveh fazanov.

Ajša je sedela ob vodniku in ga nestrpno opazovala. Sodnik je dal znak za začetek ... Psička je na migljaj začela iskati v ostri, visoki travi. V galopu je iskala levo in desno od vodnika. Ko je prišla na rob njive, je obstala ... Rudi se ji je približal in rekel: »Naprej, Ajša!« in psička se je kot mačka začela plaziti proti pritajeni kiti jerebic, ki se je nato glasno dvignila. Puška je ostala nema, ker se po odloku organizatorja jerebic ni smelo streljati. Ajša je iskala naprej prek polja in ob meji obstala. Pogledala je nazaj proti vodniku. Rudi je z rame snel puško, jo prelomil in napolnil. Ajša je iz stoje krenila naprej, obkrožila šop trave in znova obstala. S tem je preprečila fazanu, da se ni po razoru umaknil v bližnje kritje. Takšno »blokiranje« je lastnost le izjemno redkih psov ptičarjev!

Fazan je naposled odletel in bil je že precej daleč, ko je počil strel. Zadet je padel v gosto podrast. Ajša je mirno spremljala njegov let in na kretnjo prinesla ter oddala plen vodniku. Rudi je fazana pogladil, ga iztrebil, obesil na zanke na pasu in lovil naprej. Čez nekaj trenutkov se je prizor ponovil in Rudi je imel z dvema streloma že dva uplenjena fazana. Sodniki, ki so ocenjevali njuno delo, so pripomnili samo to, da so obešeni fazani na Rudijevem pasu pre nizko opletali med nogami. A za to sta bila kriva le lovčeva postava in pas, ki mu je zlezal nekoliko niže. Osmo svetovno prvenstvo se je končalo v turističnem naselju Katoro pri Umagu. Miza jugoslovanskih tekmovalcev se je šibila pod pokali. Požrtvovalno delo organizatorjev se je tako končalo nadvse uspešno. S tem našim skupnim uspehom so bile poplačane vse dose- danje udeležbe na svetovnih prvenstvih in več kot upravičeni vsi finančni izdatki za tovrstno sodelovanje, ki je v tujini domena samo premožnih lovcev.

1. Ekipa Jugoslavije s kontinentalnimi pasmami ptičarjev

Scott	Nebojša Šurbatović	epagneul breton
Nutri	Stevan Doroslovački	nemški kdl. ptičar
Goca	Mile Budič	nemški kdl. ptičar
Ari	Radoje Bugarski	nemški kdl. ptičar
Loci	Stipan Ereš (rezerva)	nem. ostr. – žimavec

2. Ekipa Jugoslavije z angleškimi pasmami ptičarjev

Calimero	Erminio Jurišević	angleški seter
Buk	Emilio Pozzecco	angleški seter
Bak	Petar Mihok	angleški poenter
Ač	Dejan Đurisić	angleški poenter
Apis	Vojkan Mišljenović (rez.)	angleški poenter

3. Ekipa Jugoslavije za pokal sv. Huberta

Ajša	Rudi Rakuša	nemški kdl. ptičar
Luj	Ivan Krišan	angleški poenter
Žak	Ilija Latinović (rez.)	epagneul breton

Sestavni del tega članka so tudi slike na 3. in 4. strani ovitka.

UVRSTITEV POSAMEZNIKOV PRI KONTINENTALNIH PASMAM PTIČARJEV

Uvrstitev	Ime psa	Vodnik	Država	Točke
1.	Scott	Šurbatović	Jugoslavija	30,33
2.	Betty	Otokar Rake	Nemčija	17,5
3.-4.	Ari	Bugarski	Jugoslavija	16
3.-4.	King	Carbijn	Nizozemska	16
5.	Truusje	Carbijn	Nizozemska	11
6.	Britta	Oberli	Švica	8
I. Jugoslavija				46,33 točke
II. Nizozemska				26,33 točke
III. Švica				15,00 točk

UVRSTITEV POSAMEZNIKOV PRI ANGLEŠKIH PASMAM PTIČARJEV

Uvrstitev	Ime psa	Vodnik	Država	Točke
1.	Wanda	Jorg	ZR Nemčija	18
2.	Roy	Provost	Francija	17
3.	Azia	Moro	Španija	16,5
4.	Calimero	Jurišević	Jugoslavija	15
5.	Soiny	Azcue	Španija	14
6.	Zara	Moro	Španija	12,
I. Španija				19 točk
II. Francija				16 točk
III. ZR Nemčija				12 točk
IV. Jugoslavija				6 točk

UVRSTITEV POSAMEZNIKOV ZA POKAL »SV. HUBERT«

Uvrstitev	Ime psa	Vodnik	Država	Točke
1.	Ajša	Rakuša	Jugoslavija	184
2.	Truusje	Carbijn	Nizozemska	183
3.	Luj	Krišan	Jugoslavija	180
4.	Remus	Lavit	Francija	168
5.	Lido	Ferrarese	Italija	147
6.	Ravel	Boitier	Brazilijska	141

EKIPNA UVRSTITEV DRŽAV V »SV. HUBERTU«

1.	Jugoslavija	364 točk
2.	Nizozemska	276 točk
3.	Francija	234 točk
4.	Švica	213 točk
5.	Italija	198 točk

Ekipa jugoslovanskih vodnikov kontinentalnih pasem ptičarjev, ki je zastopala državne barve

Foto M. Budič

Vsem zvezam lovskih družin in OZD za lovstvo

OKROŽNICA

Izvajanje samoupravnega sporazuma o enotnih gojitvenih smernicah

Skupščina Lovske zveze Slovenije je na svoji 3. seji, 28. septembra 1985, sprejela pretežni del »Samoupravnega sporazuma o enotnih gojitvenih smernicah v SR Sloveniji za obdobje 1986–1990«.

Nekatere dopolnitve in rajonizacija določenih vrst divjadi bodo obravnavane in sprejete na 4. seji skupščine LZS, ki je sklicana 11. januarja 1986. Po tej seji skupščine bo opravljena redakcija celotnega teksta, smernice pa bodo tiskane v nakladi števila članov lovskih družin in posredovane vsem zvezam lovskih družin in organizacijam združenega dela s področja lovstva.

Samoupravni sporazum o enotnih gojitvenih smernicah v SR Sloveniji se prične izvajati 1. 1. 1986. To pomeni, da se v gojitvenem območju divjega prašiča v Sloveniji od 1. 1. 1986 dalje izvaja le odstrel divjih prašičev v telesni teži do 60 kg neto (dovoljeno do 10 % odstopanje). Pretežni del gojitvenega področja je že opredeljen v gradivu za 4. sejo skupščine LZS, zveze lovskih družin, ki pa te naloge še niso opravile, naj to storijo čimprej. Predlagamo, da o tem takoj obvestite vse vaše lovske družine. Istočasno je potrebno, da se uvede ustrezen način nadzora nad izvajanjem tega gojitvenega ukrepa in evidence starosti odstreljenih divjih prašičev.

Predsednik Sveta LZS za varstvo okolja in gojitev divjadi:
Andrej Levičnik, l.r.

Odstrel divjih prašičev – odslej drugače

Konrad Sajdl

Deset let bo minilo, kar smo slovenski lovci spoznali, da je potrebno tudi divje prašiče obravnavati skladno z drugimi vrstami naše divjadi ter z njimi gospodariti tako, da jih ohranimo in da bodo populacije po starostni in spolni sestavi usklajene, obenem pa upoštevati interese kmetijstva ter izvajati ukrepe za preprečevanje škod.

V ta namen je bilo sprejetih nekaj pomembnih ukrepov in stališč, kot so Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč, ki je prvič v zgodovini slovenskega lovstva divje prašiče časovno zaščitil, samoupravni sporazum o enotnih gojitvenih smernicah v SR Sloveniji za obdobje 1980–1985, sklep skupščine LZ Slovenije o zaščiti vodeče svinje, opredelitev gospodarjenja z divjimi prašiči v lovsko-gospodarskih načrtih lovskih organizacij za obdobje 1980–1985, uvedba območnega oziroma bazenskega gospodarjenja s to divjadjo in tako naprej... Lovska zveza Slovenije pa je na svoji

3. seji skupščine 28. 9. 1985 sprejela nov samoupravni sporazum o enotnih gojitvenih smernicah v SR Sloveniji za obdobje 1986–1990, ki med drugim določa:

Da se na celotnem območju Slovenije od 1. januarja 1986 do 2. januarja 1989 izvaja le odstrel divjih prašičev s telesno težo do 60 kg neto (dovoljeno odstopanje + 10%), in to brez številčnih in strukturnih omejitev.

Ta sporazum je večina lovskih organizacij, ki imajo v svojih loviščih divje prašiče, sprejela ugodno in z zadovoljstvom. Na osnovi uvodoma omenjenih ukrepov s področja gojitve divjih prašičev smo dosegli ponekod določen napredek, druge pa je ostalo pri starem. Ponekod je številčnost divjih prašičev celo tako upadla, da so postali redki. Vse je pač odvisno od tega, kako se posamezne lovske organizacije zavzemajo za gojitev te vrste divjadi. Z zadovoljiv napredek je bil dosežen tudi pri ocenjevanju in plačilu škode, ki jo divji

prašiči povzročajo na kmetijskih zemljiščih. Nikakor pa nam ni uspelo izboljšati starostne sestave populacij.

Merjasci, starejši od 6 let, s popolnoma razvitimi čekani – trofejo – so v Sloveniji že prava redkost. Pa tudi odraslih svinj je kljub delni zaščiti vedno manj. Le-te postanejo največkrat žrtev nevedskih lovcev in padejo na račun merjascev. Poleg tega so vse pogostejše breje nedorasle ozimke, kar gotovo ni v prid populacijam. Za tako stanje smo krivi izključno lovci, ker z brezobzirnim odstrelom kršimo osnovna načela gojitve te vrste divjadi. Zato je omejitev odstrela divjih prašičev iz razreda starejših živali nujna in nekaterih lovskih organizacij, ki se ukvarjajo z gojitvijo te divjadi, ni presenetila. Na enako misel sem namreč prišel že pred leti. Ob neki priložnosti sem bil pri izvajanju pogonov na divje prašiče določen za vodjo lova. Ker sem predvideval, da je v delu lovišča, kjer smo nameravali loviti, tudi vodeča svinja in ker vsa

Gojitvene smernice, ki jih bomo začeli uresničevati v letošnjem letu, za naslednja tri leta v območjih, ki so rajonizirana za divje prašiče, prepovedujejo odstrel divjih prašičev, težjih od 60 kg. S tem naj bi dosegli ustrežnejšo starostno strukturo v populacijah divjih prašičev, kar ni pomembno le z vidika zmanjševanja pritiskov na kmetijske površine, pač pa zagotavlja tudi večje možnosti za trofejno dozorevanje merjascev. Obenem pa seveda odstrel ozimcev, pa tudi starejših prašičev, predvsem lanščakov, težkih do 60 kg, številčno ni omejen. Izvajanje tega pa bo zagotovljeno le ob ustrezni strokovni usposobljenosti lovcev, z njihovo disciplino in prepričanjem v smoter tega gojitvenega ukrepa.

Foto J. Černač

opozorila na prejšnjih lovih glede zaščite takih svinj niso zalegla, sem prepovedal streljati na večje in težje prašiče ne glede na spol. Navzoči so silno negodovali in šušljali, kaj neki me je obsedlo, vendar sem vztrajal pri svojem. Kljub temu smo lov izvedli disciplinirano in tudi plen ni bil slab. Na ščetine oziroma dlako smo položili 3 ozimce in 2 lisici. Močan merjasec z izrednimi čekani pa je po izjavah nekaterih lovcev »po moji krivdi« odnesel zdravo kožo. Ta »merjasec« je prišel tudi k meni na stojišče. V resnici je bila to lepa, močna svinja, ki smo ji pred tem odstrelili 3 mladiče, drugi pa so se razkropili, zato je nekaj časa razburjala domišljijo lovcev. Razpoloženje po končanem lovu pa ni bilo prijetno. Pikra in neupravičena negotovanja na moj račun so se kar vrstila, čeprav so bile vmes tudi izjeme. Zelo pošteno je povedal eden izmed mlajših lovcev, da je tudi njega na stojišču obiskal manjši trop divjih prašičev, ker pa se ni mogel odločiti, na katerega bi streljal, je povsili puško. Žal so taki lovci še vedno v manjšini. Veliko je lovcev, posebno še lovskih gostov, ki v svoji strelski vnemi ali zaradi želje, da bi čim hitreje in čim lažje prišli do trofeje, na skupnih lovih streljajo na vse, kar je črno in prašiču podobno. V opravičilo za tako početje se največkrat opirajo na stališče pristojnih upravnih organov nekaterih občin, češ da je treba divje prašiče iz nekaterih območij enostavno iztrebiti. Določbe samoupravnega sporazuma so jasne, vendar ugotoviti težo divjega prašiča v naravi ni lahko. Za to so potrebne praksa in izkušnje. Lovec, ki v naravi še nikoli ni videl divjih prašičev, bo posamezne živali težko ocenil, kako velike so, kaj šele, koliko tehtajo.

Ozimce pozimi najlažje ločimo od starejših živali, in to ne le po telesni razvitosti in življenju v tropih, pač pa tudi po rumeno rjavem barvnem podtonu zimske dlake. Pri izbiri za odstrel se moramo ravnati po načelu, da odstrelimo telesno najšibkejšo živali.

V eni izmed lovskih družin Posavja so leta 1981, ko so bile življenjske razmere za divje prašiče precej dobre, ugotovili naslednje povprečne teže uplenjenih divjih prašičev (neto): merjasci 88, svinje 78, lanščaki 59 in mladiči-ozimci 38 kg.

Tudi iz tega podatka je razvidno, da smo doslej odstreljevali veliko preveč mladih, nezrelih merjascev in svinj. Trofejno zreli merjasci bi morali v našem okolju tehtati povprečno vsaj 120 kg neto. Kritična meja za odstrel po novem je v tem primeru pri lanščakih. Večina le-teh je težkih nad 60 kg, le manjši del pa pod 60 kg. Tu bo torej potrebna posebna previdnost.

Gojitvene smernice zahtevajo, da se v

loviščih, ki so sestavni del lovskogojitvenega območja, izvaja preprečevalno krmljenje divjih prašičev s tem, da je na najmanj 1000 ha po eno krmišče. Namen preprečevalnega krmljenja je zadržati divje prašiče v gozdu, zato mora biti takšno krmišče oddaljeno najmanj 500 m od gozdnega roba.

Na krmiščih je od 15. 3. do 15. 10. prepovedan vsakršen odstrel divjih prašičev, najmanjšo razdaljo od krmišča, kjer naj bi bil odstrel dovoljen, pa morajo določiti LGO, izhajajoč iz naravnih in drugih razmer. Priporočljivo je, da se v polmeru najmanj 500 m od krmišča v vegetacijski dobi prašičev ne odstreljuje.

Čas je že, da kršitvam pri odstrelu

V JANUARJU zakon dovoljuje lov na vso nezaščiten divjad (lisica, pižmovka, siva vrana, sraka, šoja) ter na tu navedeno in prikazano divjad. Vendar le, če je odstrel planiran in lovška organizacija (LD, ZLD, LZS, OZD) s svojim sklepom lovne dobe na kako divjad ni skrajšala oziroma lova ni prepovedala vse leto.

divji prašič

srna in mladič
do 15. 1.

medved

volk

divja mačka

jazbec

njivska gos
do 15. 1.

mufion oven in
mufionka ter jagnje
samo en dan, 1. 1.

ziatica, belica, dihur

mlakarica, črna lisica,
regelj, kreheljc
do 15. 1.

veliki kljunač
in kozica
do 15. 1.

fazan
do 15. 1.

kragulj
in skobec

poljski zajec
samo en dan, 1. 1.

10. I. vzide ob 7.42, zaide ob 16.36
25. I. vzide ob 7.32, zaide ob 16.54

= 3. I.;

= 10. I.,

= 17. I.,

= 26. I.

divjih prašičev, ki so se pojavljale, napravimo na osnovi novega samoupravnega sporazuma enkrat za vselej konec. V ta namen bodo morale lovske organizacije, predvsem lovske družine, bolj skrbeti za vzgojo članstva in najprej napraviti red v lastnih vrstah. Zmanjšale naj bi število velikih hrupnih pogonov na divje prašiče, na katerih

se največ greši in namesto teh uvedle maloskupinski in posamičen lov. Prav bi bilo, da nekaterim lovskim gostom, posebno še začetnikom, tudi na skupnih lovih določijo vodiče, vsem udeležencem lova pa povedo, naj raje, če ne morejo zanesljivo oceniti posamezne živali, povesijo puško, sebi v čast in lovišču v korist.

Gojitveni ukrepi pri poljskem zajcu

Dr. Eberhard Schneider

(Nadaljevanje)

Ohranitev življenjskega prostora

Ohranitev življenjskega prostora mora biti bistveni del gojitve; žal pa je danes marsikje že potrebno ta prostor na novo ustvariti. V zvezi s tem pa je treba jasno povedati, da ponovno ustvarjanje, vsaj v krajših časovnih razdobjih, nikoli ne more imeti enakega učinka kot ohranitev že obstoječih struktur in elementov. Zato moramo nujno posvariti pred zmoto, da bi komasacijo, ki ji sledi ureditev nekaj živih meja ipd., imeli za dobro rešitev. Ohraniti moramo to, kar je že zraslo!

To velja tudi za biotop poljskega zajca. Kot gojitveni ukrep tu ne zadostuje ureditev pol hektara velike njive za divjad, ki je vrh vsega morda še zasajena s koruzo. Gojitev poljskega zajca mora obsegati ukrepe za ohranjanje in pospeševanje rasti trav in zeli na travnikih ter obrobjih njiv in poti. Že sama opustitev preoravanja družbenih pasov zemlje ob poteh po zemlje lačnih agrarnih industrialcij, opustitev škropljenja obrobja njiv in poti s herbicidi in zmanjšanje obsega gnojenja z umetnimi gnojili zgolj na teh obrobjih pasovih bi pomenile brezplačno (!) gojitev poljskega zajca.

Setev rdeče detelje med ustrezne vrste žit in opustitev strniščnice vsaj za nekaj tednov, dokler rjave površine spet ne ozelenijo, bi poljskemu zajcu zelo koristile. Nekoliko dražja, a učinkovita, bi bila setev ovsa in podobnih rastlin po ozarrah ali vzdolž gozdnih obronkov. Pas, širok kot poljedelski stroj, posejan z rastlinami te vrste, bi koristil številnim prosto živečim živalim – ne glede na razne zeli, ki bi tam spet lahko uspevale.

Bistveno je to, da ne uredimo velike »pašne površine« zgolj na enem mestu v lovišču, marveč da ustvarimo mozaik majhnih pašnih arealov, vključenih med druge kmetijske površine v lovišču.

Lovska praksa

Povsem brezplačen, pa učinkovit in najhitreje izvedljiv gojitveni ukrep je prilagoditev lovcev danemu položaju. Poljski zajec danes prav gotovo ni nikakršen škodljivec več. Njegova številčnost je opazno manjša kot v preteklosti, tako da je na dlani logičen sklep, da velja premisliti o lovu na zajca in njegovem vplivu na številčnost.

Dokler je bila zmogljivost biotopa veli-

ka, nekdanji običajni način lova (npr. enkrat vsako zimo pogon ali pritisk, razmerje med strelci in gonjači 1:2) še zdaleč ni dosegel meje tega, kar je zajčja populacija prenesla; zvečine je bila celo premalo izkoriščena. Danes pa je zmogljivost okolja precej manjša, kar pomeni, da lahko enaka intenzivnost lova kaj hitro privede do prevelike izkoriščenosti.

Včasih naravne izgube med mladimi zajci zaradi kokcidioze v poznem poletju niso imele praktičnega lovskega pomena; kljub njim je ostajalo še dovolj poljskih zajcev za bogat odstrel. Tudi decembrsko paritev je lovec lahko opazoval zgolj z mislijo na prihodnji zajčji prirastek; zaradi nje ni bilo potrebno prekinjati lova. Celotno, da so marsikje odstreljevali – baje preštevili – goneče se zajce tja do zgodnje pomladi, ni imelo večjega vpliva na celotno populacijo in njen nadaljnji razvoj; navzlic vsemu je bilo zajcev vselej dovolj, in to zaradi dobre kakovosti biotopov.

Vendar pa tradicionalni način lova na zajca, ki je po današnjih spoznanjih v nasprotju z biološkimi dogajanjem, ne pove ničesar o vplivih dejanskega lovskega pritiska. V preteklosti je bilo gotovo – v absolutnem številu – manj pušk, ki so tudi mnogo manj pogosto merile na zajce. Značilni za »klasične« zajčje revirje so bili enkratni lovi z velikim številom gonjačev, ki jih je bilo dvakrat do trikrat več ko strelcev; ustrezno velike so bile tudi razdalje med posameznimi puškami.

Danes pa se strelci potikajo po poljih

RESOLUCIJA

Delovna skupnost lovskih zvez južnega alpskega prostora je na svojem 34. zasedanju 18. in 19. oktobra 1985 v samostanu Vorau obravnavala poljskega zajca. Ugotovila je, da je že dalj časa opaziti nihanje v številčnosti poljskih zajcev, katerih amplituda pa postaja od začetka šestdesetih let vse manjša. To je težnja, ki povečuje nevarnost, da bi zajčje populacije izumrle v območjih, kjer živijo danes. Za to so krive velike spremembe v biotopu. Zajec je vrsta divjadi, ki je zelo občutljiva za take spremembe in nanje tudi na prav poseben način reagira. Zajec je zato izvrsten in za znanost zelo pomemben biološki kazalec za stanje svojega in seveda tudi človekovega življenjskega prostora. Omenjene spremembe so v glavnem posledica razvoja kmetijstva v smeri razsežnih monokultur ter vse večje obremenitve okolja s škodljivimi snovmi najrazličnejšega izvora.

Lovci lahko le v neznatni meri vplivamo na to usodno dogajanje. Kljub temu pa se lovstvo ne more in ne sme nedejavno sprijazniti z nazadovanjem zajca. Med najpomembnejšimi ukrepi, ki jih je mogoče izvajati v soglasju s kmetijstvom in z njegovim sodelovanjem, je pridobivanje zajcu ustreznih biotopov, zlasti pa ponovna ureditev vrsti primernih površin s hrano in kritjem ter ohranitev naravne obraščeniosti obrobij poti in meja med njivami.

Poleg tega je smiselna tudi omejitev lova (varstvene površine, ki naj zajemajo najmanj tretjino površine lovišča!) pa tudi zgodnejši začetek in skrajšanje lovne dobe. Lov na zajca po 15. decembru je nesprijemljiv.

Še vedno vprašljivo izpuščanje zajcev za zvečevanje številčnosti pa po številnih raziskovalnih rezultatih ni videti smiselno in ga zato tudi delovna skupnost lovskih zvez južnega alpskega prostora ne more priporočiti.

Vorau, 19. oktobra 1985

34. medpokrajinska lovska konferenca v Vorauu

Vsakoletna konferenca Delovne skupnosti lovskih organizacij jugovzhodnega alpskega prostora, ki združuje lovske organizacije iz Trsta, Gorice, Vidma, Pordenona, Trenta in Južne Tirolske (iz Italije), Koroške, Štajerske in Tirolske (iz Avstrije) ter Lovsko zvezo Slovenije, je bila 19. oktobra 1985 v Vorauu na avstrijskem Štajerskem. Delovna tema konference, ki je bila že 34. po vrsti, je bila »Poljski zajec«.

Konferenca, ki sta ji predsedovala štajerski deželni lovski mojster Ulfried Hainzel in predsednik Delovne skupnosti lovskih organizacij jugovzhodnega alpskega prostora Bojan Škrk, je potekala v konferenčni dvorani starodavnega samostana v Vorauu.

Glavni referat z naslovom »Gojitveni ukrepi pri poljskem zajcu« (1. del smo objavili v decembrski številki lanskega Lovca) je imel docent dr. Eberhard Schneider z Inštituta za biologijo divjadi in lovstvo Univerze v Göttingenu. Drugi referati so bili naslednji:

- Antonino Zulian: Zajec v Furlaniji–Juljski krajini,
- Karlo Furlan: Zajec v tržaški pokrajini,
- Hermann Kulterer: Poljski zajec in kmetijstvo na primeru Koroške,

- Vojko Podgornik: Poljski zajec v Sloveniji,
- Josef Köck: Poljski zajec na Štajerskem,
- Oswald Galler: Lovska eksploatacija poljskega zajca na Južnem Tirolskem.

Novost letošnje konference je bila ta, da je bil prvi del, ko je imel docent dr. E. Schneider glavni referat, odprt za javnost. Tako so njegov referat poslušali tudi številni lovci iz Voraua in širše okolice. Drugi del konference, ko so poročali o stanju poljskega zajca v posameznih deželah-članicah te skupnosti, pa je bil internega značaja in je potekal brez navzočnosti javnosti.

Po izčrpnih razpravi o prebranih referatih so udeleženci konference sprejeli tudi posebno resolucijo o poljskem zajcu, ki jo objavljamo v celoti.

Udeleženci konference so tudi sklenili, da bo naslednja, jubilejna 35. konferenca, jeseni 1986 v Sloveniji, tema obravnave pa bo »Divji petelin«.

Na koncu se je gostiteljcem v imenu udeležencev konference zahvalil za odlično organizirano posvetovanje in gostoljubje predsednik Delovne skupnosti lovskih organizacij jugovzhodnega alpskega prostora Bojan Škrk.

Veljko Varičak

v absolutno mnogo večjem številu, in to pogosto celo povsem brez gonjačev. Oboroženi so z boljšimi puškami in uporabljajo boljše strelivo, nekateri med njimi celo posebne »daljnostrelne« naboje. K temu je treba prišteti še moderna terenska vozila, ki lahko lovske družine naglo prepeljejo kamorkoli. In ne nazadnje omogočajo sedanji dolgi konci tedna večkratno lovsko »obdelavo« lovišča. Pri tem ostane

tudi nekdanj priznani »tretjini lovišča« komaj kje še prizanešeno z lovom.

Ta novodobna lovska praksa nedvomno pomeni večji lovski pritisk na poljskega zajca, ki ima v povezavi z drugimi negativnimi dejavniki za neizogibno posledico zmanjšanje številčnosti. *Tu lahko začnemo in tudi moramo začeti z gojitvijo poljskega zajca!*

Večja skrbnost

Vsak lovec bi si moral pred začetkom vsakršne lovske eksploatacije ustvariti realno podobo o številčnosti. »Štetje« zajcev je veliko enostavnejše od preštevanja drugih vrst divjadi; zato bi moralo štetje zajcev spadati med redne dolžnosti lovca – vsekakor prej kot pretežno nesmiselno (ker je nepopolno) »preštevanje« parkljaste divjadi. Tako lahko, na primer, obhod zajčjega lovišča zgodaj spomladi, in sicer v zgodnjih jutranjih ali večernih urah, poda dokaj zanesljivo sliko. Poleg tega obstaja možnost »šetja v soju žarometov« (glej Salzmann-Wandeler, 1973, Pfister/Rimathe, 1982), pa tudi posebni preštevalni pogoni pred začetkom lovne dobe dajo prav dobre rezultate. Če vzamemo za osnovo rezultat pomladnega štetja, moramo pričakovano

jesensko številčnost pravilno izračunati. Zajka poleže sicer po šest do deset mladičev na leto (stara nekaj več, mlada nekaj manj), večina mladičev pa ne preživi prvega leta. Ne glede na to, kateri dejavniki povzročajo smrtnost mladih zajcev, lahko rečemo, da je v večini srednjeevropskih območij lovsko uporabni letni prirastek 1,5 do 2,0 mladiča po zajki že precej visok; običajno je manjši. V nekaterih letih in v neugodnih življenjskih razmerah lahko izgube pri starih zajcih celo presegajo prirastek mladih, tako da se številčnost zmanjšuje celo v sezoni razmnoževanja. Ob upoštevanju spolnega razmerja 1:1 lahko torej po opravljenem spomladanskem štetju poljskih zajcev previdno sklepamo, kaj smemo največ pričakovati od odstrela.

Potem pa je treba seveda spremljati razvoj populacije, še posebno pozno poleti in zgodaj jeseni, kajti takrat prihaja pri zajcih do največjih izgub; vse bolj razširjena »otroška bolezen« kokcidioza (Schneider 1978, 1979) pobere večino mladih zajcev. To je tako rekoč cena, ki jo poljski zajec plačuje za to, da se je lahko razširil prek nasploh vlažnejših območij srednje Evrope; vlažno podnebje namreč pospešuje razvoj kokcidioze in drugih parazitov

323-02/85-117-II/ČE
3.12.1985

Predsednik Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano SRS v Ljubljani izdaja na vlogo Lovske zveze Slovenije s št. 11/60 z dne 2. 12. 1985 za odstrel muflonov izven redne lovne dobe, na podlagi drugega odstavka 14. člena zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (Uradni list SRS, št. 25/76) naslednjo

ODLOČBO

V vseh loviščih v SR Sloveniji dovoljujemo **odstrel muflonov – ovnov, ovc in jagnjet** v času:

1. **mufloni – ovni in jagnjeta** obeh spolov od **1. januarja do 15. februarja 1986;**

2. **ovce in jagnjeta** obeh spolov od **1. avgusta do 31. avgusta 1986.**

Odstrel muflonov dovoljujemo pod pogojem, da bo odstrel po tej odločbi v skladu z lovskogospodarskimi načrti. Zato se mora realizirati odstrel upoštevati v planu odstrela muflonov po številu in strukturi za leto 1986.

Obrazložitev:

Za muflone-ovne je določena redna lovna doba od 1. avgusta do 1. januarja, za ovce ali jagnjeta pa od 1. septembra do 1. januarja. Za prvo obdobje po naselitvi muflonov je taka lovna doba zadoščala za realizacijo načrtovanega odstrela. V zadnjih nekaj letih pa večina lovskih organizacij v SR Sloveniji ne more odstreliti načrtovanega števila muflonov samo v redni lovni dobi. Mufloni so se zelo dobro prilagodili razmeram v območjih, v katera so jih naselili, ali pa so se sami razširili. Po začetnem uspešnem izvajanju lova je postala ta divjad zelo oprezna in je zato lov pogosto neuspešen.

S svojimi prehranskimi potrebami in navadami ponekod mufloni povzročajo tudi občutno škodo v gozdovih, zato morajo lovске organizacije težiti po realizaciji načrtovanega odstrela. S predčasnim odstrelom in s podaljšano lovno dobo po tej odločbi jim bo to omogočeno.

Kolkovina po tar. št. 3 zakona o upravnih taksah (Uradni list SRS, št. 23/82) je plačana.

Postopek Vodil:

mag. Janez ČERNAČ I. r.

REPUBLIŠKI PODSEKRETAR:
Zvone NASTRAN, dipl. inž. I. r.

ter bolezenskih klic, ki so zajca na suhih stepah manj ogrožali.

Z ustreznim lovom lahko tu uspešno posežemo vmes. En kar se da zgodnji lov – pa res samo eden! – na mlade zajce lahko napravi lovsko-gospodarsko koristne tiste zajce, ki bi v zgodnji jeseni morali poginiti – poginiti, ker zmogljivost biotopa ne zadostuje za poleti nastali presežek zajcev in ker se mora za zagotovitev nadaljnjega obstanka vrste izoblikovati zimskim razmeram ustrezna številčnost.

Tu lahko torej lovec koristno poseže vmes, ne da bi pri tem zabredel v nevarnost redukcije matične številčnosti. Seveda pa ne kaže nikogar siliti na lov na »rokavičke«, ki bi ga bilo najbolje izvesti že septembra. Tak lov naj tudi ne bi postal splošna praksa, pač pa bi moralo biti odgovornemu lovcu dovoljeno, da lovi nedorasle zajce, če se to zdi pametno v smislu razumne eksploatacije zajčje populacije – populacije, ki lov sploh lahko prenese!

Pritisniti pa je treba na tiste neuvidevne

lovce, ki nočejo razumeti, da 15. januarja ne kaže več streljati na tiste zajce, ki do takrat niso podlegli kaki bolezni oziroma so se do takrat uspešno izmikali lovcem. Tudi goneči se zajec, uplenjen v tem času, ne pomeni nikakršnega »gojitvenega odstrela«, s katerim bi se veljalo postavljati, saj se bo njegova vdova »oddolžila« z manj številnim potomstvom. Tudi pri zajcih velja načelo, da ne smemo odstreliti tistih osebkov, ki so že vstopili v svoj razmnoževalni cikel. Ta splošna napaka, tj. lov v času paritve, ima še posebno hude posledice pri tistih vrstah divjadi, katerih številčnost upada. To pa žal velja tudi za poljskega zajca. Naša tradicionalna lovna doba poljskega zajca nosi pečat nekdanjih praktičnih možnosti. Kmečki lovec svoj čas pač ni imel toliko časa, da bi dolge dneve prebil na pogonih; to si je lahko privoščil šele pozimi. Po drugi strani pa je s svojim delom ustvarjal boljše razmere za poljskega zajca. Danes je položaj povsem drugačen. Nedeljskim

lovcem časa ne manjka in tudi kmečki gospodar je glede tega zdaj mnogo na boljšem, kot je bil njega dni. Zato ni nikakršnega razloga, da bi vztrajali pri starih določilih. Prav nasprotno: nujno je, da se prilagodimo novim razmeram. Tako moramo položaj zajca slej ko prej ocenjevati kot nasploh »neugoden«; tudi veliko število odpovedanih lovov to potrjuje. Pogosto so tudi napačne ocene številčnosti osnova za optimizem tistih lovcev, ki nočejo slišati za novosti in spremembe. Po »suih« letih že malce boljši odstrel marsikoga preslepi, da verjame v nekaj, česar sploh ni, kajti odstrel je praviloma še vedno mnogo slabši od odstrela v »debelih« letih. Dogaja pa se celo, da so »dobri« rezultati doseženi na mnogo večji površini, kot je bila tista, ki je dala »slab« odstrel, in še marsikatera druga nepravilnost.

Naposled velja poudariti to, da je treba upoštevati širša populacijsko-biološka načela. Ponovna vzpostavitev dobre številčnosti poljskega zajca na velikih površinah bo mogoča le, če se bodo razmere v najboljših območjih stabilizirale na visoki ravni in bo populacijski »presežek« iz teh območij privedel do gostejše naselitve manj ugodnih arealov. Ker je vsota dejavnikov okolja na teh arealih neugodna, se za lovsko eksploatacijo primerna številčnost poljskega zajca tam ne more trajno ohranjati z lastnimi silami, marveč potrebuje stalen priliv iz sosednjih ugodnejših območij, iz katerih se morajo posamezni osebki zaradi »populacijskega pritiska« umakniti in naseliti proste ali suboptimalne areale.

Če s prevelikim lovskim pritiskom, kakršnega nedvomno pomenijo tudi za zdaj še običajni januarski lovi, posegamo v boljše populacije, s tem preprečujemo zgoraj omenjeni razvoj. Dobra zajčja populacija, ki bi prekrila veliko površino, se tako ne more več razviti. To dalje pomeni, da bodo imeli lokalni dejavniki, ki zmanjšujejo številčnost, bolj drastične posledice, kar bo potegnilo za seboj tudi splošno nazadovanje vseh populacij. Zato je nujno, da lovsko

prakso in – po sili razmer – tudi lovsko zakonodajo prilagodimo potrebam, ki jih imajo zajčje populacije na velikih površinah (z več ko 100 km premera). Lokalna dogajanja in želje se morajo temu podrediti, če hočemo ohraniti poljskega zajca kot lovno divjad. Pomemben je prirastek. »Žanjemo« lahko le, če populacija res ima prirastek. Zato moramo ugotavljati delež mladih zajcev v odstrelu, ki mora biti dovolj velik za ta namen. Strohovo znamenje (primerjaj Schneider 1978, 1979) nam daje tu preprosto možnost za razpoznavanje, saj po njem zlahka

določimo delež mladih zajcev. Ta mora biti večji od 50%. Če je manjši, to pomeni, da je delež mladih zajcev v populaciji premajhen in da vsak odstrel pomeni redukcijo jedra populacije. Verjetno je odveč opozorilo, da je treba delež mladih zajcev ugotavljati sproti, to je po vsakem pogonu in ne šele pozno zvečer. Prav tako bi se med pravičnimi lovci morala uveljaviti praksa, da prekinemo lov, če po posameznih pogonih med uplenjenimi zajci ni dovolj mladih. Taka gojitev poljskega zajca bo gotovo kronana z uspehom. *Ključ do uspeha je torej v naših rokah!*

Za nami je že desetletje od izbruha stekline v Sloveniji

dr. Z. Železnik, dr. V. Simčič, VTOZD za veterinarstvo, Ljubljana

Med mesojedimi živalskimi vrstami, ki so glavni prenašalci stekline, se bolezen ohranja samo tedaj, če je gostota njihove populacije dovolj velika. Za lisice so različni raziskovalci ugotovili, da mora biti populacijska gostota večja kot 2 živali na 1000 ha. Rastlinojede živali, divje in domače, so za ohranjanje infekcijske verige nepomembne, ker je prenašanje virusa med njimi praktično nepoznano, bolezen pa se tudi pri njih praviloma konča s poginom okužene živali.

Z epizootiološkega vidika razlikujemo *urbano* ali *pasjo* steklino, ki jo prenašajo predvsem psi, in drugo obliko, *steklino divjih živali*, imenujemo jo tudi *silvatična*, ki jo prenašajo predvsem lisice, redkeje jazbeci in kune.

Po drugi svetovni vojni se je začela silvatična steklina širiti iz Poljske proti zahodu. Preplavila je vso srednjo Evropo in do leta 1968 dosegla Francijo in Švico. Glede na gostoto lisičje populacije je bolezen napredovala 40 do 100 km na leto. Za to epizootijo je značilno, da so glavni prenašalci virusa lisice. Zastopane so namreč s 63,5% do 84,5% pri vseh diagnosticiranih primerih stekline.

Pri naši sosedih, Madžarskih, se je steklina v letih od 1966 do 1972 močno razširila po vsej državi in v tem letu dosegla tudi naše meje. Prvo steklo lisico smo v Sloveniji ugotovili septembra 1973 v severovzhodnem delu Prekmurja. To je ozemlje, ki meji na Avstrijo in Madžarsko, na jugu pa seže

do reke Mure. Razdeljeno je na dve občini, ima pa 67 568 ha lovišč. Bolezen se je počasi širila proti zahodu in jugu, vendar do danes še ni prekoračila reke Mure.

Iz Prekmurja smo v letih od 1973 do 1983 dobili v preiskavo 2371 živali, med njimi 2027 lisic. Steklino smo ugotovili pri 289 lisicah, 2 srnah, 2 jazbecih, med domačimi živalmi pa pri 5 psih in 1 mački.

Druga sosedna država, Avstrija, je bila po podatkih WHO v letih 1977 in 1978 močno okužena. Največ primerov stekline so v tem zadnjem letu ugotovili na Koroškem, zato smo ravno od tam pričakovali nov vdor stekline k nam. To se je zgodilo januarja 1979 v Ratečah. Bolezen se je do junija 1979 razširila do Jesenic. Med 49 pregledanimi lisicami je bilo steklih kar 34, pozitivna pa je bila tudi ena srna.

Steklina se je v zgornji savski dolini pojavljala sporadično še leta 1980, ko smo jo ugotovili pri 3 lisicah in 1 govedu, nato pa je prenehala.

Drug prodor stekline s Koroške smo odkrili maja 1979 v občini Ravne na Koroškem. Do konca leta smo s tega območja preiskali 254 živali, med njimi 220 lisic, 7 glav srnjadi, 7 jazbecov in 3 druge divje živali. Steklino smo ugotovili pri 34 lisicah, 1 srni, 1 jazbecu, med domačimi živalmi pa pri 1 mački in 1 govedu.

Skupno smo leta 1979 preiskali z območja vse Slovenije 1198 živali, med njimi 899 lisic, 50 glav srnjadi, 31 jazbecov in 32 drugih divjih ter 94 domačih živali.

V začetku leta 1980 beležimo hiter prodor stekline v osrednjo in zahodno Slovenijo. Najhitreje se je širila iz Ravnen na Koroškem v južni in vzhodni smeri, prek občine Slovenj Gradec, Velenje, Mozirje, Dravograd in Radlje ob Dravi. Že sredi leta je dosegla občine Celje, Slov. Konjice in Žalec.

Steklina se je širila tudi v zahodni Sloveniji. Iz Jesenic je prodrla v občino Radovljica, prek Bohinja dosegla občino Škofja Loka, po dolini Bače pa občino Tolmin in dolino Soče. Pojavila pa se je tudi v dolini Kokre in v drugi polovici leta dosegla ravniški del občine Kranj, prek Ljubelja pa občino Trzin. Leta 1980 je bilo v Sloveniji okuženih 29 občin. Preiskali smo 3414 živali, med njimi 2978 divjih in 436 domačih. Med divjimi je bilo 2628 lisic, 196 glav srnjadi, 74 jazbecov in 80 drugih divjih živali. Steklilih je bilo 807 lisic, 24 glav srnjadi, 1 kuna in 5 dihurjev. Med domačimi živalmi so bili stekli 3 psi, 9 mačk in 5 goved.

Val stekline je tudi leta 1981 napredoval in zajemal vse več občin, tako da jih je bilo do konca leta okuženih že 43. V zahodnem delu Slovenije je steklina zajela vso Soško dolino, posebno močno pa sta bili okuženi občini Tolmin in

STEKLINA NA OBMOČJU SR SLOVENIJE

Od 1. do 30. novembra 1985 so z območja 33 občin v naši republiki preiskali na steklino 203 živali, in sicer: 164 lisic, 10 psov, 14 mačk, 2 srni, 6 jazbecov, 2 kuni, 2 risa, 1 podgano, 1 volka in 1 goloba.

Odsek za virologijo VTOZD za veterinarstvo Biotehniške fakultete v Ljubljani je ugotovil steklino pri 28 živalih z območja 12 občin:

Brežice (1 lisica), Cerknica (2 lisici), Črnomelj (1 lisica), Lenart (1 mačka), Ljubljana Vič-Rudnik (8 lisic), Mozirje (1 lisica), Murska Sobota (2 lisici), Novo mesto (6 lisic), Slovenske Konjice (1 lisica, 1 kuna), Škofja Loka (1 mačka), Trebnje (1 lisica), Vrhnika (2 lisici).

Ljubljana, 10. 12. 1985

REPUBLIŠKA VETERINARSKA UPRAVA

Nova Gorica. Prodrla je v občino Idrija, po Vipavski dolini pa se je do konca leta razširila do Postojne in na Kras. Iz osrednje Slovenije se je razširila proti vzhodu na občine Šmarje pri Jelšah, Šentjur in Laško ter na občine Slov. Bistrica, Slov. Konjice in Ptuj. Močno okužena je bila tudi občina Maribor. Na Gorenjskem smo našli pozitivne živali v občinah Kranj, Kamnik in Domžale ter v zasavskih občinah. Pojavila se je tudi na obrobju Ljubljane. Leta 1981 smo preiskali skupno 7913 živali, med njimi 5582 lisic, 1032 drugih divjih in 1299 domačih živali. Pozitivnih na steklino je bilo 1637 lisic in 151 drugih divjih živali, med njimi 69 glav srnjadi in 67 jazbecev. Med domačimi živalmi smo steklino ugotovili pri 35 mačkah, 16 psih in 12 govedih. Leta 1982 je bilo s steklino okuženih

skupaj 38 občin. Ugotovili smo, da se bolezen širi predvsem v jugozahodni in jugovzhodni smeri. Novo okužene občine so Sežana, Cerknica in Ilirska Bistrica.

Na mariborskem območju je bolezen prestopila Dravo v občini Lenart. Na Kozjanskem je dosegla levi breg Save v občinah Krško in Brežice. Posamezni primeri pa se pojavljajo tudi v skoraj vseh že prej okuženih občinah.

Leta 1982 smo pregledali skupaj 3739 živali, in sicer: 2521 lisic, 225 psov, 337 mačk, 259 glav srnjadi, 105 jazbecev, 69 kun, 2 volka, 13 dihurjev, 3 ježe in preostalih drugih vrst živali še 205. Pozitivnih na steklino je bilo 540 lisic, 2 psa, 7 mačk, 11 glav srnjadi, 19 jazbecev, 1 kuna, 1 volk, 1 dihur in 1 jež.

Leta 1983 smo ugotovili steklino v sko-

raj vseh občinah, ki so bile okužene že prejšnje leto. Razširila pa se je predvsem v občinah Grosuplje, Kočevje, Koper, Lenart, Ljubljana Moste-Polje, Ormož in Ptuj. V drugi polovici leta 1983 pa beležimo nov izbruh v občini Slovenj Gradec.

Leta 1983 je bilo poslanih v preiskavo precej manj živali, vsega 2595 glav. Spet je bilo med njimi največ lisic (1800), 174 psov, 177 mačk, 195 glav srnjadi, 84 jazbecev, 46 kun, 5 volkov in 94 drugih živali. Pozitivnih je bilo: 403 lisice, 3 psi, 6 mačk, 6 srn, 9 jazbecev, 3 kune in 1 volk.

Po podatkih Lovske zveze Slovenije so lovci leta 1978 uplenili 6621 lisic, kar znaša, glede na površino vseh lovišč, 0,38 lisice na 100 ha. Relativna populacijska gostota lisic pa v posameznih območjih Slovenije močno variira, od 0,02 lisice na 100 ha na Gorenjskem do 0,56 v Zasavju.

Za leto 1979 so cenili spomladansko številčnost lisic na 12 879 živali. Vendar menimo, da je bilo lisic precej več, saj smo jih v treh letih, kar traja steklina, preiskali 9109. Veliko število lisic si razlagamo predvsem s spremembnim odnosom lovcev do te živalske vrste. Čeprav lisica nima lovopusta, jih lovci ščitijo predvsem v času, ko imajo mlade in jih ne lovijo več vse leto, kot so to počeli pred in takoj po drugi svetovni vojni.

Lisica pri nas praktično nima naravnih sovražnikov, sam lov, ki je omejen na jesenske in zimske mesece, pa ni mogel občutno zmanjšati njihove številčnosti. Zato je tudi razumljivo, da se je mogla steklina, predvsem po letu 1979, v tako gosti populaciji hitro širiti.

Drugače pa je bilo s steklino v Prekmurju. V letih 1973 in 1974 smo ugotovili v obeh občinah precejšnje število pozitivnih živali, predvsem ob madžarski meji. Nato v občini Murska Sobota ni bilo stekline dve leti, od leta 1977 dalje pa smo spet ugotovili vsako leto vse večje število steklih živali, vendar pa so bili primeri enakomerno razporejeni po vsem ozemlju Prekmurja. Bolezen do danes še ni prestopila Mure. To je še posebej zanimivo zato, ker v drugih državah Evrope niso bile niti velike reke kakšna posebna, vsaj ne dolgotrajna ovira pri širjenju stekline. Verjetno je devetletno sistematično redčenje lisic v Prekmurju imelo za posledico, da so preostale lisice imele dovolj življenjskega prostora in se niso selile prek Mure, na območja z večjo gostoto teh živali. Tako so občine ob desnem bregu Mure še danes brez stekline.

Če primerjamo število pozitivnih primerov stekline, ki smo jih ugotovili v posameznih mesecih, s podatki iz drugih evropskih držav, vidimo, da se je steklina tudi pri nas pojavljala v večji meri predvsem v jesenskih in zimskih mesecih ter v zgodnji pomladi. Število pozitivnih primerov je začelo naraščati večinoma oktobra in novembra, vrh pa je doseglo marca in aprila. Jeseni mlade lisice dorastejo in začnejo iskati nov življenjski prostor. Pri tem pa v večji meri pridejo v stik z drugimi lisicami in se lažje okužijo, oziroma prenesejo bolezen drugam. Spomladansko naraščanje pozitivnih primerov pa je neposredno povezano s parjenjem januarja in v začetku februarja, ki ga redno spremlja večja migracija živali, predvsem samcev. Pri medsebojnih pretepih pa se lahko tudi v večjem številu okužijo.

Če povzamemo naše dosedanje ugotovitve, vidimo, da se je steklina v večjem delu Slovenije širila podobno kot drugod po Evropi. Položaj v Prekmurju pa bi lahko podrobno obrazložili le s posebno študijo.

O POTEKU ODSTRELA ODOBRENEGA ŠTEVILA RISOV

V lovca številka 10/85 je bila na strani 281 objavljena Odločba o pogojih odstrela risov v Sloveniji v času od 15. oktobra 1985 do 15. marca 1986. S to odločbo je že upoštevana rajonizacija te divjadi.

Do 19. decembra 1985 je Lovska zveza Slovenije dobila obvestila o odstrelu risov v naslednjih loviščih:

17. 10. 1985, LD Rakek – Notranjsko LGO – samica 19,5 kg (očiščena);
2. 11. 1985, LD Predgrad – Kočevsko-Belokranjsko LGO – samica 15 kg;
3. 11. 1985, LD Kojnik-Podgorje – Obalno-Kraško LGO – samica 17 kg;
23. 11. 1985, GL »Jelen« Snežnik – Notranjsko LGO – samec 24 kg;
29. 11. 1985, LD Prestranek – Notranjsko LGO – samica-mladič 8 kg;
9. 12. 1985, LD Loka – Kočevsko-Belokranjsko LGO – samec 22 kg;
14. 12. 1985, LD Javornik – Notranjsko LGO – samica 12 kg;
15. 12. 1985, LD Kojnik-Podgorje – Obalno-Kraško LGO – samica-mladič 8,5 kg;
17. 12. 1985, LD Dragatuš – Kočevsko-Belokranjsko LGO – samica 17 kg.

Od dovoljenega odstrela osmih risov jih je bilo v gojitvenem območju odstreljenih že 7, lovišče LD Kojnik-Podgorje pa spada v območje, kjer odstrel risov številčno ni omejen. Skupno je bilo od naselitve v Slovenijo doslej odstreljenih 42 risov, in to 23 samic in 18 samcev, od celotnega števila pa 10 mladičev.

Lovska zveza Slovenije ponovno prosi vse lovce, da sodelujejo pri raziskovalni nalogi »Spremljanje risa v Sloveniji«, katere nosilec je odsek za lovstvo Inštituta za gozdno in lesno gospodarstvo, Ljubljana, Večna pot 2, tel. (061) 268 963. Sporočajte predvsem podatke o opaženih ali sledenih risih, o številu mladičev ter podatke o vrsti, spolu in starosti divjadi, ki je bila risov plen.

LZS

Še nekaj podatkov o fosilnih losih na Slovenskem

Katarina Krivic, Prirodoslovni muzej Slovenije

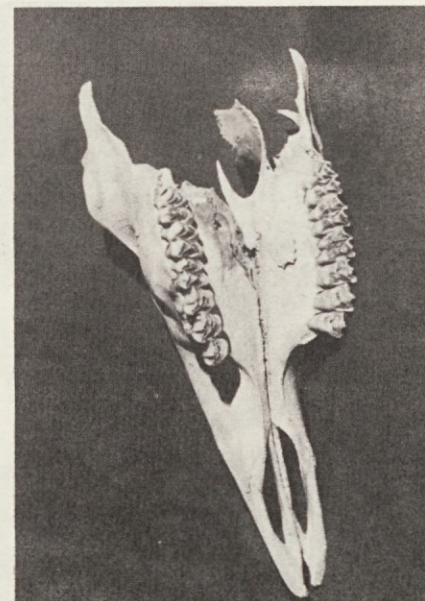
Članek Borisa Leskovica Nekaj besed o losu v 11. številki Lovca 1985 bom skušala dopolniti še z nekaj podatki, ki govorijo o tem, da losi v naših krajih v najbližji geološki preteklosti niso bili posebno redki. S pojmom najbližja geološka preteklost je mišljena ledena doba – pleistocen, predvsem pa njena zadnja poledenitev – würmski glacial. Najstarejša znana najdba evropskega losa spada v drugo medledeno dobo, to je v gүнško-mündelski interglacial, in izvira iz bližine kraja Swanscombe v Angliji. Iz naslednjih obdobij število najdb postopoma narašča, kar govori o širjenju te skupine jelenjadi. Iz zadnje, würmske poledenitve so znana že številna najdišča losov v Franciji, severni Italiji, Avstriji, Nemčiji, Češkoslovaški, Madžarski, Romuniji pa tudi v Jugoslaviji. Najjužnejša meja njihove geografske razširjenosti je potekala verjetno po severnem vznožju Pirenejev, Apeninov in prek Balkanskega polotoka na vzhod.

Naj se vrnem k najdbam iz naših krajev. Doslej znana najstarejša najdba losovih ostankov v Sloveniji je dobro ohranjen meljak iz zgornje čeljustnice, ki so ga našli v grušču pri arheološkem izkopavanju v paleolitski postaji Riso-vec, nedaleč od Postojne, in spada v predzadnjo medledeno dobo, to je mindelsko-riški interglacial. Tej najdbi časovno sledijo zobje, ki so jih ravno tako našli v bližini Postojne, in sicer v paleolitski postaji Betalov spodmol. Največ meljakov so izkopali v tretjem horizontu, za katerega je ugotovljeno, da izvira iz zadnjega, riško-würmskega interglaciala. Nekaj posameznih zob je bilo tudi v višjih (to se pravi mlajših) plasteh, iz interstadialov WI (WII in WII) WIII. Würmske starosti so tudi ostanki losov iz opuščene kamnoloma pri Sečovljah, Tomažkove jame pri Sežani in Losove jame pri Gabrovici na italijanski strani. Iz obdobja prvega hladnega vala zadnje poledenitve, to je iz starejšega würma – WI, je znana najdba iz paleolitske postaje Matjaževe kamre ob Poljanski Sori. Razen v Betalovem spodmolu so v toplejše obdobje – interstadial WI/WII – uvrščene tudi plasti z ostanki losov v paleolitski postaji Parska golobina pri Pivki. Številne ostanke

losov so našli tudi v Županovem spodmolu pri Sajevčah v Pivški kotlini; za te sedimente s fosilnimi ostanki so ugotovili, da spadajo v drugo polovico mlajšega würma – WIII. V interstadial bölling spada najdba iz Lukanjske jame pri Novem mestu, kjer so našli več poškodovanih kosti okončin in spodnji meljak. V končno fazo mlajšega würma – v interstadiala bölling in alleröd – so uvrščeni kostni ostanki losov iz Babje jame blizu Doba pri Domžalah, ki je bila, kot večina prej omenjenih najdišč, zatočišče ledenodobnega lovca – paleolitska postaja. Največ kostnega materiala, najdenega v tej jami, pripada ravno losom.

Že avtor prejšnjega članka omenja najdišča losov holocenske starosti (geološka sedanost), in sicer z Ljubljanskega barja iz mostiščarskih kulturnih plasti ter iz jame pri Glažuti, nedaleč od Ribnice. Poleg teh dveh najdišč naj tu omenim še mezolitsko postajo Breg – Škofljica pri Ljubljani, kjer so našli odrezan paroček in nekaj kostnih ostankov, ter najnovejšo najdbo skoraj v celoti ohranjenega skeleta losa s Soriške planine. Člani Društva za raziskovanje jam iz Kranja so namreč lani poletni med svojim sistematičnim delom

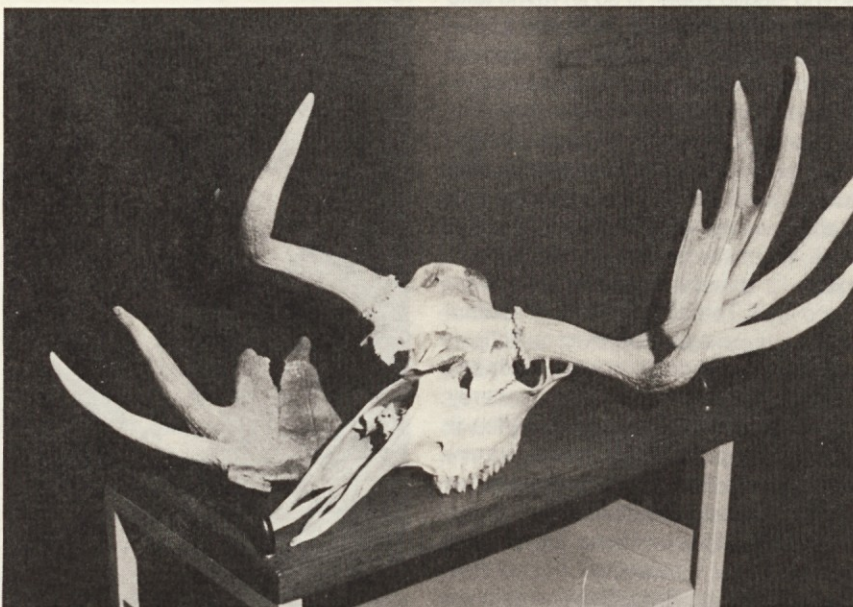
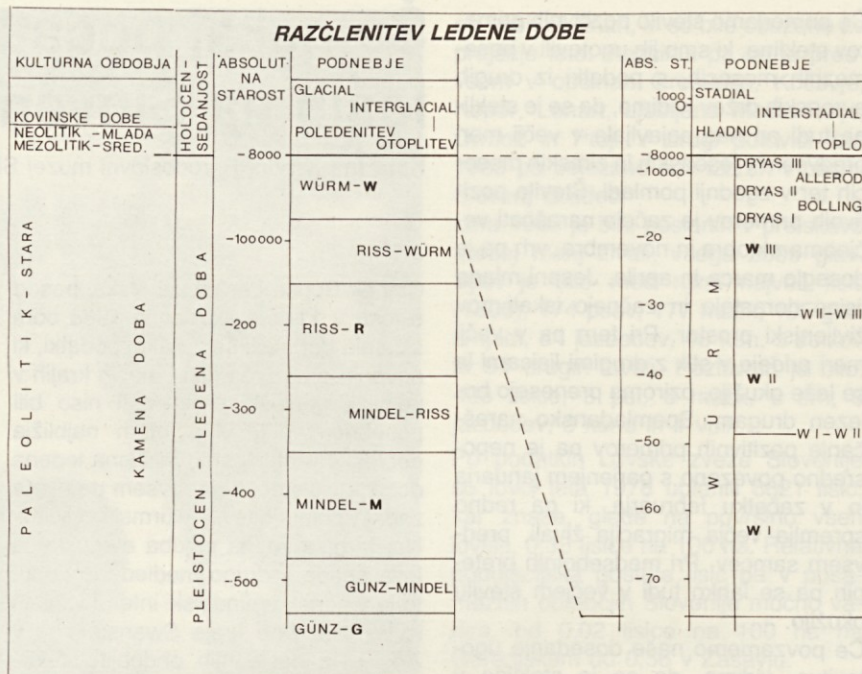
Zgornji čeljustnici s popolnim zobovjem

našli blizu Soriške planine, na nadmorski višini okoli 1300 m, 15 m globoko brezno. Dno 20 x 15 m velikega prostora pod njim se strmo spušča proti nasprotni steni. Na najnižji točki jame so našli zelo dobro ohranjene losove kosti. Vse kaže, da je žival med tavanjem po planoti padla v brezno, iz katerega zanjo ni bilo izhoda in je poginila. Kosti je prekril grobi jamski grušč in jih zavaroval pred razpadanjem. Iz katerega obdobja je ta najdba, nam bodo pokazale nadaljnje raziskave.

Starost plasti in s tem najdb se določa s pomočjo živalskih in rastlinskih združb v določeni plasti in nahajališču, kulturnih ostankih in s primerjavo značaja plasti sedimentov iz različnih nahajališč. Točno – absolutno starost pa

Losovo brezno na Soriški planini – najdišče losovega okostja

nam dajo posebne kemične analize. Dosedanje najdbe losovih ostankov v Sloveniji nam dokazujejo, da se je evropski los pri nas posamično pojavil že v predzadnji medledeni dobi – interglacialu mindel-riss, ki je trajal od 350 000 do 260 000 let pred našim štetjem, proti koncu ledene dobe pa je postajal vedno bolj pogost prebivalec predvsem nižinskih območij. Pogost je bil tudi še v začetku holocena – geološke sedanjosti, ki se je začela nekako pred 8000 leti pred našim štetjem. Pozneje so se njegove vrste ponovno postopoma redčile.

Viri:

- Kos F., 1923: Evropski los, *Alces alces* L. iz jame »pri Glažuti«. Glasnik muz. dr. Slov., B, 2-3, (1921-23), Ljubljana.
- Osle F., 1961: Parska golobina, paleolitska postaja v Pivški kotlini. Razprave 4 razr. SAZU, 6, Ljubljana.
- Osle F., 1972: Babja jama, zatočišče ledenodobnega lovca. Naše jame, 13 (1971), Ljubljana.
- Osle F., 1976: Paleolitik iz Županovega spodmola pri Sajevčah. Poroč. o razisk. paleolit. neolit. in eneolit. v Slov., V, Univ. v Ljub., Arheol. odd. filoz. fak., Ljubljana.
- Osle F., 1977: Matjaževke kamre, paleolitsko jamsko najdišče. Arheološki vestnik, 27 (1976), SAZU, Ljubljana.
- Pohar V., 1983: Poznoglacialna favna iz Lukenjske jame. Geologija, 26, Ljubljana.
- Pohar V., 1984: Favniški ostanki mezolitske postaje na prostem Breg – Škofljica pri Ljubljani. Poroč. o razisk. paleolit. neolit. in eneolit. v Sloveniji, 12, Univ. v Ljub., Arheol. odd. filozof. fak., Ljubljana.
- Pohar V., 1985: Kvarterni sesalci iz Babje jame pri Dobu. Razprave 4 razr. SAZU, (v tisku), Ljubljana.
- Rakovec I., 1956: O ostankih evropskega losa v Jugoslaviji. Geol. anal. Balk. Poluost., 24, Beograd.
- Rakovec I., 1959: Kvarterni sesalska favna iz Betalovega spodmola pri Postojni. Razprave 4 razr. SAZU, 5, Ljubljana.
- Rakovec I., 1961: Mladopleistocenska favna iz Parske golobine v Pivški kotlini. Razprave 4 razr. SAZU, 6, Ljubljana.
- Rakovec I., 1975: Razvoj kvarterni sesalske favne Slovenije. Arheološki vestnik, 24, (1973), SAZU, Ljubljana.

Zgornji del lobanje z rogovjem

Požganica po lovsko

Franc Šetinc

Z lovci se vzpenjam proti vrhu Pogorelca, Požganice po Vorančevo. Zdaj se je že povsem zdanilo in tudi sonce je posijalo po vrhovih bregov. Poskušam si predstavljati to pokrajino, ko zatuli jug in se divje zaganja v drevesa, da zahrumi po vsej Požganici. V domišljijo si priključim vigred, ki po Vorancu pride, potem ko se lesovi izdihajo in iztulijo. Zdaj je jesen: sončni bregovi gorijo od rdečega bukovega listja in rumenijo od jesenske barve macesnov.

Nekje na drugi strani bi morala biti Jazbina, pomislim. S pogledom zaman iščem njeno globačo, po kateri bo veterc prinesel na svojih valovih oddaljene, srebrnočiste glasove zvona z Uršlje gore, ki zvoni poldan, kot piše v Vorančevi Požganici.

Hodimo po vrhu grebena. Pot se strmo dviga, pa spet spušča, da bi se potem povzpela še više. Kdaj pa kdaj se po mačje splazimo do roba, da z daljnogledi preiščemo jarke in grape. Naenkrat zagledamo trop gamsov, prav blizu je, drug za drugim, lepo v vrsti, se gamsi poganjajo z enega na drugi breg. Vsakega posebej si lahko ogledam, lepe, črne barve so, pod brado svetlo rumeni. Vsak izmed njih je predober zame, si mislim.

»Gremo dalje!« pride ukaz. »Sama kozarija,« reče Marko in si oprta nahrbtnik. Kar žal mi je, da ne morem še naprej občudovati koz in kozličev, ki se vzpenjajo na vrh, kjer vsaka žival malo postoji, nekaj sekund opazuje okolico in se potem izgubi za bregom.

»Kmalu jih bomo spet videli,« me potolaži starešina. In res jih z roba naslednjega ovinka spet zagledamo, tokrat malo nižje, pomešane med seboj, kakor da se o nečem posvetujejo.

Medtem se dvignemo precej visoko. Prepoteni smo in žejni, zato sedemo na bližnje skalce, odvežemo nahrbtnike in potegnemo iz njih domače klobase pa čaj in kajpak tudi steklenico s kačjo slino.

Potem se naša pot vije skozi gozd, nekje na koncu Požganice. Poiščemo stezo, ki nas bo pod vrhom vodila nazaj v Žerjav. Gamsi so se zaradi sončne pripeke zagotovo spustili nižje v senčne dolinice! si poželim.

Tedaj zagledamo gamsa, kako nepremično stoji ob macesnu, tik pod skalo. Zagledal in zabuljil se je v nas, kakor bi ugibal, ali smo lovci ali ne. V hipu prisionim puško k drevesu in ustrelim. Kozel se požene po strmini navzdol; slišimo, kako sproži plaz kamenja. Zadet je, si mislim. Lahko ga zadeneš v srce, pa ima še toliko moči v sebi, da

zdirja kakih sto metrov daleč, potem pa se zgrudi in obleži v jami ali grmovju, se tolažim.

»Ta je zlat,« reče Marko. »Sivec, pet jih je že streljalo nanj, pa so vsi zgrešili... Kakor da je zaklet...«

Šesti sem, ki mu sreča ni naklonjena. Predaleč je bil, iščem izgovor. Zadihan sem bil, se opravičujem. Če ne bi takoj

Foto Tomaž Kočar, Diana

Gams kozel – Kamniška Bistrica

Foto Tomaž Kočar

pomeril, bi mi zagotovo ušel, lažem sam sebi. Krogle se mu izogibajo ali pa je postal že tako slaven, da lovcu zatrepeta roka, preden sproži!

Ko se po srednji poti vračamo, sem žalosten in razočaran hkrati. Marko me sicer tolaži, da še ni vse zamujeno, a jaz ne verjamem več. Potem nenadoma planemo v grmovje, ko daleč na vrhu brega zagledamo tri gamse. Upam, da se mi bo kateri izmed njih približal na strelno razdaljo, a so se zakopali tam gori, kakor da se do večera ne mislijo več premakniti.

Starešina odloči, da se jim previdno približamo. »Pod njih moramo priti, seveda neslišno, da jih ne spodimo!« nam šepne. Ko pridemo do cilja, vidimo, kako se koze prepeljujejo na drugo stran. Vsaka se za hip ustavi, kakor da nam hoče malo pozirati, nato pa urno skoči in se nam umakne izpred oči.

»Pozor!« tiho zakliče starešina in se z daljnogledom zagleda v kozla, ki je že tik pod vrhom. »Dober je, streljajte!« mi zakliče.

Poskušam se vreči v suho vresje, toda ko vidim, da nimam kam nasloniti puške, se spet dvignem in nemočno opazujem kozla, ki je medtem že dosegel vrh. Zdaj si nas radovedno ogleduje; najbrž se nam reži, ko vidi, da nimamo nobenega primerne naslona.

Tedaj se starešina vrže v vresje, se ves zgrbanči, da se suha trava poleže pod njim, in zakliče:

»Name naslonite puško!«

Skozi daljnogled zagledam gamsa, kako dostojanstveno stoji na belem kamnu in se pripravlja za skok v dolino. Za hip ne vem, kaj bi storil: ali bi streljal ali bi se dvignil in se mu zahvalil za užitek, ki ga je podaril mojemu pogledu? Seveda ustrelim, kdo pa tega ne bi storil, pa če je še tak lovski samaritan...

Gams se prevale v travo. Enkrat, dvakrat se še pokaže njegova glava, nato omahne. »Bron je,« reče starešina. Močan je, to vidim, vrat je debel in kratek, suknja je že čisto zimska, skoraj črna. Barva čela in lic do nastavka vratu je svetlo rumena. Dlake po hrbtu do repa so temne; ko je bil še živ, so se mi zdele nasršene, kot da so oblikovane v pahljačo ali krtačo. Starešina jih začne puliti, na hitro urejati po dolžini, za lep, 20 cm dolg čop jih nabere in previdno zavije v papir.

*

Dve leti sta minili, ko sem se spet pojavil v mežiški dolini, tokrat v Črni. Prenočil sem v prijaznem mežiškem hotelu. Pred svitom me prebudijo in mi povejo, da bo lep, sončen dan. Pozdravim se s starešino, Daco ga kličejo, in z izkušenim lovcom Osojnikom, partizanom, ki je prej živel v Bistri, potem pa se je preselil v Črno. Povesta mi, da bom streljal kozo, ker gamsov do prvega novembra ne streljajo.

»Črnač nam je tako svetoval,« reče

Daco. »Njegov oče, stari Črnač, je bil izkušen lovec, eden izmed ustanoviteljev lovske družine v Črni.«

»Najteže bo izpolniti plan odstrela mladicev,« slišim. Lovci neradi namerijo puško v mlado žival.

Mislil si: saj ne grem v planino zaradi strele. Bolj mi je potreben svež zrak, ki se ga bom napil do opojnosti. V pljučih si bom naredil zalogo ozona!

Do Bele peči je 18 kilometrov poti, makadamske in precej vijugave, zato se peljemo počasi, da ne bi z nizkim avtom zadeli ob kamen. Jutro se počasi prebuja, po vrhovih Raduhe je že sonce, medtem ko je v dolini še precej hladno, tu in tam je cesta poledenela. Tudi vrh Pece je že ves v soncu, njegove bele pečine dobivajo privlačen lesk.

Avto pustimo ob cesti nad kočo. Ko pridemo za drugi ovinek, prhne iz grma na levi jereb, ki se je bil pritajil, pa ga je naenkrat minil pogum in je srfotal daleč od nas. Preden je Osojnik poiskal piščal, da bi mi nazorno pokazal, kako je treba oponašati jerebov spev, je iz grma zletel še en ptič.

Čez drn in strn prečkamo dolinico in se strmo povzpne na vrh hriba, ki mu pravijo Greben. Nekaj časa hodimo po senci, nato nas obsije sonce, da se na mah segrejemo in spotimo. Vrh se konča s polico, ki rabi lovцем kot naravna preža. Globoko pod nami je korito ali jarek, še sam ne vem kaj. Porasel je z macesni in resjem. Na drugi strani se strmo dvigajo pečine, imenovane Kol, prav tako pokrite z drevjem in grmičjem.

»Nekaj je v grapi,« ugotavlja Osojnik, ki se je ves prilepil ob mrzel kamen na koncu police. Prisluškuje, zdi se mu, da sliši mrkanje gamsa, kakor pravi koroški lovec hrkanju kozlov, pokašljevanju, ki ga je slišati, kot bi žival kihala. Zdaj ga tudi jaz razločno slišim. Ne more biti nobenega dvoma: po jarku se veselo podi gamsarija, le da je zaradi macesnov ne moremo videti. Tudi prskači so vmes, čujem jih, kako brekajo, razločim njihove topotajoče skoke. Škoda, da niso macesni že ogoleti, potem bi imeli vso divjad kot na dlani pod sabo!

Z vrha Kola navzdol teče stari gams. Kadar se ustavi, je vedno skrit za kakim grmičjem, da ga ne morem dobiti v daljnogled. Potem se mi nenadoma razkrije, razburjen je, to se vidi po njegovih sunkovitih kretnjah glave. Tako lep je, da ga kar požiram z očmi. Dlako ima nasršeno, čop je dvignjen, enako tudi rep. Daco globoko diha, že tri leta ga išče, a ga je odkril zdaj, ko

ga ne sme streljati. Pred leti so z odstrelom preveč zarezali v številčnost kozlov, zato smejo letos pasti samo štirje. Ga bo letos še kdo videl?

Tedaj se iz grape pripase koza in se počasi premika proti sredini skalnatega brega, ki se zdi raven, kot da je z ravnilom navpično odrezan, čeprav je v resnici bolj položen.

»Tista je,« zašepeče Osojnik. »Tista« pomeni štirinajst let staro kozo z roglji, ki bi se lahko potegovali za zlato medaljo. Za njo se igraje premika mladič, ki mu po velikosti trupa ne bi prisodil take mladosti. Pod njim stoji gams, ki kakor da si še ni na jasnem, ali bo šel za njima ali bo ostal v jarku.

»Mladiča bi streljal!« rečem, ko pomislím, da ne bi bilo lovsko pravično, če bi jim odstrelil kozo, s katero se spogleduje toliko domačih lovcev.

»Mladiča bo streljal,« prenese Daco mojo željo Osojniku, ki pomakne spektiv malo nižje, da bi si bolje ogledal enoletno kozico.

Kozo imam lepo na muhi, kozla tudi, le mladič se mi noče prikazati, kakor bi slutil, da mu strežem po življenju. Tedaj najdem luknjo v rumenem vejevju, pomerim in pritisnem na petelina. Kozica se malo zgrbi, kakor bi se hotela pognati za materjo, pa omahne in se prekotali v grapo. Sledita dva: »Za lovski blagor!«. Osojnik je ves premražen, pravi, da ne bi vzdržal, če bi moral le še deset minut ležati na mrzlem kamnu. Mene ni zeblo, kajti od sle pričakovanja in vznemirjenja sem bil ves v ognju.

Tedaj se sproži plaz kamenja. Proti vrhu Kola se vzpenja trop gamsov, osem živali naštejemo, po skalah plezajo, kakor da so akrobati. Krasna divjad je to, kadar jo uzreš od blizu v divjem gibanju. Zagledamo tudi kozla, o katerem Osojnik meni, da je »super specialen«.

Ko imam zeleno vejico zataktno za klobuk, mi starešina ponudi steklenico z žganjem:

»Do dna!«

»Nesporazum,« se nasmejem. »Samo za velik šluk sva se dogovorila...« Zdaj se bolje razgledam: pod nami desno je Bistra s cesto, ki se vijuga proti Solčavi, skriti za gorami. Vidim cerkev sv. Jakoba, kako se beli v soncu. Više nad njo je Jeklova domačija, pravijo, da je druga najvišje ležeča kmetija. Bolj desno je zasanjana Peca, ki nekam motno štrli v nebo. Davi je bila čistejša, zdelo se je, kot da je umita.

Strmim v to podobo redke lepote, skoraj ne morem verjeti, da je resnična. Moraš biti zaljubljen v gore, da znaš užiti lep dan. Rdeča barva bukovih lesov se mi zdi kot plamen, ki se plazi po bregovih in se spoteguje tja do Črne. Za hip pozabim na vse drugo, presrečen sem, da sem doživel ta dan, enega redkih v življenju. Škoda, da moram v dolino, kjer se še vedno zadržujejo mrzle sence, ponekod tudi umazana megla.

Raca reglja (*Anas querquedula*)

Raca reglja je ena izmed treh vrst rac, ki jih je v Sloveniji dovoljeno loviti. Samec in samica sta različno obarvana. Samica je enotno rjavo grahasta in v nasprotju s samico race krehlje (*Anas crecca*) navadno nima kovinskega okenca v perutih. Dolga je 36 cm, samec pa 40 cm. Samec je po glavi, vratu in prsih rjav, nad očmi pa teče nazaj bela progga vse do zatilja. Peruti so sive, hrbet pa rjav. Po trebuhu je siv in prečno progast. Kljun imata oba, samec in samica, modrikast, noge so sive, oči pa rjave. Raca reglja je za spoznanje večja od race krehlje in tehta okrog 0,3 kg, medtem ko je raca krehlja težka okrog 0,25 kg. Za obe vrsti velja, da izredno dobro letata, saj dosegata hitrosti 100 in več km/h, zaradi česar je lov nanju še privlačnejši.

Oglašanje samca race reglje je prijetno, nekakšno zvončkljanje »klerrrrr«, medtem ko se samica oglašja »knāk«. Slišimo tudi »jek-jek-jek« ipd.

Raco regljo dobimo na vodah v notranjosti z obilico planktona in vodnega rastlinja, redkeje pa v poplavljeni kultivirani krajini, na morskih obrežjih in v polslanih vodah, in sicer od nižin do 600 m visoko.

Hrani se z rastlinjem, semení, planktonom, žuželkami in drugimi majhnimi živalmi. Pri iskanju hrane se ne potaplja.

Svatovanje se začne s skupinskim plesom samcev; ti se razkazujejo pred samicami, se šopirijo, kimajo, spreletavajo, se podijo med seboj in podobno. Prostorček za gnezdo izbere samica že marca, aprila. Gnezdo je iz rastlinja in mehko postlano s perjem ter dobro skrito v rastlinju na tleh, včasih pa tudi na drevesu. Samica znese konec aprila ali maja 7–12 svetlih jajc, velikih okrog 44 × 32 mm. Valjenje traja 21–25 dni in ga opravi samica sama. Mlade račke gredo v vodo takoj, ko se posušijo, so zelo živahne in po dobrem mesecu že letijo. En zarod na leto.

Raca reglja je razširjena v Evropi in Aziji. V Jugoslaviji je splošno razširjena, v Sloveniji pa se z njo srečujemo predvsem med selitvijo, v manjšem številu pa pri nas tudi gnezdi. Je selivec, ki prezimuje v Afriki, kamor se seli od avgusta do oktobra, vrača pa se marca in aprila. Zelo je občutljiva za poletno vročino, zato v »vročih letih« leti daleč na sever. V Sloveniji je še vedno lovna vrsta, medtem ko je marsikje v Evropi že zaščitena in so jo že uvrstili v rdečo knjigo ogroženih živalskih vrst.

Besedilo in foto Ivo A. Božič
Prirodoslovni muzej Slovenije

Po lovskem svetu

Dva milijona kož v Leningradu

Živalstvo Sovjetske Zveze je zelo pestro in bogato. Šteje skoraj 300 vrst sesalcev in več kot 700 vrst ptic.

Zaslepljeni od izobilja »zlatih kož«, in od navidezno neizčrpnih lovišč, so lovci konec 19. in v začetku 20. stoletja sistematično iztrebljali živali za krzno. Pri tem je bil najbolj prizadet sobolj, saj se je njegova številčnost katastrofalno znižala. Poleg sobolja so bile ogrožene še morska vidra in vidra, bober, tjulenj in druge živali.

V prvih letih po oktobrski revoluciji se je sovjetska vlada zavzela, da bo premišljeno izkoriščala naravne zaloge in da jih bo zaščitila. Tako je uvedla posebna pravila za uravnavanje lova, ustanovila je začasne rezervate in narodne parke, zato da bi se živali, ki jim je grozilo iztrebljanje, v njih spet namnožile.

Sobolj (*Martes zibellina*) je bil praktično že iztrebljen. Črni sobolj je živel na gorovju Barguzinsk, na obalah Bajkalskega jezera, sobolj s svetlejšo dlako pa na Uralu. S pravnimi ukrepi in s pravnim gospodarjenjem s preostalimi živalmi pa jim je uspelo število sobolja ponovno povečati. Najprej so popolnoma ukinili in prepovedali lov. Preostale sobolje so polovili s pastmi in mrežami ter jih odpeljali v oddaljene kraje v Sibiriji. Sobolji so se tam precej namnožili in danes jih je spet mogoče loviti. Lov na sobolja je zahteven. V tajgi ga lovijo s psi in z malokaliberskimi puškami. Pozimi pa, ko je sneg globok, ga lovijo v pasti.

Za soboljeve kože na trgu pa skrbijo posebne državne farme, na katerih gojijo to žival množično, po strogo znanstvenih osnovah. Gojenje soboljev na farmah je bilo mogoče šele, ko so odkrili način razmnoževanja te živali. Do te skrivnosti se je prikopal profesor Pjotr Manteufel, dolgoletni direktor

živalskega vrta v Moskvi. O tem je takole govoril: »Ne morete si predstavljati, kako smo bili veseli, ko je samica z imenom Zlomljen zob povrgla mladiče v moskovskem živalskem vrtu. To je bilo 3. aprila 1929. S tem nam je razkrila skrivnost razmnoževanja svoje vrste. Spoznali smo, da se sobolji parijo julija in ne spomladi, kot smo prej mislili; tudi brejost ne traja pri njih mesec in pol, ampak celih devet; da so sobolji spolno zreli šele po tretjem letu starosti; da so mladiči ob rojstvu pokriti s kratko belo dlako, ki potemni po 2–3 urah.«

Tudi bobri (*Castor fiber*) so bili pred nekaj desetletji na robu propada. Da njihovo število spet narašča, se je treba zahvaliti ljudem iz narodnega parka Voronec. V tem parku je poskusna farma bobrov, ki jo vodi zootehnik Leonid Lavrov. Lavrov se skupaj s sodelavci že dolga leta ukvarja z bobri, predvsem z njihovim vedenjem v zvezi z razmnoževanjem. Ugotovil je, da je razmnoževanje bobrov v ujetništvu v glavnem odvisno od vzpostavitve naravnih razmer. Bobre gojijo v posebnih lesenih kletkah, ki so postavljene na bregu reke Usmanka. Te kletke so povezane z večjimi kletkami v vodi, kjer živali lahko plavajo in skačejo. V takih razmerah se bober uspešno razmnožuje. Bobri, ki jih gojijo na tej farmi, so črni, temno ali svetlo rjavi. Črni bobri so najbolj dragoceni in ti so tudi najbolj pogosti v tem narodnem parku; tu so s selekcijo dosegli, da je danes od vseh bobrov v parku kar 60% živali črnih. V zadnjih letih so iz tega parka odnesli 2000 bobrov in jih naselili v 25 drugih dežel, teritorijev in republik. V nekaterih območjih je lov na bobra danes dovoljen.

Tudi na hermelina (*Mustela erminea*), ki je razširjen po vsej državi, je lov

dovoljen. Za lov na kuno zlatico (*Martes martes*) je potrebno posebno dovoljenje. Kuna zlatica živi v severnih in srednjih območjih evropskega dela Sovjetske zveze, na Kavkazu in v Sibiriji. Kot zanimivost velja omeniti, da v območjih, kjer se prekrivata areala razširjenosti kune zlatice in sobolja, lovci včasih ujamejo neko čudno žival, za katero kaže, da je križanec med obema vrstama, in ga imenujejo kidas.

Veliko povpraševanje je po kožah evropske norke (*Mustela lutreola*). Živi v evropskem delu Sovjetske zveze in v južnih delih zahodne Sibirije ob vodnih kotanjah in ob rekah s strmimi bregovi. V ujetništvu gojijo še minka (*Mustela vison*), ki so ga prinesli iz Amerike, in se razlikuje od drugih pripadnikov družine kun (*Mustelidae*) po velikosti in barvi kože – je temno rjav. Veliko povpraševanje je po kožah rosomaha (*Gulo gulo*), ki ima grobo in dolgo dlako. Lov na rosomaha je odprt vse leto.

Lov na vidro (*Lutra lutra*) in na morsko vidro (*Enhydra lutris*) pa je strogo prepovedan. Morska vidra živi na otokih Komandovski in Kurili ter na jugu Kamčatke. Zadržuje se na skalnih obalah, je izredno spretna plavalka in se prehranjuje z morskimi ježi in mehkužci. Njeno krzno je zelo cenjeno, zato so jo lovci na začetku tega stoletja skoraj iztrebili. Leta 1924 je bil lov na morsko vidro popolnoma prepovedan in danes šteje ta vrsta nekaj tisoč osebkov, število pa stalno narašča.

Tudi lov na belega medveda (*Thalassarcos maritimus*) je bil prepovedan. Od takrat se je njegovo število podvojilo.

Pomembne živali za krzno so še lisice, na katere je lov dovoljen vse leto. Srebrno in polarno lisico (*Alopex lagopus*) uspešno gojijo na farmah. V Leningradu se vsako leto zberejo kupci iz Evrope, Amerike in Azije in kupujejo dragocene kože. Še posebno veliko je povpraševanje po kožah sobolja in risa. Na licitacijah prodajo vsako leto približno dva milijona kož.

Po italijanskih virih prevedla in priredila – **Damijana Ota**

Lovska organizacija

Prispevek LZS k projektu »Populacije jelenov severne zemeljske poloble«

Julija in novembra lani je Lovsko zvezo Slovenije obiskal vodja posebne skupine za jelene Robin Gill (oddelek za zoologijo na univerzi v Cambridgeu v Veliki Britaniji). LZS je obiskal z namenom, da bi zbral čim več podatkov o jelenjadi v Sloveniji. Zelene podatke so mu posredovali Veljko Varičak, ing. Miha Adamič in Boris Leskovic. S podatki, ki jih je dobil, je bil ekolog R. Gill izredno zadovoljen in je ob tej priložnosti navzočim povedal, da je prijetno presenečen nad izvrstnimi in preglednimi analizami in izčrpnimi podatki o jelenjadi in srnjadi v Sloveniji. Pripomnil je še, da je malo dežel, ki bi se tako očitno trudile izkoriščati ta del naravnega bogastva po ekoloških kazalcih v okolju.

Raziskovalni projekt »Populacije jelenov severne zemeljske poloble« je prevzela Mednarodna zveza za zaščito narave in naravnih bogastev (International Union for conservation of nature and natural resources) – IUCN, ki je v bistvu le ena od vej dejavnosti OZN v programu ohranitve naravnega okolja. V posebni skupini za proučevanje velikih živali je nekaj raziskovalcev, ki se ukvarjajo zgolj z jeleni. Vodja te skupine je Robin Gill. Skupina ima nalogo, da v določenem času zbere vse ustrezne informacije in podatke o populacijah različnih vrst jelenov, ki živijo v palearktični regiji oziroma na severni polobli. Z nalogo želijo v bistvu zbrati 4 vrste podatkov in jih primerjati med seboj:

- (1) Ugotoviti razširjenost in trenutni položaj avtohtonih vrst jelenov ter oceniti približno število živali v posameznih populacijah, ki živijo v neki deželi;
- (2) predstaviti razmerje med številčnostjo, razširjenostjo in letnim odstrelom jelenov in posameznih populacij;
- (3) dokumentirati dolgoročne možne spremembe populacij jelenov ter komentirati intenziteto odstrela;
- (4) zbrati podatke o telesnih težah in plodnosti (o reprodukcijskem potencialu) ter, kjer je to

mogoče, nakazati možnosti za izboljšanje življenjskih razmer in za ustrežnejše lovsko gospodarjenje z jeleni.

Robin Gill bo tako kot leta 1985 tudi letos nadaljeval z osebnimi obiski evropskih in ameriških ustanov in institucij, katerih dejavnost se kakorkoli nanaša na avtohtone vrste jelenov. Raziskovalna skupina že vnaprej ve, da bodo informacije iz posameznih dežel zelo različne in da ne bo mogoče zbrati podatkov za vse populacije jelenov. Kljub vsemu bodo na univerzi v Cambridgeu do leta 1987 vse podatke znanstveno proučevali in rezultate raziskave poslali vsem, s katerimi so bili v stiku.

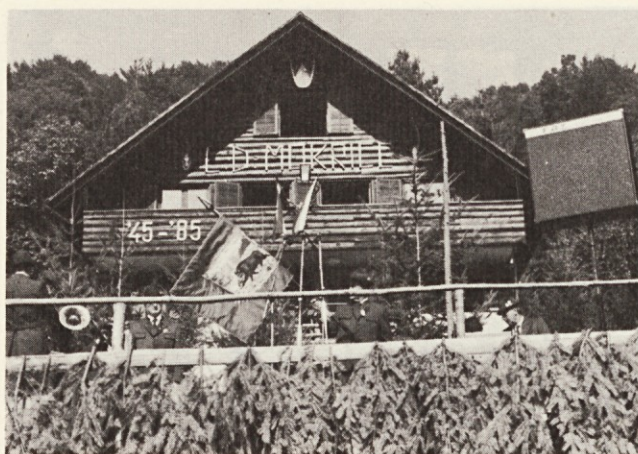
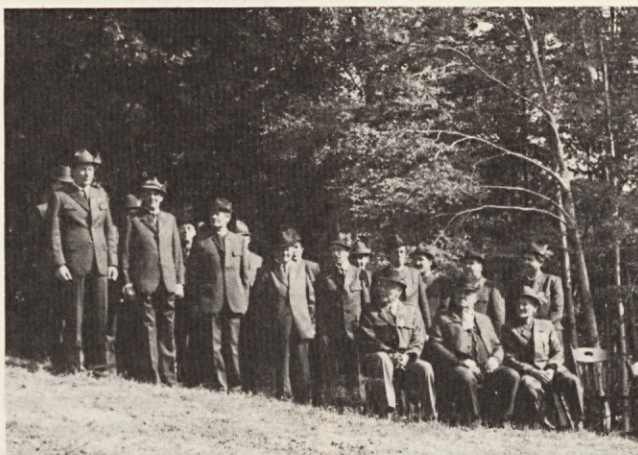
Boris Leskovic

Jubilej, razvitje prapora in otvoritev lovske koč LD Mokrice

Med LD, ki so preteklo leto praznovala 40 let svojega obstoja in delovanja, je tudi LD Mokrice – LD, ki meji na SR Hrvaško, spada pa v ZLD Posavje-Krško.

Člani družine so se odločili, da bodo proslavljanje svojega jubileja združili z razvitjem lovskega prapora in z otvoritvijo nove lovske koč. Slovesnost so pripravili 14. 9. 1985 pred novo lovsko koč. Začela se je z zvoki povabljenih registrov Savinjsko-kozjanske ZLD Celje in s pozdravnimi besedami predsednika LD Slavka Kolarja, ki je pozdravil goste, ustanovitelje družine in častne člane. Med gosti so bili predstavniki LZS, GG Brežice, Lovske zveze Hrvaške, ZLD Posavje-Krško, lovskih društev Samobor, pobratenega društva »Fazan« – Draškovec, sosednjih LD in predstavniki občine ter KS.

Člani LD Mokrice (skupinski posnetek)

Razvitje prapora pred novo koč LD Mokrice

Slavko Kolar je poudaril, da je za vse lovce njihove družine razvitje prapora pomemben mejnik v delovanju družine, otvoritev lovske koč, ki leži v najlepšem delu lovišča, pa največja delovna zmaga članov po osvoboditvi.

Začetki LD Mokrice segajo v leto 1945, ko se je zbrala z naprednimi mislimi o osnovanju svoje LD peščica srčnih in zavednih lovcev – ustanovitelj iz ožjega okoliša. Mnogi teh članov so že umrli, zato je predsednik z zahvalo počastil njihov spomin, zbrana množica pa je s ploskanjem pozdravila še živeče ustanovne člane Adolfa in Janeza Galiča, Franca Hercega, Franca Jelineka, Martina Vegelja, Janeza in Miška Zofiča in Franca Žokalja, ki se jim je govornik v imenu vseh članov iskreno zahvalil za ves trud. Leta 1945 LD še ni imela svojega lovišča. Lovili so na osnovi lovskih dovolilnic, ki jih je izdajal OLO za to območje. Kasneje pa so le dobili v upravljanje svoje lovišče, ki so mu leta 1950 priključili še lovišče,

s katerim je do takrat v lovskem smislu razpolagalo GG, obrat Mokrice. Takrat so morali obvezno vsako leto del divjadi oddati (1 srnjaka, 1 divjega prašiča in 10 zajcev).

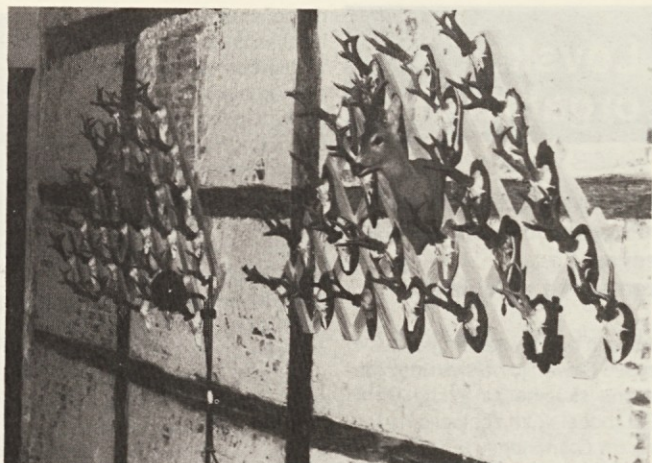
Že leta 1950 so začeli graditi lovsko koč, ki so jo odprli in predali namenu leta 1951.

Lovišče LD Mokrice meri 2620 ha, upravlja pa ga 28 članov. Osnovna divjad v lovišču je bil nekoč zajec. Največji odstrel zajcev so dosegli leta 1955 (150), okoli leta 1960 pa se je začela njihova številčnost naglo manjšati. Leta 1980 so odstrelili le še 16 zajcev. Takrat so ga zaščitili in ga vse do leta 1985 niso lovili. Zadnji dve leti z veseljem opažajo, da se je začela njegova številčnost spet dvigati. V lovišču imajo tudi fazana in poljsko jerebico, vendar njihovo lovišče zanju ni najbolj primerno. Kljub vsemu fazane že od leta 1950 izpuščajo v lovišče. Jerebica si po hudi zimi 1963/64 ni več opomogla in so jo popolnoma zaščitili. Divji prašiči so prehodna divjad, jelena pa so prvič uplenili leta 1964. Številčnost jelenjadi se je iz leta v leto večala, leta 1980 pa so opazili, da številčnost teh živali upada. Pred leti so odstrelili 6 glav jelenjadi na leto, zadnja leta pa le enega jelena. Gozdni jereb je bil nekoč ponos Mokriškega gričevja, danes pa ga le poredko opazijo.

Že leta 1955 so v lovišču uredili prve krmne njive za divjad in jih zasadili s topinamburjem, zeljem in koruzo. Te površine so doslej vsako leto razširjali. Divjad pozimi krmijo. Današnji čas, ki v lovstvu zahteva iskanje novih poti in načinov za uspešno sodelovanje lovskih organizacij z drugimi uporabniki naravnega prostora, nalaga članstvu te LD nove nalo-

1

2

3

4

ge in povzroča nove skrbi. Zavedajo se, da bodo lahko le z enakovrednim dialogom in z veliko mero zavzetosti divjadi ohranili tako življenjsko okolje, v katerem bo še lahko živela.

Lovski prapor družine, na katerem je simbol – divji prašič, je razvil predstavnik GG Brežice ing. Teodor Oršanič in ga predal družinskemu praporščaku.

Stara, lesena lovska kočija je odslužila svojemu namenu. Postala je pretesna, popravila pa so vedno dražja. Zato so se leta 1978 odločili, da bodo postavili novo, večjo kočijo. Ni treba posebej omenjati, koliko delovnih ur so morali opraviti člani, da so jo dogradili. Nesebično pa so jim priskočili na pomoč tudi GG Brežice, Vodno-gospodarsko podjetje Čatež, Pionir iz Novega mesta in mnogi samostojni obrtniki. Vsem, ki so pomagali pri graditvi, se je starešina na slovesnosti javno zahvalil. Novo lovsko kočijo je namesto Franca Jelineka, ki ga je bolezen priklenila na posteljo, odprl drugi najstarejši član LD, Dolfi Galič.

Vodstvo LD je za vse goste pripravilo sprejem in pogostitev v novi lovski koči, za druge udeležence slovesnosti pa na ploščadi pred kočijo. Ob jedachi in pijači ter ob zvokih narodno-zabavnega ansambla je pogovor tekkel do poznega večera.

B. L.

LD Breštanica praznovala 40-letnico

»Današnja generacija članov LD Breštanica je ponosna, da že štiri desetletja opravlja pomembno poslanstvo varovanja in ohranjanja narave ter vseh tistih lepote, ki so njen sestavni del.« Te uvodne besede, ki jih je v brošuro, izdano ob 40-letnici družine, zapisal starešina Niko Marn, so bile vodilo pri pripravljanju prireditve, povezanih s praznovanjem 40-letnice LD Breštanica.

Prireditve so se začele že junija, in sicer z lovsko razstavo, nadaljevale pa so se z meddružinskim strelskim tekmovanjem, proslavo

in ekskurzijo ter končale z lokalnim tekmovanjem psov v vodnem delu, ki ga je organiziralo LKD Posavje-Krško.

Razstava o delu družine v preteklih štiridesetih letih je bila odprta od 5. do 9. junija na gradu v Breštanici in smo jo pripravili približno na 200 m² prostora. V prvem delu razstavnih prostorov smo predstavili organiziranost lovstva v Sloveniji, veliko shemo našega lovišča in prikazali divjad. Divjad smo opisali na splošno, poleg tega pa predstavili še vse vrste tiste divjadi, ki živi v našem lovišču, s podrobnejšimi opisi gospodarsko najpomembnejših vrst. V drugem delu razstavnega prostora, ki je zanimal predvsem osnovnošolsko mladino, smo predstavili preparate vseh vrst divjadi iz našega lovišča, ki smo jih postavili v naravno okolje – gozd, travnik, njivo remizo in v vodo. Poleg tega smo prikazali tudi biotehnična dela in lovskogospodarske objekte, in sicer z velikimi fotografijami lovskogospodarskih objektov v našem lovišču. Na nekaj panojih

1. Najzanimivejši del razstave, predvsem za osnovnošolsko mladino, je bila predstavitev »naravnega okolja« z dermoplastičnimi preparati divjadi

2. Del razstavljenih rogovič srnjakov, ki so bili uplenjeni v lovišču LD Breštanica

3. Proslava 40-letnice LD Breštanica je potekala v tovariškem, lovskem razpoloženju

4. Najboljši posamezniki in vodje ekip ob podelitvi pokalov in praktičnih nagrad na meddružinskem strelskem tekmovanju

Foto F. Zorko

smo prikazali tudi kinologijo v naši družini, z grafikoni pa številčnost, izpuščanje in odstrel gospodarsko najpomembnejših vrst divjadi od ustanovitve družine do danes. Nato so sledila rogovič srnjakov, čakani divjih prašičev in druge lovske trofeje iz našega lovišča ter trofeje divjadi, ki so jo

člani naše družine uplenili v lovišču pobratene LD Stol – rogli gamsov, ruševca itd. Nazadnje smo kronološko predstavili najpomembnejše dogodke iz zgodovine naše družine, pobratene družine Stol iz Žirovnice ter fotografije z naših lovov in lovskih prireditiv.

Na otvoritvi so se poleg domačih lovcev zbrali predstavniki ZLD Posavje, sosednjih družin, SO Krško in družbenopolitičnih organizacij občine ter krajevnih skupnosti. Slavnostni govornik je bil Vlado Jenko, predsednik IO ZLD Posavje, razstavo pa je odprl ustanovni član družine Franc Slemenšek st.

Razstava je doživela v kraju in širši okolici lep uspeh, saj si jo je v petih dneh ogledalo okoli 5000 ljudi. Med največjimi navdušenci so bili osnovnošolci, ki so po dogovoru z bližnjimi šolami obiskali razstavo organizirano. Nekateri učenci so si razstavo ogledali v okviru naravoslovnega dne, ki so ga nato v spremstvu lovcev nadaljevali v našem lovišču. Najbolj množičen pa je bil obisk v soboto, 8. junija, ko so si razstavo z zanimanjem ogledali tudi visoki družbenopolitični delavci Vida Tomšič, Lidija Šentjura in Franc Šetinc.

V okviru prireditiv ob 40-letnici družine smo pripravili tudi **meddružinsko strelsko tekmovanje**, in sicer 31. avgusta na strelišču pri lovskem domu. V streljanju na glinaste golobe in v pomanjšano tarčo srnjak se je pomerilo kakih 80 strelcev iz Posavja, s Kozjanskega in Dolenjskega.

Družina je najboljšo posameznike in ekipe v kombinaciji in v posameznih disciplinah nagradila z bogatimi pokali in praktičnimi nagradami, zmagovalci v tekmovanju na izpadanje pa je dobil dovolilnico za odstrel srnjaka v našem lovišču.

Rezultati ekipno – kombinacija: 1. LD Globoko, 2. Partizan-Krško, 3. LD Artiče.

Rezultati posamezno – kombinacija: 1. Franc Kene, 2. Mirko Podpečan, 3. Miljan Zidanič. V tekmovanju na izpadanje je zmagal Rudi Mlinarič.

Osrednjo **proslavo** smo pripravili v nedeljo, 1. septembra, in je bila prava lovska prireditev. Popetrili so jo Celjski rogisti in oktet LD Studenec, ki so pripravili zanimiv in dober kulturni program. Na proslavi so bili tudi predstavniki ZLD Posavje, sosednjih LD s prapori, predstavniki SO Krško

in Sevnica, družbenopolitičnih organizacij v KS Brestanica in predstavniki delovnih organizacij ter krajani. Slavnostni govornik je bil starešina družine Niko Marn, ki je v svojem govoru orisal pot, ki jo je prehodila družina, in spregovoril o pomenu lovstva. V imenu ZLD Posavje je spregovoril predsednik skupščine ZLD dr. Jurij Pesjak. Nato je starešina podelil vsem še živim ustanovnim članom plakete družine, dr. Pesjak pa odlikovanja, s katerimi je najzaslužnejše člane odlikovala LZS.

Štirinajstega septembra smo organizirali **ekskurzijo** v lovišče pobratene LD Stol. Ogledali smo si njihovo lovišče in lovske objekte Žirovnicanov, se pogovorili z njimi o problemih pri gojitvi divjadi in se sprostili na družabnem srečanju.

Lokalno tekmovanje psov v vodnem delu smo pripravili 29. novembra. To je bilo prvo tako tekmovanje v Posavju, izvedli pa smo ga v sodelovanju z LKD Posavje-Krško na ribnikih v Mačkovcih, ki ležijo v našem lovišču. Glavni organizator te prireditve je bil prizadeveni kinološki sodnik Franc Svetec iz Kostanjevice, ki je tudi ocenjeval delo psov, in sicer v naslednjih disciplinah: šarjenje brez race, šarjenje v ločju za raco, prinašanje iz globoke vode, odločljivost in poslušnost psa.

Najboljši rezultat in 1. mesto je dosegla nemška prepeličarka Bina z vodnikom Mirkom Slemenškom, članom domače družine; oba sta pokazala vrhunsko delo in osvojila največ točk ter I. nagr. r. Na drugo mesto se je uvrstila nemška prepeličarka Aga z vodnikom Ivanom Šepcem, ki se je prav tako uvrstila v I. nagr. r. V I. nagr. r. sta se uvrstila še nemški ostrodlaki ptičar Jard z vodnikom Ivanom Zajcem in nemška kratkodlaka ptičarka Bistra z vodnikom Dušanom Lipejem.

Tekmovanje je lepo uspelo, ker so pri ribnikih v Mačkovcih izredno dobre razmere za prirejanje takih (in tudi veliko bolj zahtevnih) tekmovanj in ker so bili psi s svojimi vodniki dobro pripravljani. Tekmovanje so si z zanimanjem ogledali tudi pripravniki in lovci.

Poleg tega je družina ob 40-letnici svojega obstoja izdala tudi plaketo, jubilejno značko v seriji, spominsko kuverto in spominski klobuk. Člani pa so še posebej ponosni na ob tej priložnosti izdano brošuro. V njej je predstav-

Strelska zveza Slovenije je 12. 10. 1985 na mestnem strelišču v Ljubljani organizirala tradicionalno strelsko tekmovanje »Srečelov strelskih veteranov '85«, na katerem je sodelovalo 60 tekmovalcev iz 27 strelskih lovskih družin. Moški so tekmovali na strelišču ob Dolenjski cesti (z vojaško puško in MK pištolo serijske izdelave), ženske pa z MK puško serijske izdelave. Ker tekmovanja v disciplini trap (glinasti golobi) iz neznanih vzrokov ni bilo mogoče organizirati na strelišču v Tomačevem, nam je priskočilo na pomoč vodstvo LD Toško čelo in nam ljubeznivo omogočilo izvedbo tekmovanja na njihovem družinskem strelišču. Zanimivost tekmovanja so bile to pot pozitivne in negativne točke, ki so jih dobili tekmovalci (in tekmovalke) glede na njihovo starost. Najstarejši tekmovalec je bil Alojz Lakner iz Kranja (68 let). Rezultati v disciplini trap so bili naslednji: 1. I. Podgornik, SD Kamnik – 177 točk (23/25 golobov), član LD Motnik; 2. J. Rojko, SD Cankova – 167 točk (22/25), član LD Cankova; 3. R. Delorenzo, SD B. Grajzer – 159 točk (19/25), član LD Pugled; 4. J. Kovič, SD Domžale – 158 točk (21/25), član LD Pšata; 5. S. Tomažič, SD Dolomiti – 154 točk (20/25), član LD Toško čelo; 6. P. Guček, SD Dolomiti – 153 točk (20/25), član LD Loka – Zidani most.

Tekmovanje je vodil zvezni strelski sodnik Franc Končan. – Bese-dilo E. Progar.

Foto F. Končan

ljeno naše lovišče, divjad v njem, podrobneje pa so nanizani tudi problemi in uspehi pri gospodarjenju z gospodarsko najpomembnejšimi vrstami divjadi, biotehnična dela in lovske gospodarski objekti v lovišču. S preglednicami so prikazani številčnost, izpuščanje in odstrel najpomembnejših vrst divjadi od ustanovitve družine do danes, kronološko so predstavljeni vsi pomembnejši dogodki iz zgodovine družine, pobratena družina in vsi še živi ustanovni člani. Brošuro pestrijo fotografije iz življenja družine.

Franc Zorko

Strelsko tekmovanje za pokal Agrotehniko-Grude

Nekaj o dejavnosti tozda Lovec

Tudi v letu 1985 je bila Agrotehniko-Gruda, tozda Lovec, pokrovitelj strelskega tekmovanja za njen prehodni pokal. Tekmovanje je bilo 8. 9. 1985 na strelišču Tomačevo pri Ljubljani, priprav-

ljalna dela so opravili člani LD Kresnice.

Da ne bomo vedno začeli z opisovanjem strelskih dosežkov, si na kratko oglejmo tudi nastanek in razvoj tozda Lovec pri ljubljanski Agrotehniko-Grudi.

Nastanek tega tozda sega v leto 1946, ko je bila v Sloveniji ustanovljena »Lovska zadruga«. Sprva je delovala kot trgovina zaprtega tipa, leta 1962, ko se je združila z »Jelenom« iz Celja in »Fazanom« iz Maribora, pa je njeno poslovanje postalo odprto. Tedaj se je preimenovala v Lovsko zadrugo Slovenija – Lovec-Ljubljana. Leta 1975 je postal Lovec enovita delovna organizacija in se preimenoval v Trgovsko podjetje Lovec. Ker je podjetje Gruda že do takrat več let opravljalo za Lovca vse izvozne in uvozne posle, se ji je Lovec leta 1977 priključil kot tozda Lovec. Leta 1980 je Lovec postal temeljna organizacija DO Agrotehniko-Grude.

Šele ob združitvi z Agrotehniko-Grudo je Lovec dobil svoje prostore na Tržaški 132, prej pa se je sedež večkrat menjal. Na Titovi 40 v Ljubljani imajo danes tudi

Spisek darovalcev nagrad za najboljše strelce na lovskem strelskem tekmovanju za prehodni pokal Agrotehnike-Grude (8. 9. 1985)

Agrar – Trst, Agroforest – Trst, Johann Fanzo – Borovlje, Paolo Melingo – Trst, Globtrade – München, Resim – Trst, Zveza slovenskih zadrug – Celovec, Dr. Anton Starec – Frankfurt, Ivo Lulli – Gorica, Univerzale – Domžale, Dubrovkinja – Dubrovnik, Iskra TOZD Avtomatika, Centromerur – Ljubljana, Elkroj – Mozirje, Lovac – Zagreb, Florina – Maribor, Slap – Duga Resa, Bayer Pharma – Ljubljana, Crvena Zastava – Kragujevac, Odeja – Škofja Loka, Aurea – Celje, Agrotehnika-Gruda – Ljubljana, Plamas – Radovljica, Andrej Šobar, Zdravko Teršek, Silvester Hribnik, Lovska zveza Slovenije, Miro Zaplotnik, Ivan Erbič, Andrej Rebolj, Slovenijašport – Ljubljana.

V odmoru

Foto M. Gradišar

svoje skladiščne prostore. Delovanje tozda Lovec je sestavljeno iz dveh dejavnosti: iz trgovskega dela in iz spravila, odkupa in priprave uplenjene divjadi, namenjene za izvoz. Trgovski del poteka v poslovalnicah v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kranju in Novi Gorici. Da lahko trgovine tozda Lovec nemoteno poslujejo, so podpisale samoupravne sporazume o kupoprodaji blaga z večjimi proizvodnimi in grosističnimi organizacijami, npr. s Crveno Zastavo, Puškarno Kranj, Prvim partizanom – Titovo Užice, Trepčjo iz Srbije, Labodom iz Novega mesta, Toprom iz Celja, Julonom iz Nove Gradiške, Alpino – Žiri, Planiko – Kranj, Tovarno nogavic iz Polzele in tudi z mnogimi zasebnimi proizvajalci. Za uvoz skrbi tozda Gruda ZT. Športno opremo za taborjenje prodajajo le zaradi popestritve ponudbe med lovsko in ribiško opremo. Prek 40 % prihodka ustvari tozda Lovec z zbiranjem, odkupom in pripravo mesa uplenjene divjadi. To delo teče po ustaljenem načinu, ki ga lovske organizacije do-

bro poznajo. Leta 1983 je A. G. – tozda Lovec podpisala z mnogimi lovskimi organizacijami samoupravni sporazum o trajnem združevanju dela in sredstev, v katerem so zapisane vse pravice in dolžnosti obeh udeleženk. V Sloveniji na tak način sodelujejo z več kot 250 LD. Organiziranih imajo 148 hlajenih zbirnih mest za uplenjeno divjad (hladilnice oz. hladilne omare), iz katerih tedensko ali po potrebi odvažajo zbrane količine v Ljubljano. Prevzemna služba zbere tako kar $\frac{2}{3}$ letnega odkupa, preostalo pa zberejo njihovi prevzemniki v poslovalnicah v Celju in Mariboru, kjer imajo še dve pomožni hladilnici. Divjačino (pripravljeno na poseben, predpisan način), ki je po zagotovilih kupcev kvalitetna in vzorno pripravljena, izvozijo prek tozda Gruda ZT v ZRN in Avstrijo.

Ker se je zaradi poostrenih predpisov Republiške veterinarske inspekcije v zadnjih letih tehnologija zbiranja bistveno spremenila, so bili prisiljeni povečati svoj avto-park. Trenutno imajo 2 tovor-

njaka-hladilnika in še devet vozil za odvoz. Letno tozda Lovec odkupi od lovskih organizacij okoli 300 ton divjačine oz. 15 500 glav velike divjadi.

Da bi se še bolj zblížali z lovskimi organizacijami oz. s partnerji, od katerih odkupujejo in prodajajo uplenjeno divjad, se je A. G. že leta 1977 odločila, da bo vsako leto organizirala pod svojim pokroviteljstvom lovsko-strelsko tekmovanje. Za organizacijo tekmovanja vsako leto poskrbi ena izmed LD oz. njihovih partnerk. Lansko tekmovanje je bilo na strelišču Tomačevo pri Ljubljani. Organizirala ga je LD Kresnice iz ZLD Zasavje, ki je svoje delo opravila res odlično in prizadevno, saj je razširila in zavarovala že obstoječe strelišče za MK puško, pripravila ponudbo okrepčil in tekmo izpeljala zelo vzorno.

Rezultati tekmovanja:

Posamezno

- MK – »srnjak«:
1. Tomaž Končan – LD Vič
 2. Jože Vrbinc – LD Ig
 3. Boris Pflaum – LD Storžič

Golobi:

1. Dževad Haznadar – LD Trnovski gozd
2. Matjaž Makarovič – LD Ig
3. Jože Vrbinc – LD Ig

Kombinacija:

1. Jože Vrbinc – LD Ig
2. Dževad Haznadar – LD Trnovski gozd
3. Matjaž Makarovič – LD Ig

Ekipno

MK – »srnjak«:

1. LD Ig
2. LGO Domžale – Kamnik
3. LD Vič

Golobi:

1. LD Trnovski gozd
2. SD »Partizan« – Krško
3. SD Bine Grajzer

Kombinacija:

1. LD Ig
2. SD »Partizan« – Krško
3. LD Trnovski gozd

Najboljši strelci so dobili pokale in praktične nagrade.

B. Leskovic

Organizator LD Kresnice je za tekmovanje na novo uredil strelišče za streljanje v tarčo »srnjak« z MK puško

Foto M. Gradišar

Zahvala!

V imenu učencev in pedagoških delavcev žalske občine se zahvaljujemo Savinjsko-kozjanski ZLD Celje, ki nam je finančno in strokovno omogočila ekskurzijo v slovenski lovski muzej v Bistri. Posebna zahvala za skrbno pripravljeno ekskurzijo gre tovarišu Janku Kraševcu, članu Lovske družine Žalec. Osnovne šole in tudi vrtci na območju naše občine dobro sodelujejo z lovskimi družinami, predvsem z Lovsko družino Žalec in Lovsko družino Polzela. Ob začetku novega šolskega leta nam je na sestanku aktiva ravnateljev Janko Krašovec nakazal še nove in tesnejše možnosti za sodelovanje učencev in lovcev pri naporih za ohranitev naše narave. Vsebinska sodelovanja je že opredeljena v letnih delovnih načrtih vrtca in šol.

Vzgojnoizobraževalna organizacija Žalec,
direktor: Breda Verstovšek I. r.

Jubilanti

Anton Dirnbek je 21. 4. lani praznoval svoj petinsedemdeseti rojstni dan, zlat lovski jubilej pa že lani.

Rodil se je 21. 4. 1910 v Brezju pri Brežicah.

Ljubezni do narave in poklicni povezanosti z zemljo in gozdovi se je pridružila tudi ljubezen do lova in divjadi. Lovstvu se je zapisal že leta 1934 na Betnavi pri Mariboru in mu ostal v vseh teh letih zvest ne samo kot aktiven lovec, ampak tudi kot učitelj in vzornik mladim.

Leta 1946 je bil med ustanovitelji LD Rogatec. Kmalu je postal gospodar družine (1947–1959), nato pa so se funkcije kar vrstile: v letih 1963–1965 in nato 1967–1969 je bil starešina družine, od leta 1972 do 1974 blagajnik, od leta 1976 do 1978 tajnik, leta 1978 je bil predsednik disciplinskega razsodišča, poleg tega pa član kadrovske komisije pri ZLD Celja in zdaj član NO.

Čeprav lovska tradicija v njegovi družini ni bila doma, pa je trdne temelje zanjo zagotovo postavil sam. Za vse, kar je lepega in plemenitega v lovski misli in med lovskimi aktivnostmi, je navdušil svojega sina in kot kažejo nagajenja in otroška zvedavost, tudi vnuk ne bo mogel mimo lova.

Za aktivno delo v lovstvu, tako v matični družini kot v organih območnih lovskih organizacij v Celju in Poljčanah, ga je LZS odlikovala z redom za zasluge II. stopnje, ZLD Celje pa ga je nagradila s priznanjem.

K številnim priznanjem, odlikovanjem in voščilom bi radi dodali svoje voščilo tudi mi, tvoji lovski tovariši. Krepkega zdravlja in bistrega pogled ti želimo še mnogo let!

Člani LD Rogatec

Jože Boldan-Silni je lani praznoval svojo sedemdesetletnico. Rodil se je 30. 8. 1915 v Višnjah v Suhi krajini.

Kot mlad fant je trdo občutil vse socialne in družbene krivice predvojnega režima. V takih razmerah se je krepila njegova napredna miselnost, zato se je po prihodu v Kočevje že leta 1941 povezal z OF. Zaradi izdajstva so ga Italijani zaprli in mučili, vendar se mu je posrečilo pobeg-

Anton Dirnbek

Jože Boldan

Jože Kodre

niti in leta 1942 je odšel v partizane, s katerimi se je udeležil tudi pohoda XIV. divizije na Štajersko. Leta 1944 je napredoval v namestnika komandanta II. UB Ljuba Šercerja in kmalu nato v komandanta te brigade.

Po osvoboditvi Beograda je bil premeščen v vrhovni štab, v spremstvo tovariša Tita in tam ostal do leta 1951. Po šolanju v vojaških šolah je služboval na odgovornih vojaških mestih v Karlovcu in Varaždinu.

Zaradi rahlega zdravlja – bil je sedemkrat ranjen – je bil kot vojni invalid leta 1955 upokojen. Jože pa tudi po upokojitvi in prihodu v Kočevje ni miroval. Še danes zelo aktivno deluje v družbenopolitičnih organizacijah KS, občine Kočevje in SR Slovenije. Kljub velikim obveznostim, ki jih je imel in jih še ima na odgovornih delovnih mestih, je vedno rad zahajal v naravo in v njej iskal sprostitev. Zato je že leta 1946 stopil v zeleno bratovščino in tako v Beogradu, kasneje v Karlovcu in Varaždinu veliko prispeval k razvoju lovstva. Po prihodu v Kočevje leta 1956 se je takoj vključil v LD Mala gora. Tu je že naslednje leto postal starešina družine. To funkcijo je od leta 1957 z manjšimi presledki opravljal 16 let. V vsem tem času je veliko napravil za lovstvo na območju ZLD Kočevje, še zlasti pa v matični družini.

Svoje moči je posvečal predvsem razvoju lovske kinologije – zreji vrhunskih lovskih psov, ki so dobili domača in mednarodna priznanja. Ljubiteljsko je delček časa dolga leta posvečal tudi zreji ptici, v zadnjem času pa zreji drugih malih živali.

Za aktivno delovanje v lovstvu ga je LZS odlikovala z redom za lovske zasluge II. stopnje, za vsestransko delovanje na pod-

ročju kinologije pa KZS s srebrnim in zlatim znakom.

Za velik trud, ki ga je vložil v delo pri gojitvi divjadi in pri gospodarjenju v naši LD, za razvijanje prijateljstva z drugimi LD in za razvijanje uspešnega sodelovanja s pobratenimi LD Bučkovci in lovci iz Doline in pri Trstu smo ga lovci leta 1983 razglasili za dosmrtnega častnega predsednika naše LD.

Na skromni svečanosti smo lovci LD Mala gora našemu Jožetu za sedemdesetletnico zaželeli obilo zdravlja, še mnogo srečanj na naših skupnih lovih in kot pravimo lovci – dober pogled in ravno cev!

Lovci LD Mala gora

Jože Kodre, ki je praznoval lani 75-letnico, se je rodil 4. 3. 1910 v številni kmečki družini na Gočah pri Vipavi. V takratni ponižani Primorski, ki so jo zasedle italijanske oblasti, se je oblikoval v zavednega in naprednega Slovenca, zaradi česar so ga preganjali in zaprli. Ko je izbruhnila vojna, je med prvimi stopil v vrste OF in aktivno sodeloval v NOB. Za svoje predano in pogumno delovanje je dobil državni odlikovanje.

Živahen in nemiren duh ga je tudi po osvoboditvi silil v aktivnost in sodeloval je v vseh organih okraja in občine. Za delo pri obnovi domovine je bil prav tako odlikovan. Preveč bi bilo naštevati vse njegove aktivnosti na področju združništva, pri organiziranju zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja kmetov itd.

Jože spada med ustanovitelje naše LD, saj je njen član od leta 1948. Že takoj na začetku organiziranega delovanja se je tvorno vključil v njeno upravljanje: v letih

1954–1958 je bil njen tajnik, od leta 1958 do 1983 član upravnega ali nadzornega odbora, v letih 1967 in 1968 pa tudi delegat v takratni lovski zvezi. Leta 1971 je bil odlikovan z znakom za lovske zasluge LZS.

Ob praznovanju 75-letnice smo se mu lovci skromno oddolžili za njegovo nesebično delo na lovskega področja in ga imenovali za častnega člana naše LD.

Pepe, iskreno ti čestitamo ob jubileju in ti želimo še veliko lovskega veselja!

Lovci LD Tabor-Erzelj – E. S.

Franc Kranjc je 15. oktobra 1985 v svojem družinskem krogu praznoval svoj šestdeseti rojstni dan.

Njegova življenjska pot se je začela na mali kmetiji v Zabukovju pri Sevnici. Takoj po osnovni šoli ga je oče poslal v obrtno šolo v Trbovlje. Ker je izbruhnila vojna, šole ni mogel nadaljevati; začelo se je trdo življenje za vsakdanji kruh. Leta 1943 je začel sodelovati v NOB.

Kot kmečki sin očeta-lovca je že zgodaj spoznal in vzljubil naravo ter sodeloval kot gonjač pri lovih. Bil je premlad, da bi že takrat postal član zelene bratovščine. Ta priložnost se mu je ponudila šele po končani vojni leta 1947 v Novi Gorici, kjer je služboval. Leta 1951 se je službeno preselil na Vrhniko in se tu takoj včlanil v LD Vrhnika, katere član je še danes.

Aktiven je tudi v drugih DPO in društvih. Posebno zagnano dela v ZRVS in ZBB NOV, saj je tudi rezervni kapetan, nosilec petih odlikovanj, treh plaket in več priznanj.

V letih 1981–1984 je bil član IO ZLD Ljubljana in dve mandatni

Franc Kranjc

Marjan Šebenik

dobi predsednik komisije za odlikovanja ZLD Ljubljana, zdaj pa je član disciplinskega razsodišča ZLD Ljubljana. Od leta 1985 je član IO LZS.

Lovska zveza Slovenije ga je odlikovala z znakom za lovske zaslugе in redom III. stopnje. Lovskemu tovarišu želimo še vrsto zadovoljnih let, da bi še naprej lepo sodelovali in seveda še naprej ravne cevi in dober pogled!

Lovci LD Vrhnika

Marjan Šebenik, upokojeni inženir gozdarstva, je 23. 9. 1985 praznoval sedemdeseti rojstni dan. Rodil se je leta 1915 v slikoviti in z gozdovi obdani Idriji kot sin gozdarja. Marjan je že v otroškem srcu začutil ljubezen do gozda in sploh do narave, ki ima v sebi toliko lepega. Rodil se je v gozdarski družini s trikratno poklicno tradicijo in tudi sam je svojemu sinu znal pričarati mikavnost tega poklica.

Po končanem šolanju je služboval kot gozdar, takrat pod italijanskim režimom. Po razpadu Italije je bil interniran na Poljskem. Takoj po končani vojni se je vrnil na rodno Goriško in se spoprijel s tedanjo zastarelo miselnostjo in pogledi na gojitev in varstvo divjadi.

Slab gozdar je tisti, ki v gozdu vidi samo drevje – to je nedvomno vodilo tudi Marjana, da je bil leta 1948 med soustanovitelji LD Gorica, njen večkratni predsednik in je ves čas njenega obstoja opravljal vodilne funkcije.

Leta 1947 je pomagal, da je začela tedanja lovska zveza Gorica. Težko bi našli vse zadolžitve, ki jih je Marjan opravljal v vseh teh letih. Od ustanovitve leta 1948 do 1964 je bil starešina oz. predsednik družine, v letih

1948/1962 je bil član IO LZS, v letih 1948/1968 član IO ZLD Gorica, nato v letih 1979/1984 predsednik komisije za SLO in DSZ družine, v letih 1978/1985 član komisije za stike z zamejskimi lovci, obenem v letih 1982/1985 član komisije za ocenjevanje škode od divjadi in več let član izpitne komisije pri ZLD Gorica. Poleg tega je bil tudi član izdajateljskega sveta pri LZS.

Pri vsej svoji poklicni in lovski zavzetosti pa je Marjan v mlajših letih našel dovolj časa tudi za kulturo in športne dejavnosti. Ukvarjal se je z atletiko in košarko pa tudi z nogometom in planinstvom. Marjan je lahko s svojim delom, aktivnostjo in odkritim značajem vzor mnogim mladim lovcom.

LZS ga je za plodovito delo in zaslugе in lovstvu odlikovala z redom za zaslugе I. in II. stopnje, odlikovanja in priznanja pa so mu podelile tudi ZLD Gorica, LD Gorica in LKD.

Marjanov korak je še vedno trden in prožen in s svojo psičko se še vedno rad odpravi v robidovje in grmovje. Člani LD Gorica mu ob njegovem jubileju iz vsega srca želimo, da bi s svojo vrednino in domislicami ob veselih in resnih trenutkih bil še dolgo let med nami!

Goriški lovci

Lovski oprtnik

Ori se ni vrnil

Ori, kratkodlaki jazbečar, je prišel pred leti k Lojzetovi hiši iz psarne na Ljubnem. Pri hiši so ga imeli vsi zelo radi, posebno pa Lojzetova žena; zato je imel Ori privilegij, da je lahko prihajal v kuhinjo. Svoj prostor si je našel na zaboju za drva poleg štedilnika, kjer se je lepo zvil v klobčič in dremal. Dokler je bil mlad, je bil v skoku na zaboju, ko je ostarel, pa je dosegel zabojo samo s prednjimi nogami, nato je začel cviliti, češ, pomagajte mi, in tako je tudi bilo.

Kadar sem prihajal k Lojzetu v vas, me je Ori po »službeni dolžnosti« oblajal, češ, nekdo je prišel k hiši in to moram mojim gospodarjem sporočiti z laježem. Seveda je bil to tisti »vljudnostni lajež« z mahajočim repom. Ko sem ga pobožal in mu povedal, da sem prišel h gospodarju na obisk, je takoj nehal lajati, z repom pa je še kar naprej mahal. Kljub temu, da nisem bil Orijev gospodar, ga imam v izredno lepem spominu, saj so bile usluge, ki mi jih je izkazoval kot lovcu, upoštevanja vredne. Spomnim se, da smo za blagovskimi ribniki lovili fazane. Ori na ta lov ni bil povabljen, ker pač ni bil ptičar, temveč jazbečar. Pa se je pametni psiček doma nekje potuhnil in jo pribrisal za nami, ko smo bili že v lovišču. Lojze je ustrelil fazana, ki je padel na komaj zaledenelo površino ribnika in tam obležal. Pes prepeličar, sicer dober prinašalec, je stekel na led, a se je po prvih metrih ustavil; verjetno se je zbal tankega, pokajočega ledu. Ori, ki se nam je tako »na črno« pridružil, pa ni nič okleval, stekel je po ledu do fazana in ga prinesel (privlekel) Lojzetu (dasiravno jazbečarji niso večji prinašanja).

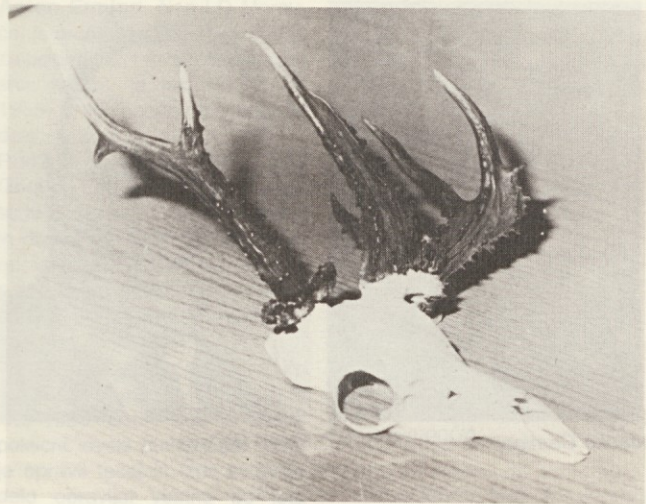
Na jesenski brakadi v Šohti sem streljal na letečega fazana, ki je zadet v perut padel na tla kot kamen, nato pa jo urnih nog ubral proti potoku. Ori je bil fazanu natančno na sledi in je za njim glasno lajal do potoka, kjer se je sicer ustavil, lajal pa je še kar naprej. Ori je imel do vode odpor in če ni bila huda sila, ni šel vanjo. Nemški kratkodlaki ptičar Don, ki je slišal Orijevo lajanje, je bil seveda kar hitro na

mestu – dobil je fazana v nos, se zapodil v potok in ptiča izpod vrbovih vej in korenin izbežal in prinesel na suho.

Uplenjeno divjad je Ori neverjetno pazljivo varoval. Nekoč po skupnem lovu je Lojze dal fazana in zajca v avto lovca Pepija, ker sta s Pepijem še imela neko skupno pot k znanecem. Ker se je Pepi vrnil k avtomobilu prej kot Lojze, se je hotel peljati Lojzetu nasproti. Ko je odklenil vrata avtomobila, je začel Ori, ki je bil na straži, tako renčati, kazati zobe in lajati, da Pepi ni mogel v avto vse dotlej, dokler ni prišel Lojze in psa odpoklical.

Zadnja Orijeva pot na lov je bila nekega februarskega dne pred leti, ko sta Lojzetov sin Miran in njegov lovski prijatelj Tone s terierjem Lumpijem odšla jamarit v »Groshercog« pri Stopčah. Bil je čas paritve lisic, pa sta šla pogledat, ali je kaj v lisičinah. Prva je bila prazna, prav tako druga, v tretjo pa sta se psa kar zagnala. Lovca sta poslušala divji lajež in renčanje izpod zemlje, ki pa se je umikalo vedno bolj v globino, dokler ni popolnoma utihnilo. Miran in Tone sta z napetima puškama čakala pred lisičino, vendar se iz rova ni nič prikazalo. Ko iz rova ni bilo ne lisice ne Orija in ne Lumpija, sta začela klicati psa. Nič. Klicala in čakala sta uro, dve in še več – pa nič... Nekaj je treba ukreniti! Hitro sta se zedinila. Tone ostane »dežurni« pri jami, Miran pa v avto in naglo domov po lopato, rovnico in motiko. Miran se je hitro vrnil in takoj sta začela delati – odpirala sta rov v globino. Trdo sta delala do noči; vsa znojna in umazana sta prišla že globoko pod zemljo, kjer se je rov pod korenino debele buke razvejal na štiri strani – vsa njuna prizadevnost in volja je tu odpovedala. Utrujena in žalostna sta nehala delati in odšla domov. Naslednji dan sta si vzela dopust in delo nadaljevala, vendar brez uspeha. Po dveh dneh, ko je sleherni upanje na rešitev psov ugasnilo, sta kopanje opustila in nista šla več k jami. In kaj se je zgodilo po šestih dneh? Tonetov Lumpi se je ves blaten, sestradan in shujšan komaj privlekel domov. Terier Lumpi, še mlad in močan, se je neke izkopal na svetlo, Ori, stari fant pri enajstih letih, pa teh naporov ni več zmogel – ostal je v jami...

Ernest Rečnik

Zanimivo rogovje srnjaka, ki so ga odstrelili leta 1985 v lovišču LD Prežihovo

Foto D. Zdovc

Zanimivo srnjakovo rogovje

Srnjaka z nenavadno razvitim rogovjem (posledica zloma čelnege nastavka) je avgusta 1985 uplenil lovec LD Prežihovo Damjan Zdovc v revirju Brdinje. Srnjak je iztrebljen tehtal prek 20 kg, rogovje pa 420 g.

Srnjaka so pred odstrelom večkrat videvali tudi drugi ljudje; o njem se je govorilo povsod. Nekateri so vedeli povedati, da ima eno vejo rogovja razvito tako, da je podobna rokavici. Kmalu je prišlo to na uho tudi lovcem, ki spočetka govoricam niso verjeli. Dvome je razpršil uplenitelj srnjaka. Zaradi močne deformacije se kljub visoki teži takšnega srnjačjega rogovja ne da oceniti.

D. Z.

Tihotapljenje živali

Soba št. 2000481 na frankfurtskem letališču je zaklenjena z dvema ključavnicama. V tej sobi je shranjena neocarinjena zbirka predmetov, ki so jih skušali potniki pretihotapiti z daljnih potovanj. Samo lani so turisti poskušali v ZRN pretihotapiti 883 papig, 50 kož pitonov in 200 000 redkih kaktej! Cariniki so zaplenili 13 ton slonovine in stopal slonov, 60 000 živih ptic, 168 000 kož redkih vrst mačk in drugih živali, da ne omenjamo dermoplastičnih preparatov krokodilov, tigrov, divjih prašičev, medvedov... Nedavno je neki južnoameriški državljani skušal pretihotapiti kartonsko škatto, polno papig. Da bi bile živali na carinskem pregledu

mirne in ne bi pritegovale pozornosti, jih je omamil z valijumom. Iz Šri Lanke je v kovčku prispela celo živa opica.

»V takšnih primerih sem često na meji, da bi prekoračil mejo službenega vedenja in bi najraje začel žaliti surovega, švercarja« pravi carinik s frankfurtskega letališča Hans Georg Fischer.

Več kakor 1700 nagačenih živali in 30 000 redkih rastlin je od leta 1976 zaprtih v sobi, ki smo jo omenili. Poleg carinskega prekrška so potniki obenem naredili tudi prometnega. Ob pridobljenem dovoljenju za uvoz blaga je namreč potrebno plačati tudi prevoz. Neki tihotapec papig, ki jih je tihotapil iz Avstralije prek Tajlanda, je ptice poslal po pošti in pri tem prihranil 8200 mark za njihove »vozovnice«. Res je, da nekateri eksponati po plačilu carine in pridobitvi posebnih dovoljenj zapuščajo frankfurtsko letališče, zelo veliko pa jih ostane tu pod ključem...

Iz ZOva (november, 1985).

Zadnji lov na jelena

Vsi se radi spominjamo Roberta Mernika kot velikega lovca in tovariša. Lov mu je pomenil življenje in predajal se mu je z vsem srcem.

Če si stopil v njegovo lovsko sobo, si zagledal na steni množico trofeje, ki jih je zbral v svojem dolgem lovskem udejstvovanju. Manjkala pa mu je trofeja jelena in to si je še posebno želel.

Po precejšnjem prizadevanju je le dobil dovolilnico za odstrel jelena v državnem gojitenem lo-

višču »Jelen«-Snežnik. Odstrel so mu odobrili v revirju, za kate-rega je zadolžen poklicni lovec Ivan Špeh.

Po mnogih neuspešnih lovih sem se mu pridružil tudi jaz, le da so mene bolj mikali polhi.

V petek popoldne sva se odpeljala iz Celja, tri ure kasneje pa že sedela v Ivanovi koči. Bila sva otovorjena s »škrinjami« za lov na polhe. Kot strastna polharja sva kar v temi nastavila nekaj pasti po bližnjih bukvah in na obeh kočah.

Po slastni večerji, ocvrtih polhih, ki jih je Ivan naložil prejšnji večer, in krompirjevih žgancih, ki jih je odlično pripravila Ivanova žena Nada, smo na Robertov predlog pregledali še naše pasti. Skoraj vse so bile polne. Ulov smo pošteno zalili in se še dolgo v noč pogovarjali. Glavna tema pogovora je bil seveda jelen, ki naj bi ga lovili naslednji dan.

Vstati je bilo treba še v temi. Prvi se je naslednje jutro z vikom in krikom prebudil Robert, saj se je že svitalo. Naglo sva se oblekla in zbudila Ivana ter tovariše. Ivanu se ni nikamor mudilo. Še vedno je bil čas za kavo in cigareto. Naposled smo se le odpeljali na stojišča. Robert je bil ves čas zelo napet, saj je menil, da lov ne bo uspešen, ker smo prepoznani. Ivan ga je namestil na stojišče, kjer je domneval, da se bo jelenjad vračala z nočne paše. Obkrožala sta nas tišina in mir, meni pa so v mislih zvenele Robertove besede, da z lovom danes ne bo nič.

Nato je bilo v daljavi slišati Ivanov glas, saj se je po uri čakanja odločil, da malo pritisne. In spet tišina. Nenadoma pa je v jutranjo tišino odjeknil strel. V takem trenutku postaneš na moč pozoren in popolnoma pripravljen čakaš, kaj bo. Nato je znova sledila tišina, čakanje se je nadaljevalo, čas pa je, kot ponavadi v takih

Robert Mernik ob svojem prvem jelenu...

trenutkih, tekkel zelo hitro.

Po slabi uri sem znova zaslišal strel. Težko je bilo določiti smer, vendar sem si želel, da bi bil Robertov. Kmalu nato sva z Ivanom odhitela, da pobereva lovce s stojišč. Zadnji je bil Robert. Čakal naju je že na cesti in žarel je od navdušenja. Slutil sem, da ima jelena. Vendar je na vprašanje hladno odgovoril, da je uplenil s prvim strelom srno mladico, z drugim pa košuto. Srno je imel ob sebi, košuta pa je ležala na nastrelu. Na poti k plenu je vprašal Ivana: »Ima lahko košuta rogovje?« Ivan ga je začudeno pogledal, nato pa planil v smeh, kajti v globači je že zagledal jelena z zelo lepim rogovjem. Medtem so prišli do nas tudi drugi lovci. Čestitke so letele z vseh strani.

Robertu se je želja izpolnila. Uplenil je jelena. Zdaj visi njegova trofeja med drugimi v njegovi lovski sobi. Žal pa je bil to njegov poslednji lov na jelene, saj se je kmalu zatem smrtno ponesrečil. Ta skromen zapis posvečam njegovemu spominu.

Herbert Goriup

Foto B. Krže, Diana

V spomin

Že nekaj časa smo vedeli, da bo slovo neizbežno. Trpel je v boju s hudo boleznijo in tudi lovci smo s tesnobo čakali trenutek, ko bomo izvedeli: **Staneta Gregorca** ni več! Devetega maja 1985 zvečer je njegovo plemenito srce obstalo. Izgubili smo prijatelja, vzornega lovskega tovariša, ustanovitelja družine, dolgoletnega predsednika in častnega predsednika LD Mengeš.

Stane se je rodil 4. 12. 1909 v Mengšu. Prav v tistih dneh, ko je umrl, je minevalo 40 let, kar se je vrnil iz koncentracijskega taborišča, kamor ga je kot zavednega Slovenca odpeljal okupator. Kmalu po vrnitvi si je ustvaril dom in družino in prisluhnil klicu narave. Leta 1946 je bil med ustanovitelji LD Mengeš. Družina pa je obstajala le leto dni, kajti sledilo je obdobje raznih organizacijskih sprememb v lovstvu, ki so trajale do leta 1954. V tistem obdobju je bil Stane 2 leti predsednik LD Domžale. Po ponovni ustanovitvi LD Mengeš je bil leta 1956 izvoljen za starešino družine in to delo je opravljal do leta 1976. V teh letih je z vsemi svojimi močmi urejal odnose v sodobni lovski organiziranosti v družini in uvajal načrtno gojitev ter gospodarjenje v lovišču. V nekaj letih je postala družina bogata s srnjadjo in malo divjadjo ter zato zelo zanimiva za lovski turizem. To pa je bila materialna osnova za druga vlaganja v lovišče, za nakup divjadi, njeno varovanje in oskrbo, za lovski dom in lovške naprave. To je bila vedno njegova glavna skrb, trudil pa se je tudi za dobre medsebojne odnose in ohranjanje lovskih šeg in navad. Zaradi vrlin in dela smo ga vsi cenili in spoštovali.

Stane je bil član v raznih bivših višjih lovskih forumih, občasno pa je sodeloval tudi v našem glasilu. Pred letom dni smo ga izvolili tudi za častnega predsednika. Za aktivno delo v lovstvu je bil odlikovan z znakom za lovske zasluge in redom za lovske zasluge II. stopnje.

Z veliko bolečino v srcih in z vsemi lovskimi častmi smo se poslovili od dobrega lovskega tovariša lovci domače in sosednjih LD na pokopališču v njegovem rodnem Mengšu.

Lovci LD Mengeš – J. V.

Stane Gregorc

Janko Černigoj

Franc Hočevnar

Janko Černigoj nas je za vedno zapustil prav na dan, ko se začela vsakoletna lovna sezona, tj. 16. maja 1985. Poslednjič smo se od njega poslovili v soboto, 18. maja 1985. Lovci smo s težkim srcem sprejeli dejstvo, da je smrt iztrgala iz naših vrst iskrenega lovskega tovariša.

Janko se je rodil na Predmeji 8. 9. 1913. Že v rani mladosti je vzel naravo in živali. Že med italijansko okupacijo je želel postati lovec, kar pa so mu takratne oblasti onemogočile, ker je bil zaveden Slovenec.

V naših krajih se je med prvimi vključil v NOB in že leta 1942 navezal prve stike z Jankom Premrlom-Vojkom in njegovo četo. Po italijanski okupaciji je delal kot obveščevalec, kasneje pa v štabu XXX. divizije. Po osvoboditvi Trsta je bil premeščen h KNOJ; domov se je vrnil s činom starega vodnika. Za zasluge med NOB je bil odlikovan z več državnimi odlikovanji.

Po osvoboditvi je z vso vnemo pomagal pri obnovi in izgradnji porušene domovine.

V zeleno bratovščino se je vključil leta 1946; bil je med ustanovitelji LD »Kozje stena«-Predmeja. V LD je vsa leta deloval zelo aktivno. Zaradi delavnosti in pravičnega odnosa do gojitve, varstva in lova divjadi so mu v družini zaupali vrsto nalog in funkcij. Od leta 1946 do 1950 je vestno opravljal funkcijo predsednika NO, od 1950 do 1956 je bil marljiv gospodar, v letih 1956–1958 smo mu spet zaupali naloge v NO, od leta 1958 do 1966 pa je bil starešina. Za predsednika v disciplinskem razsodišču smo ga izbrali zaradi njegovih premisselnih in stvarnih predlogov, ki so velikokrat pripomogli k izboljšanju dela v lovišču in odnosov v družini; to delo je opravljal med

letoma 1966 in 1972. V letih 1946–1972 je bil tudi član IO ZLD Gorica.

LZS ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge, ob razvitu prapora, ki mu je bil boter, pa smo mu za dolgoletno aktivno delo v družini izrekli pohvalo.

Janko je v LD vsa leta skrbel za kinologijo in njen razvoj. Vedno nas je navduševal za zrejo in vzgojo lovskih psov. Trdil je, da brez lovskega psa ni pravega lovca. Na tem področju se je še posebej trudil v letih 1972 do 1982, ko je bil referent za kinologijo.

Janko si je vedno prizadeval, da bi bil mlajšim lovcem za zgled in da bi nanje nevsiljivo prenašal svoje obsežno strokovno znanje. Za številne uspehe pri gojitvi, varstvu in lovu divjadi, ki smo jih dosegli v družini, ima veliko zaslug prav Janko.

Na zadnji poti na pokopališče smo ga pospremili z vsemi lovskimi častmi. Oktet »Divji lovec« z Otlice in godba na pihala iz Žirov so mu še poslednjič zapeli in zaigrali v slovo. Zadonele so tudi vojaške salve. Nato je še sočutno zatrobil lovski rog, z bližnjih gričev pa so se oglasili odmevi streliv iz lovskih pušk. Vsi lovci smo mu darovali smrekove vejice – kot zadnji pozdrav in zahvalo nepozabnemu lovskemu tovarišu.

Dobrega lovca in velikega prijatelja bomo ohranili v trajnem spominu.

Lovci LD »Kozje stena«
Predmeja – A. K.

Franc Hočevnar-Frenk nas je člane LD Suha krajina zapustil 10. 5. 1985, star 85 let. Poslednje časti smo mu izkazali 13. maja 1985 na zagraškem pokopališču.

Frenk se je rodil 4. 10. 1900 v idiličnem kraju Grdiček ob izviru reke Krke.

Že od mladih nog je bil tesno povezan z naravo in je že leta 1925 postal lovec pri takratnih lovskih zakupnikih. Življenjska pot ga je zanesla v Savinjsko dolino, kjer je služboval kot lesni manipulant. Toda želja po domačih logih je bila tako močna, da se je vrnil v Suho krajino in si v Zagradcu ob Krki kupil posestvo z mlinom.

Med vojno je sodeloval v NOB, za kar je dobil pozneje tudi državni odlikovanji. Kot zaveden in napreden državljan se je po vojni vključil v vse napredne organizacije v svojem kraju.

Kot lovec je bil leta 1946 med ustanovitelji sedanje LD Suha krajina, ki ji je ostal zvest do smrti. Takoj po ustanovitvi smo mu zaupali funkcijo blagajnika družine. To delo je opravljal v letih 1946–1954, nato je bil v letih 1954–1958 gospodar, do leta 1964 pa član UO.

Za požrtvovalno delo v lovstvu ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge, LD mu je ob 30-letnici obstoja podelila zlato plaketo, ob njegovem 75. jubileju pa častno članstvo.

Frenk je bil med lovci zelo priljubljen, zlasti zato, ker mu ni bilo do obilnega plena, temveč je dajal prednost družabnosti, poslušanju lovskih psov in lepim starim lovskim običajem z lovsko pesmijo na zadnjih pogonih.

Za dolgoletno nesebično delo, za skupaj prehojene poti, družabnost in tovarištvo smo mu lovci LD Suha krajina hvaležni. Ohranili ga bomo v lepem spominu!

Člani LD Suha krajina – J. Z.

Anton Ermino, član LD Moravče, je omahnil mnogo prezgodaj, za posledicami zahrbtni bolezni; srce se mu je ustavilo 28. 6. 1985, sredi načrtov za bodoče delo.

Rodil se je 19. 5. 1920 v vasi Gora pri Pečah. Že v rani mladosti je bil tesno povezan z naravo in divjadjo, saj je odrasčal sredi neokrnjene narave, kjer je bilo srečanje z divjadjo nekaj vsakdanjega in zanj vedno nekaj lepega.

V lovške vrste je stopil takoj, ko mu je to dopuščala služba, to je leta 1955. Leta 1960 je postal poklicni lovski čuvaj. Leta 1962 je opravil tečaj in izpit in svoje delo opravljal vestno do leta 1966. Pred letom 1960 je bil tudi član DR.

Čeprav med letoma 1966 in 1982 ni bil poklicni lovski čuvaj, pa zato njegov prispevek k varovanju divjadi ni bil nič manjši, le da je bilo njegovo delo v lovišču prilagojeno novi službeni dolžnosti.

Vsi moravški lovci smo se obračali nanj za pomoč ali nasvet pri izdelavi visokih prež, za katere je bil pravi mojster. Nikoli mu ni bilo odveč pomagati sotovarišu, kadarkoli je bilo to potrebno. Zato bo za nas njegov odhod v večna lovišča toliko bolj boleč, predvsem pa ga bo pogrešalo lovišče in divjad, saj je bil resnično del lovškega revirja. Še zadnje dni pred smrtjo nam je, ko smo ga obiskali, dajal napotke za krmljenje in varovanje divjadi oziroma njegovih varovancev, kot jih je imenoval, saj je od leta 1982 do prezgodnje smrti spet opravljal dolžnosti poklicnega čuvaja.

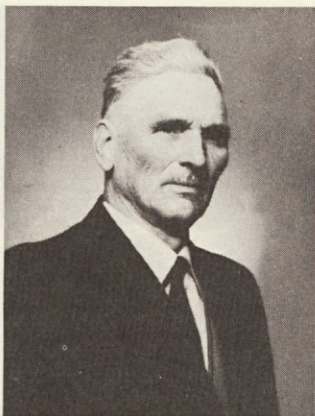
Za zasluge v lovstvu ga je lovška organizacija odlikovala z znakom za lovske zasluge.

Na njegovi zadnji poti smo ga spremljali številni moravški lovci in lovci iz sosednjih LD s prapori. Lovski rog mu je zatrobil svojo zadnjo pesem in strelji so mu zadoneli v poslednji pozdrav. Naj mirno počiva v osrčju moravškega lovišča in naj mu bo lahka slovenska zemlja!

Moravški lovci

Nenadoma smo izvedeli, da častnega člana LD Črna jama **Franca Simončiča** ni več med nami; 27. 8. 1985 je umrl za posledicami prometne nesreče, star osemdeset let.

Franc se je rodil 3. 1. 1905 v Malem otoku pri Postojni v kmečki družini. Po končani osnovni šoli se je posvetil kmetovanju.

Fran Simončič

Pod Italijo je bil v letih 1928/1943 lovski čuvaj za območje Postojne. Leta 1943 so ga internirali, vendar se je po kapitulaciji Italije vrnil domov in kljub načetemu zdravju delal za NOB; bil je v terenskem odboru OF in opravljal razna organizacijska in obveščevalna dela.

Po osvoboditvi se je zaposlil kot lovski čuvaj in tako dočakal upokojitev.

Ljubezen do divjadi in narave ga je leta 1948 pripeljala v zeleno bratovščino. Leto kasneje je postal član UO družine (do leta 1956), nato pa je bil družinski gospodar (1956–1960). Poleg tega je bil stalen član za ocenjevanje škode (1956–1964) in predsednik komisije za naselitev male divjadi na Postojnskem. Obenem je bil tudi aktiven član raznih družbenopolitičnih organizacij.

LD ga je za zasluge pri gojitvi divjadi in prizadevanja na področju kinologije večkrat odlikovala, KZS pa ga je odlikovala s srebrnim kinološkim znakom. Poleg tega si je s prizadevanji za dvig številčnosti divjadi v naših revirjih in za družbeno afirmacijo lovskogojitvenih ukrepov prislužil znak za lovske zasluge LZS.

Franc pa ni bil zaljubljen le v lov in divjad, temveč tudi v svojo kmetijo. Njegova največja strast in ljubezen pa so bili fazani.

Franca smo poznali kot lovca, ki obvlada vse lovske veščine, pozna življenje v naravi in navade divjadi, v družbi smo cenili njegovo pristrčno vedrino in šegavost. Vrata njegove domačije so bila za lovce vedno odprta in zanje je imel vedno pripravljeno toplo in šaljivo besedo, zato je bilo slovo od njega še toliko težje. Od njega smo se številni lovci in prijatelji poslovili na pokopališču v Malem otoku pri Postojni; pokop-

Lazo Zrnica

pali smo ga z vsemi lovskimi častmi.

Lovski tovariši te bomo ohranili v spominu kot skromnega, preprostega človeka in zglednega lovškega tovariša!

Lovci LD Črna jama – A. D.

Od lovškega tovariša **Laza Zrnica**, ki je umrl 27. 8. 1985, smo se poslovili na pokopališču v Podkrajju pri Titovem Velenju.

Lazo se je rodil 3. 10. 1913 v vasi Jasenaku pri Ogulinu. Kot sin številne kmečko-delavske družine je že kot otrok občutil vso grenkobo življenja, toda z veliko vztrajnostjo se mu je posrečilo premagati vse ovire in končati gozdarsko šolo.

Zaradi velikega veselja in zanimanja do narave se je Lazo že leta 1936 vključil v lovsko organizacijo v Jasenaku pri Ogulinu. Še istega leta je opravil čuvajski izpit v Sarajevu. Nato je opravljal lovskočuvajsko službo (1937–1940) v Prnjavoru.

Izbruh druge svetovne vojne je pričakal pripravljen za boj za svojo domovino in tako ga je njegova bojna pot vodila skozi peto, šesto in sedmo sovražnikovo ofenzivo.

Po končani vojni je služboval v Šoštanju, kjer se je leta 1950 vključil v takratno LD Šoštanj, ki se je pozneje preimenovala v LD Smrekovec. V lovski organizaciji je vsa leta deloval zelo aktivno, saj je opravljal številne funkcije v LD Smrekovec in ZLD Celje. V letih 1952–1954 je bil član UO družine, v letih 1954–1956 starešina družine, poleg tega od leta 1952 do leta 1956 član UO ZLD Celje in od leta 1958 do 1960 član NO ZLD Celje, nato v letih 1966–1968 starešina družine, v letih 1974–1980 predsednik NO

družine in nazadnje v letih 1980–1984 član NO družine.

Kot človek je bil skromen, redkobeseden, vendar preudaren in smo ga vsi spoštovali.

Številna lovska (znak za lovske zasluge, red III. in II. stopnje, priznanje ZLD Celje in priznanje družine) in vojaška odlikovanja s spomenico NOB 1941, ki so ga spremljala ob njegovem zadnjem slovesu, pa so dokazovala, da smo k zadnjemu počitku spremili človeka, ki se je razdal za narod in domovino. In takega bomo lovci LD Smrekovec ohranili v svojem spominu!

Lovci LD Smrekovec Šoštanj

Štefan Jereb iz Podlpe je umrl 25. 5. 1985, star komaj 59 let. Po kratki bolezni, za katero smo komajda vedeli, je udarilo med nas: umrl je lovec, spoštovani krajan in družbeni delavec, prijatelj Štefan. Po tako nepričakovani vesti smo le počasi dojemali, za koga pripravljamo pogreb, komu stojimo na straži ob mrtvaškem odru, ga spremljamo v neskončnih vijugah ljudi od doma do jame in ga polagamo vanjo. Spomin se je krčevito upiral vsem novim vtisom – komu res zvonijo zvonovi, kaj ta lovski rog ob koncu maja, čemu strelji sredi množice in čemu jok. Potem kot iz daljave napol slišiš, napol slutiš besede: Lovska družina Šentjošt se poslavlja od lovca Štefana, ustanovnega člana naše družine, ki se je rodil 23. avgusta 1926 in bil naš starešina od leta 1972 do 1983. Posebna skrb so mu bile prijateljske vezi med lovci, razumevanje med sosednjimi LD in ljudmi v lovišču, široka dejavnost družine in ohranjanje naravnosti med člani.

Ne poslavljamo se samo od lovca, ampak tudi od družbenopoliti-

Štefan Jereb

tičnega delavca, ki je za svoje delo dobil tudi vrsto priznanj, od lovskih znak za zasluge LZS. Dve mandatni dobi je bil predsednik krajevnega odbora Podlipa in 20 let aktiven član gasilskega društva. Kot krajevni funkcionar, član ZB je bil vedno v središču življenja krajanov. In prav s svojim poštenim in strokovnim delom ter z odprto naravo je skoval mnoga pristna prijateljstva.

Lovci LD Šentjošt

Iz lovskih vrst so odšli za vedno tudi:

Alojz Potokar, LD Polskava, * 24. 7. 1916, † 26. 8. 1985.
Alojz Zupan, LD Udenboršt, * 21. 8. 1903, † 10. 7. 1985.
Valentin Grčar, LD Senožeti, * 6. 2. 1919, † 2. 8. 1985.
Franc Ostrožnik, LD Senožeti, * 30. 10. 1917, † 7. 8. 1985.
Franc Rupnik, LD Logatec, * 6. 9. 1907, † 25. 10. 1985.
Jože Benedičič, LD Kropa, * 12. 4. 1932, † 26. 8. 1985.
Milan Robar, LD Hoče, * 30. 7. 1925, † 26. 10. 1985.
Feliks Račnik, LD Remšnik, * 4. 11. 1906, † 10. 4. 1985.
Jože Brinovec, LD Braslovče, * 8. 3. 1905, † 19. 6. 1985.

Umrlim časten spomin!

Lovska kinologija

Razširjeno poljsko »D« tekmovalje ptičarjev v Ptuj

LKD Ptuj je priredilo razširjeno poljsko »D« tekmovalje ptičarjev 13. oktobra lani v lovišču LD Ptuj. Vodja tekmovalja je bil Milan Munda, tehnični vodja pa Franc Mužek. Sodili smo kinološki sodniki Milan Ivezik, Franček Rakuša in Peter Pečnik. Tekmovalje je bilo izredno težko. Zaradi dolgotrajne suše ni bilo na poljih in poljščinah nobene vlage; polja so bila popolnoma izsušena, pihal pa je tudi rahel severovzhodnik. Pernate in dlakaste divjadi je bilo v lovišču dovolj, tako da je lahko vsak pes pokazal svoje lovske in delovne sposobnosti. Zaradi težkih tekmovalnih pogojev, nekoliko pa

tudi zaradi neizkušenosti nekaterih vodnikov, so bili rezultati razmeroma slabi.

Za tekmovalje so vodniki prijaviili 18 psov, na prireditve pa so jih nato privedli 14. Tekmovalje je uspešno opravilo 6 psov, en pes je dobil pohvalno priznanje, 7 vodnikov pa je med samim tekmovaljem odstopilo.

I. nagr. razr. in 86 točk je dosegel vodnik Vili Postrušnik z nemškim kdl. psom Astorjem, 2. mesto in II.a nagr. razr. (85 točk) je dosegel vodnik Mirko Tomanič z nemško kdl. psico Ani Obreško, 3. mesto in II.b. nagr. razr. (82 točk) pa vodnik Bogdan Lah z nemškim kdl. psom Carom Grajenškim.

Podrobnejši zapis o rezultatih in poteku tekmovalja boste lahko prebrali v reviji Kinolog.

Peter Pečnik, kinol. sodnik

Republiško uporabnostno tekmovalje brak-jazbečarjev na Gorenjskem za memorial Tineta Hafnerja

Po planu kinoloških prireditev je LKD Gorenjske 21. 9. 1985 priredilo republiško uporabnostno tekmovalje brak-jazbečarjev. Tekmovalje je pripravilo v loviščih LD Stol (tu je prireditve vodil Kovač) in v lovišču LD Jesenice (kjer je bil vodja Resman).

Dan pred prireditvijo smo kinološki sodniki na Pristavi nad Javornikom (LD Jesenice) položili umetne krvne sledove s krvjo divjadi. Položili smo dvanajst sle-

Tekmovalci in sodniki na republiškem uporabnostnem tekmovalju brak-jazbečarjev za memorial Tineta Hafnerja

Foto F. Branc

dov, dolgih približno 600–700 m. Ker je ta teren bogat z divjadjo, tudi zapeljivalnih sledov ni manjkalo.

Na prireditvi se je na zbornem mestu zbralo 12 vodnikov s psi. Po pozdravu in krajšem nagovoru so vodniki izžrebali štartne številke.

V suhem in za tisti čas dokaj toplem vremenu so se tekmovalci s sodniki odpravili v lovišče nad Rodine, kjer je potekalo ocenjevanje disciplin *iskanje, gonja, nos* in *poslušnost*. Pri tem so upoštevali le gonjo zajca in lisice. Čas iskanja je bil omejen na 20 minut. Gonjo je opravilo 10 psov, ki so jih nato vodniki odpeljali na Pristavo, kjer so opravljali preizkus dela po krvnem sledu. To delo si je ogledalo precej obiskovalcev, saj je LD Jesenice tisti dan organizirala tovariško srečanje s strelskim tekmovaljem.

Psi so dosegli naslednje rezultate:

Najboljšo povprečno oceno, 4,71 in I. nagradni razr. je dosegel vestfalski brak-jazbečar Brin Begunjski z vodnikom Ernestom Mlakarjem iz Žirov, LKD Gorenjske. Popolnoma vodljiv in samozavesten pes je prvi svoje pasme pri nas dokazal, da je vsestransko lovsko uporaben, naj si bo za glasen lov kot gonič, ali pa pri najtežji disciplini – poiskati obstreljeno divjad po krvnem sledu. Na drugo mesto se je uvrstil dvakratni republiški prvak Bas z vodnikom Petrom Dimicem iz Ljubljane. Vsestransko šolan, dobro izurjen pes je dobil povprečno oceno 4,57 in dosegel I. nagradni razred. Tretje mesto je z isto povprečno oceno 4,57 osvojila in se uvrstila v I. nagrad-

ni razr. Brinka z vodnikom Borisom Dolencem iz Pivke. Bas je bil v gonji zajca daljši, Brinka pa je pokazala več zanesljivosti na krvnem sledu.

Po razglasitvi rezultatov in podelitvi pokalov ter priznanj smo se podprli s pristnim lovskim golažem, ki so ga pripravile članice LD Jesenice. K veselemu razpoloženju pa je pripomogel po gorenjsko izveden lovski krst in žlahtna kapljica, ki je ni manjkalo.

Lojze Mlakar, kinol. sodnik

Troboj v vodnem delu med LKD Pomurje, Maribor in Ptuj

Ta tri lovska kinološka društva so se leta 1984 dogovorila, da priredijo vsako leto – po vrstnem redu – prijateljsko kinološko prireditve – troboj v vodnem delu (lokalnega značaja) za vse pasme lovskih psov.

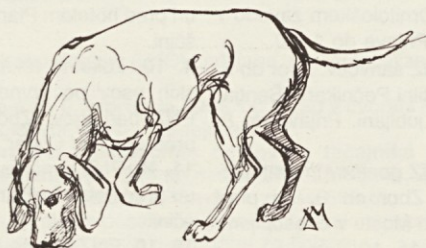
Letošnjo, drugo prireditve po vrsti je organiziralo LKD Maribor v Polskavi. Vodniki s psi so svoje znanje prikazali v ribnikih v lovišču LD Rače. Tam je teren močno poraščen z ločjem, tako da je bil za vsakega psa, ki je tekmoval, izredno težaven. Vendar so dobro izšolani psi vse težave izvrstno premagovali, saj je bilo v ločju veliko daha divjadi. Videli smo na stotine divjih rac, kormoranov, lisk, ponirkov in vodnih ptic.

Od 22 tekmujočih psov je tekmovalje uspešno opravilo 20 psov, en vodnik s psom pa je odstopil. Sodniki smo ocenjevali štiri discipline, in sicer: šarjenje po globoki vodi, poraščeni z ločjem; šarjenje za izpuščeno raco v ločju; prina-

Na nastrelu

Foto F. Branc

šanje mrtve race iz globoke vode, porasle z ločjem; ubogljivost in vodljivost psa. Ocenjevali smo trije sodniki, iz vsakega LKD po eden. Vsak sodnik je ocenjeval nastopajoče pse v eni disciplini, medtem ko smo četrto disciplino – ubogljivost – ocenjevali vsi trije, in to vsak zase, ocene pa na koncu tekmovanja med seboj uskladili. Pripomniti moram, da so se ocene izredno ujemale, zato tudi ni bilo nobene pritožbe ali kakega drugega zapleta. Ocenjevali smo: za LKD Pomurje Vladimir Pfeifer, za LKD Maribor Milan Kranjc in za LKD Ptuj Jože Štebih. Vsako LKD je lahko za to prireditelju prijavilo po 8 psov, štirje najboljši pa so nato na koncu sestavljali ekipo. Po zbranih točkah (oceni) je bil vrstni red naslednji: 1. LKD Pomurje, 2. LKD Ptuj in 3. LKD Maribor.

Posamezniki so se uvrstili takole: 1. mesto je osvojil vodnik Karel Ingolič s kdl. nemško ptičarko Ajdo (LKD Maribor), na 2. mesto se je uvrstil vodnik Rudi Rakuša s svetovno šampionko v delu, kdl. nemško ptičarko Ajšo (LKD Ptuj); 3. mesto pa je osvojil vodnik Vojko Pirher z nemškim kdl. ptičarjem Agom (LKD Pomurje). Pripomniti moram, da so vsi trije vodniki s psi na prvih treh mestih osvojili enako število točk, zato smo vrstni red določili po pravilniku JKS-a; najmlajša psica je bila prva itd. Prehodni pokal je tako osvojilo LKD Pomurje. V trajno last pa so dobili pokale najboljše ekipe in vodniki oziroma njihovi psi, ki so zasedli posamezna prva tri mesta. Poleg tega so dobili vsi nastopajoči tudi praktične nagrade. Vsem nastopajočim moramo za odlično usposobljene in šolane

pse čestitati, saj so na tekmovanju dosegli 12 I. nagradnih razredov, 5 II. nagradnih razredov in 3 III. nagradne razrede, in noben pes ni ostal brez uvrstitve v kakega izmed teh nagradnih razredov. Srečanje je potekalo v napetem lovsko-kinološkem tekmovalnem ozračju. Po razglasitvi rezultatov in podelitvi pokalov ter nagrad se je razvil klepet, ki se je ob pogostitvi LKD Poljskava zavlekel v pozne popoldanske ure, prinesel nova poznanstva, nove izkušnje in novo zagnanost za nadaljnje, še boljše šolanje naših nepogrešljivih štirinožnih spremljevalcev.

V imenu organizatorja se zahvaljujemo LD Poljskava in LD Rače za uspešno in učinkovito sodelovanje, ki naj bo vzgled in spodbuda za vse take prireditve.

Milan Kranjc, kinol. sodnik

Plan kinoloških prireditev za leto 1986 (organizatorji lovsko-kinološka društva)

Plan kinoloških prireditev za leto 1986, sestavljen na predlog LKD in zreznih komisij, objavljamo z namenom, da z njim seznanimo lastnike lovskih psov, *če jih referenti v LD in LKD o prireditvah niso posebej obvestili* pa tudi zaradi pregleda *lokalnih, republiških in zveznih prireditev*, za katere se morajo *predhodno prijaviti*.

Sodnike, ki bodo ocenjevali na posameznih prireditvah, bodo razporedili na zborih sodnikov; sprejete zadalžitve morajo upoštevati. Če je sodnik v času prireditve upravičeno zadržan, mora sam najti zamenjavo ali o tem obvestiti prireditelja.

Prireditelj mora vsaj sedem dni pred prireditvijo *pismeno povabiti kinološkega sodnika, ki je razporejen za ocenjevanje na posamezni prireditvi*. Vsi vodniki psov se morajo ravnati po občinskih odlokih v zvezi z navodili o preprečevanju stekline.

LKD CELJE

7. 6. Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem pred lovsko kočjo Rinka. Začetek ob 8. uri.

27. 9. PNZ jamarjev v umetnem rovu pri lovskem domu v Rinki. Začetek ob 8. uri.

4. 10. PNZ jamarjev na planem v lovišču LD Šentjur. Zborna mesto in uro bomo sporočili prijavljenim naknadno.

11. 10. Lokalna preizkušnja po krvnem sledu za vse lovske pasme in PNZ barvarjev v lovišču LD Gornji grad. Zbor pred gostilno Fricelj v Bočni ob 8. uri.

18. 10. Lokalna preizkušnja psov vseh lovskih pasem po krvnem sledu in PNZ barvarjev v lovišču LD Žalec. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom Rinka.

25. 10. Republiško uporabnostno tekmovanje brak-jazbečarjev v lovišču LD Pristava. Kraj in uro zbora bomo sporočili prijavljenim naknadno.

8. 11. PNZ brak-jazbečarjev in goničev v lovišču LD Rečica p. L. Kraj in uro zbora bomo sporočili prijavljenim naknadno.

8. 11. PNZ šarivcev in zrejna preizkušnja prepeličarjev v lovišču LD Braslovce in LD Podčetrtek. Kraj in uro zbora bomo sporočili prijavljenim naknadno.

15. 11. PNZ brak-jazbečarjev v lovišču LD Rog. Slatina. Zbor ob 8. uri pred restavracijo »Trije ribniki«.

22. 11. PNZ goničev v lovišču LD Šmarje pri J. Zbor ob 8. uri pred veterinarjem postajo v Šmarjah pri J.

P. S. Vse prireditve so v soboto. Vodniki se morajo prijaviti za PNZ jamarjev do 20. 9., drugi do 5. 10. na LKD Celje.

LKD CERKNICA

17. 5. Telesno ocenjevanje goničev, brak-jazbečarjev in barvarjev. Zbor ob 8. uri pred TOZD GG v Cerknici.

24. 8. Lokalno tekmovanje po krvnem sledu in PNZ barvarjev v lovišču LD Babno polje. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo Županov laz. Prijave do 8. avgusta.

11. 10. PNZ goničev in brak-jazbečarjev v lovišču LD Stari trg Lož. Zbor ob 9. uri pred gostilno Mlakar v Ložu. Prijave do 1. 10.

LKD ČRNOMELJ

14. 6. Telesno ocenjevanje goničev, brak-jazbečarjev in jamarjev. Zbor ob 8. uri pred gasilskim domom v Črnomlju.

6. 9. Zvezno tekmovanje jamarjev v rovu, vodnem delu in po krvnem sledu. Zbor ob 8. uri pred gasilskim domom v Stranski vasi.

18. 10. PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pred gasilskim domom na Otovcu.

LKD GORENJSKE

17. 5. Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem. Zbor ob 8. uri v prostorih Gorenjskega sejma v Kranju.

21. 6. Lokalno tekmovanje po krvnem sledu in PNZ barvarjev. Zbor ob 8. uri pred hotelom Jezero v Bohinju.

24. 8. Lovsko-kinološko srečanje v Ribnem pri Bledu ob 9. uri.

6. 9. Lokalno tekmovanje po krvnem sledu in PNZ barvarjev v LD Sorica. Zbor ob 8. uri pred Litostrojsko kočjo na Soriški planini.

13. 9. PNZ goničev in brak-jazbečarjev: v lovišču LD Bled. Zbor ob 8. uri pred restavracijo Vintgar. V lovišču LD Selca. Zbor ob 8. uri pri spomeniku v Dražgošah.

20. 9. Lokalno tekmovanje brak-jazbečarjev za memorial Tineta Hafnerja v lovišču LD Jošt. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo Jošt na Čepulah.

27. 9. PNZ jamarjev v lovišču LD Sorško polje. Zbor ob 8. uri pred gostilno na Laborah.

4. 10. PNZ šarivcev v JD Sorško polje. Zbor ob 8. uri pred gostilno na Laborah.

11. 10. Lokalno uporabnostno tekmovanje goničev v LD Goreinja vas in Žiri. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo na Javorču.

PS. Za tekmovanje je treba prijave obvezno poslati vsaj 10 dni pred prireditvijo Stanetu Pečarju, Podlubnik 90, 64220 Šk. Loka.

LKD ILIRSKA BISTRICA

10. 5. Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem. Zbor ob 8. uri pri Gorščetovih v Kosezah.

6. 9. PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pri Gorščetovih v Kosezah.

LKD IDRİJA

11. 5. Telesno ocenjevanje goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri v Idrijski Beli.

27. 9. PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri v Laharni pod Bukovim.

12. 10. Lokalno uporabnostno tekmovanje goničev LD Javornik.

Zbor ob 8. uri pred lovskim domom v Črnem vrhu.

LKD KOPER

29. 3. PNZ ptičarjev. Zbor ob 8. uri pred zadružnim domom v Bertokih.

17. 5. Telesno ocenjevanje lovske psov vseh pasem. Zbor ob 8. uri pred gostiščem Šoferski dom v Kopru.

13/14. 9. PNZ jamarjev. Zbor ob 8. uri pred gostiščem Trije lovci v Šmarjah pri Kopru.

11. 10. Lokalno tekmovanje lovske psov po krvnem sledu in PNZ barvarjev. Zbor ob 8. uri pri Motelu na Kozini. Obvezne predhodne prijave.

18. 10. PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pred gostiščem Vremski britof.

LKD KOČEVJE

10. 5. Telesno ocenjevanje goničev, brak-jazbečarjev, jamarjev in barvarjev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Cene v Ribnici.

31. 5. Interno tekmovanje po krvnem sledu zavoda Medved. Zbor ob 8. uri v Glažuti.

14. 6. Republiško tekmovanje po krvnem sledu za vse pasme lovske psov. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom v Dolenji vasi pri Ribnici. Prijave poslati do 1. 6. 1986 na LKD Kočevje.

15. 6. Lovsko kinološki dan z razvitjem prapora LKD Kočevje. Zbor ob 10. uri pred lovskim domom v Dolenji vasi pri Ribnici. Vabljeni vsi lovci kinologi.

13. 9. PNZ jamarjev v Sodražici. Zbor ob 8. uri pred gostilno Majolka v Sodražici.

4. 10. Lokalno tekmovanje lovske psov po krvnem sledu in PNZ barvarjev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Držek v Željnah pri Kočevju. Prijave poslati do 25. 9. na LKD Kočevje.

18. 10. PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri v Mali Slivici pri Vel. Laščah.

8. 11. Lokalno uporabnostno tekmovanje goničev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Cene v Ribnici. Prijave poslati do 1. 11. na LKD.

LKD KRŠKO

19. 4. Telesno ocenjevanje lovske psov. Zbor ob 8. uri na stadionu Matije Gubca v Krškem.

26. 4. PNZ jamarjev v rovu in na planem. Zbor ob 8. uri pred gostilno Vahčič v Cerkljah.

4. 10. PNZ šarivcev in zrejno tekmovanje prepeličarjev. Zbor ob 8. uri na železniški postaji Libno.

12. 10. C tekmovanje ptičarjev LD Krško. Zbor ob 8. uri na stadionu Matije Gubca.

8. 9. PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri na žel. postaji v Krškem.

P. S. Za C tekmovanje ptičarjev se je treba predhodno prijaviti, in sicer do 2. 10. na LKD Krško.

LKD LJUBLJANA

6., 13., 20. in 27. 2. Tečaji za vodnike lovske psov vseh pasem. Tečaj bo v dvorani Krajevne skupnosti Kolodvor v Ljubljani, Moše Pijadejeva 22., z začetkom ob 16.30. Prijave poslati do 28. januarja na LKD Ljubljana.

8. 3. Praktični prikaz dela lovske psov v lovišču za naslednje pasemske skupine: goniči, brak-jazbečarji, barvarji, jamarji, šarivci, ptičarji in prinašavci.

19. 4. PNZ ptičarjev. Zbor ob 8. uri pri Tavčarjevem dvoru na Ježici. Prijave poslati do 9. 4.

20. 4. Telesno ocenjevanje lovske psov vseh pasem. Zbor ob 8. uri pred halo Tivoli v Ljubljani. Prijavi se je mogoče do 9. ure. Pri LKD Ljubljana poznejših telesnih ocenjevanj ne bo.

4. 10. C tekmovanje ptičarjev. Starost psov ni omejena. Zbor ob 8. uri pri Tavčarjevem dvoru na Ježici. Prijave do 24. 9.

11. 10. PNZ jamarjev. Zbor ob 8. uri pri Ornitološkem zavodu v Stožicah. Prijave do 1. 10.

18. 10. PNZ šarivcev. Zbor ob 8. uri pri gostilni Pečnikar v Šentjakobu pri Ljubljani. Prijave do 8. 10.

25. 10. PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Pri Mostu v Grosupljem. Prijave do 15. 10.

25. 10. PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Turšič na Vrhniki. Prijave do 15. 10.

8. 11. Lokalno tekmovanje po krvnem sledu za vse pasme lovske psov in PNZ barvarjev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Na Klančku v Medvodah. Prijave do 28. 10.

P. S. Do 1. septembra lahko prijavijo posamezne LD PNZ goničev in brak-jazbečarjev na LKD Ljubljana, in sicer, če bo tekmovalo najmanj 5 psov. Datume določi LKD glede na sodnike.

LKD MARIBOR

5. 4. Telesno ocenjevanje lovske psov vseh pasem. Zbor ob 8. uri na vežbališču ŠKD, Vrbanska 61 v Kamnici.

12. 4. Telesno ocenjevanje lovske psov razen ptičarjev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Rogina v Podgorju.

13. 4. PNZ jamarjev samo v rovu. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom v Radljah (vadba je 10. 4.).

20. 9. PNZ goničev in Bj. Zbor ob 8. uri pred gostilno Rogina v Podgorju.

28. 9. Mednarodna razstava psov vseh pasem v Mariboru.

4. 10. PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom v Oplotnici.

4. 10. PNZ in C tekmovanje ptičarjev. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom v Račah.

11. 10. PNZ barvarjev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Serbec v Šmartnem na Pohorju.

18. 10. PNZ šarivcev. Zbor ob 8. uri pred osnovno šolo v Radljah.

18. 10. PNZ jamarjev. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom v Staršah.

25. 10. PNZ jamarjev v Radljah (na planem). Zbor ob 8. uri pred osnovno šolo v Radljah.

25. 10. PNZ šarivcev. Zbor ob 8. uri na nogometnem igrišču v Malečniku.

P. S. Za vsako prireditev se je treba vsaj 10 dni pred prireditvijo prijaviti na LKD Maribor.

LKD NOVA GORICA

26. 4. Telesno ocenjevanje vseh lovske psov. Zbor ob 8. uri pred zadružnim domom v Vipavi.

27. 4. PNZ ptičarjev. Zbor ob 8. uri pred hotelom Planika v Ajdovščini.

4. 10. Lokalno tekmovanje lovske psov po krvnem sledu in PNZ barvarjev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Ovčar, Trnovo.

11. 10. PNZ jamarjev. Zbor ob 8. uri pred hotelom Planika v Ajdovščini.

18. 10. PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pred kulturnim domom Podnanos.

25. 10. PNZ šarivcev in zrejno tekmovanje prepeličarjev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Stegovec v Vrtojbi.

8. 11. C-tekmovanje ptičarjev. Zbor ob 8. uri pred kulturnim domom v Bukovici.

15. 11. Republiško uporabnostno tekmovanje šarivcev. Zbor ob 8. uri pred gostilno v Renčah.

P. S. Za vsa tekmovanja se je treba obvezno prijaviti na LKD vsaj 8 dni pred prireditvijo.

LKD N. MESTO

31. 5. Telesno ocenjevanje lovske psov razen ptičarjev. Zbor ob 8. uri pri hangarju na letališču v Prečni.

31. 5. Telesno ocenjevanje lovske psov razen ptičarjev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Grmada v Trebnjem.

27. 9. Lokalno tekmovanje po krvnem sledu za vse lovske pasme in PNZ barvarjev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Štangel v Jurni vasi.

11. 10. PNZ jamarjev in šarivcev v LD Škocjan. Zbor ob 8. uri pred gostilno Bobič v Škocjanu.

25. 10. PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Tomšič v Dobruški vasi.

25. 10. PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Grmada v Trebnjem.

LKD POMURJE

22. 3. Telesno ocenjevanje ptičarjev in jamarjev. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom v Radenčih.

26. 4. PNZ ptičarjev. Kraj in čas bomo določili naknadno.

7. 9. Lokalno tekmovanje po krvnem sledu. Zbor in kraj bomo določili naknadno.

20. 9. Troboj ptičarjev v vodnem delu. LKD Pomurje-Ptuj-Maribor. Zbor in kraj bomo določili naknadno.

11. 10. PNZ jamarjev. Zbor in kraj bomo določili naknadno.

Vodniki z istrskimi kratkodlakimi in resastimi goniči pred pričetkom ocenjevanja naravnih zasnov njihovih psov

Foto N. F.

TEČAJ ZA VODNIKE PSOV VSEH PASEM V LJUBLJANI

Lovsko kinološko društvo (LKD) Ljubljana, prireja tečaj za vodnike lovskih psov.

Začetek tečaja bo **6. februarja 1986**, ob 16.30 v dvorani Krajevne skupnosti Kolodvor, Moše Pijadejeva 22.

Pismene prijave z natančnim naslovom tečajnika je treba poslati **do 28. januarja 1986** na naslov **LKD Ljubljana, Župančičeva 9/II, 61000 Ljubljana**. Prijavnina znaša 500 din.

Udeležbo na tečaju še posebej priporočamo lovskim pripravnikom in vodnikom psov, ki imajo pse godne za šolanje.

Informacije dobite v **pisarni LKD Ljubljana, Župančičeva 9/II, vsak torek in petek od 10.-12. ure in vsako sredo od 16.-18. ure.**

Lovsko kinološko društvo
Ljubljana

25. 10. C in D tekmovalje ptičarjev. Kraj in čas bomo določili naknadno.

LKD PTUJ

12. 4. Telesno ocenjevanje ptičarjev. Zbor ob 8. uri pred domom ZLI, Potrčeva 45, Ptuj.

19. 4. PNZ ptičarjev. Zbor in čas bomo sporočili prijavljenim naknadno.

11. 10. C in D tekmovalje ptičarjev. Zbor bomo prijavljenim sporočili naknadno.

11. 10. Telesno ocenjevanje in PNZ šarivcev. Zbor in uro bomo prijavljenim sporočili naknadno.

25. 10. Telesno ocenjevanje in PNZ jamarjev. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom Kidričevo v Zg. Hajdini.

18. 10. Zvezno E-tekmovalje ptičarjev. Zborna mesto bomo sporočili z razpisom, ki bo pravočasno objavljen.

P. S. Vodniki se morajo vsaj 14 dni pred prireditvijo prijaviti na LKD Ptuj.

LKD POSTOJNA

17. 5. Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem. Zbor pred GŠC v Postojni.

28. 6. Lokalno tekmovalje po krvnem sledu vseh lovskih psov in PNZ barvarjev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Slamič v Pivki.

20. 9. PNZ jamarjev. Zbor ob 8. uri pred GŠC v Postojni.

27. 9. PNZ goničev in brak-jazbečarjev v LD Štanjel. Zbor ob 8. uri pred gostilno Zora v Štanjelu.

11. 10. PNZ goničev in brak-jazbečarjev v LD Prestrank. Zbor ob 8. uri pred gostilno Javornik v Prestranku.

LKD ZASAVJE

17. 5. Telesno ocenjevanje lovskih psov razen ptičarjev. Zbor ob 8. uri pred gasilskim domom v Litiji.

27. 9. PNZ jamarjev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Jež v Janjenci, Radeče.

25. 10. PNZ šarivcev, goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pred gasilskim domom v Litiji.

15. 11. Republiško tekmovalje goničev. Zbor in uro bomo objavili v posebnem razpisu.

LKD ŽALEC

19. 4. Telesno ocenjevanje lovskih psov razen ptičarjev in šarivcev. Zbor ob 8. uri pred hotelom Prebold.

11. 10. PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pred hotelom Puglad.

18. 10. Lokalno tekmovalje po krvnem sledu in PNZ barvarjev. Zbor ob 8. uri pred hotelom Prebold.

Kinološka zveza Slovenije

Predvidena legla

Tribarvni goniči (JRGtr):

Leglo 22. 12. Rejec Jože Guna, Globovšak 26, Trbovlje.

Brak jazbečarji (JRBj):

Leglo 26. 1. Rejec Jože Krivec, Gorica 29, Celje.

Kdl. jazbečarji (JRJki):

Leglo 11. 1. Rejec Sabina Stariha, Hošiminhova 11, Ljubljana.

Kinološka zveza Slovenije

Armeria MARAZ

Ulica I. ASCOLI 16/B Gorizia, Italia

**Odpri smo novo,
specializirano trgovino z LOVSKIMI
in RIBIŠKIMI potrebščinami**

NUDIMO VAM

ZA LOV:

lovske puške znamke Zoli, Beretta, Ansehütz..., vse vrste šibrenih in krogelnih nabojev, strelne daljnogleda – razne vrste, lovske obleke in obutev vse potrebščine za lovske pse

ZA RIBOLOV:

vse vrste ribiških palic, ribiško obleko in obutev, ves pribor za izdelovanje umetnih muh, razne vabe, po želji muhe tudi izdelujemo po ugodnih cenah

OBIŠČITE NAS!

Uredniški odbor glasila LOVEC razpisuje

JAVNI NATEČAJ ZA LEPOSLOVNO OBLIKOVANO LOVSKO ZGODBO, ČRTICO ALI NOVELETO

Posebna žirija bo nagradila vsebinsko in slogovno dognana dela, ki bodo pomenila osvežitev v lovskem pisanju ter izražala globlje doživetje narave, divjadi in lova.

Natečaj bo trajal **od 1. 1. 1986 do 15. 5. 1986.**

Pisci (lovci ali nelovci) lahko pošljejo na natečaj tudi več svojih del. **Obseg posameznega prispevka** ne sme presegati **16 razprto tipkanih strani**. **Natečaj je anonimen**. Prispevki morajo biti podpisani s psevdonimom, **v posebni zaprti kuverti pa naj bo list** s polnim imenom in naslovom pisca ter naslovom dela.

I. nagrada	30 000 din
II. nagrada	20 000 din
III. nagrada	10 000 din

Uredništvo si pridržuje pravico do odkupa tudi drugih nenagrajenih del, če bo menilo, da bi pisec lahko prispevek še dodelal. Rezultati javnega natečaja bodo objavljeni v glasilu LOVEC.

Svoja dela pošljite na naslov: **Uredništvo glasila LOVEC, Župančičeva 9, 61000 Ljubljana**, s pripisom: »Za javni natečaj«.

Uredniški odbor glasila Lovec

Mali oglasi

Prodaj karabinko CZ kal. 8 × 57 IS. Puška je stara 1,5 l. Janez Bizjak, Odraga 20, 68210 Trebnje.

Prodaj češko bokarico kal. 7 × 65 R/16, z menjalnimi cevmi 16/16. Montiran je tudi strelni daljnogled zeiss 4 × 32 (suhlska montaža). Peter Sever, Tomšičeva 14, 68270 Trebnje.

Prodaj psa in psico – resasti istrski gonič. Leglo 28. 6. 1985, tetovirana. Božidar Hrovat, 61296 Šentvid pri Stični 14/a; tel.: (061) 785 069.

Prodaj novo karabinko kal. .300 winchester mag. z montiranim strelnim daljnogledom zeiss-diavari 2,5–10 × 52. Tel.: (068) 58315, int. 15 (od 7. do 9. ure) – Valenčič.

Prodaj brak-jazbečarja (psa), starega 3 leta, z opravljenim PNZ. Muhamed Šemič, Nagodetova 11, 61000 Ljubljana.

Prodaj skoraj novo šibrenico kal. 12/12 super brno. Informacije po tel.: (068) 69396 – Petančič (po 20. uri).

Kupim krogelne naboje sellier bellot kal. 7 × 64, teže 11,2 g. Martin Pečavar ml. Nestopljiva vas 1, 68333 Semič.

Prodaj dobro ohranjeno češko bokarico kal. 12/7 × 57 R, s strelnim daljnogledom habicht (4 × 32) – suhlska montaža. Puška ima naprožilo in dodatno obdelano olesje. Prodaj tudi **menjalne cevi 12/12 in 100 krog. nabojev.** Pavel Malej, Polje 40, 64264 Boh. Bistrica.

Prodaj psa, res. istrski gonič, starega 4 mesece. Franc Medja, Gorjuše 66, 64264 Bohinjska Bistrica.

Za kombinirano lovsko puško zamenjam malo rabljeno prostotonsko, trivrstno »Prostor«-jevo harmoniko, uglaseno na cis, fis, h. Franc Maver, Rožna ul. 11, Bohinjska Bistrica 64264. Tel.: (064) 76237.

Prodaj lovsko terierko, staro 1,5 leta, prav dobro telesno ocenjeno in z opravljenim PNZ (ostrost in sledoglasnost 4). Ignac Hožjan, 68333 Semič 48a.

Izgubil se je kdl. istrski gonič. V levem uhlju ima vtetovirano številko 61998. Najditelj psa naj sporoči na naslov: Srečko Štupica, 61317 Sodražica. Tel.: (061) 866 065.

Prodaj več starejših lovskih pušk. Naslov v uredništvu.

Prodaj kdl. jazbečarja (leglo 10. 8. 1985). Miroslav Kosir, Bregovita 12, 41210 Zabok. Tel.: (049) 22992.

Tovariši lovci! Izdelujem lesene okrasne podstavke (deščice) za lovske trofeje vseh vrst in podstavke, na katere pritrdite noge srnjadi (obešalniki). Naročeno pošiljam po pošti (povzetje). – **Vojin Pejčič, Kolodvorska 62, Sarvaš, 54204 Bijelo Brdo.**

Prodaj češko bokarico kal. 12/7 × 65 R s strelnim daljnogledom swarovski 6 × 42 (suhlska montaža). Milan Potnik, Titov trg 1, 63210 Slovenske Konjice.

Prodaj karabinko kirco 640 L – .243 winch., šibrenico 870 TA (kal. 12), karabinko .308 winch. ter colt python .357 mag. Tel.: (061) 576-542 od 15. ure dalje (Ličina).

Prodaj dva posavska goniča: psico (staro 3 leta) in psa (star 6 mesecev). Psica je odlični gonič. Alojz Glavan, Muljava 47, Muljava.

Prodaj polavtomatsko šibrenico franchi, kal. 12. Puška je brezhibna. Informacije po tel.: (063) 828-018 dopoldne – Lovrič.

Prodaj lovsko terierko, staro 10 mesecev. Informacije po telefonu (061) 271-420 – Burger.

Objavljanje jubilejev in osmrtnic

Za objavljanje jubilejev in osmrtnic še naprej **veljajo dosednji pogoji.**

Jubileje članov objavljamo za 50, 60, 70, 75, 80, 85, 90 itd. letnico pod naslednjimi pogoji: Vsaj 6-letno jubilarstvo delovanje kot član UO ali IO LD, predsednik NO ali disc. razsodišča LD, organov LZ oz. ZLD ter LZS (v posamezni funkciji ali skupno). Vsaj 10-letno izvrševanje lovskočuvarjske službe. Za vsako funkcijo posebej mora pisec navesti od kdaj do kdaj jo je opravljal (mejni letnici). Sliko jubilara objavimo, če je poleg navedenih pogojev član lovske organizacije vsaj 30 let. Izjemoma pa objavimo sliko tudi drugih, s svojim delom zaslužnih za lovstvo v širšem pomenu, npr. delovanje v organih republiške LZ ali če so odlikovani vsaj z redom za lovske ali kinološke zasluge II. stopnje.

Osmrtnico za umrlega člana objavimo (s sliko ali brez) pod enakimi pogoji, ki veljajo za objavljanje jubilejev. Osmrtnico objavimo, če jo dobimo vsaj 10 mesecev po pokojnikovi smrti in če je še na voljo prostor zanjo.

Iz sestavka o jubilaru ali pokojniku mora biti točno razvidno, da so izpolnjeni vsi navedeni pogoji. V zapisu o jubilaru je obvezno treba navesti tudi točen rojstni datum, v osmrtnici pa datum rojstva in smrti.

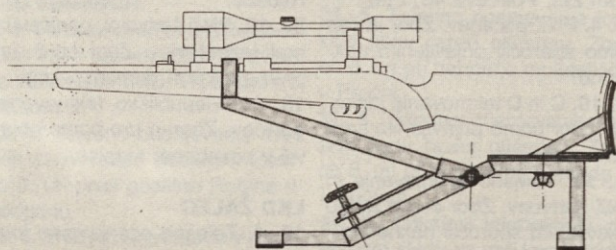
Osmrtnico ali jubilej objavimo le, če je dopis podpisala in žigosala lovska organizacija (LD, ZLD itd.).

Pošiljatelj mora na dopis obvezno navesti **svoj natančen naslov,** da se v primeru nejasnosti lahko obrnemo nanj.

Prosimo za natančno izvajanje teh navodil. Objavljali bomo le zapise z vsemi zahtevanimi podatki. **Za manjkajočimi podatki ne bomo proizvedovali.** Pridržujemo si tudi pravico, da zapise po potrebi skrcimo.

Uredništvo

ZANESLJIVO! PRIROČNO! POCENI! PREDVSEM PA NOVO!

NAPRAVA ZA PREIZKUS PUŠK

prinaša prednosti:

- varčevanje nabojev za preizkus in nastavitve merilnih naprav,
- preizkus lahko opraviš sam, rezultat pa je popolna zanesljivost strelca in orožja,
- lahko jo imaš vedno pri sebi (v avtu), ker je naprava priročna in lahka – preizkus lahko opraviš pred lovom.

Uporaba je preprosta, saj naprava enostavno nadomestila roki in naslon. Korekturo po višini opraviš z vijakom, po smeri pa s pomikom cele naprave.

Streljaš lahko z mize – sede ali s tal v ležečem položaju.

Z malo znanja in vaje lahko z njo opraviš korekturo merilnih naprav (predvsem optičnih), kar dodatno varčuje naboje.

ZARADI CENE NABOJEV BO NAPRAVA AMORTIZIRANA PRI TRETJI NASTRELITVI PUŠKE!

ZA PREVERJANJE POTREBUJEŠ LE EN SAM NABOJ!

Informacije na naslov: **Bogdan Jež, Staretova 31, Ljubljana: tel. (061) 223-272**

Lovci, naročite revijo Kinolog, ki izide šestkrat letno!

Naročite jo na naslovu: Kinološka zveza Slovenije, Kotnikova 12, 61000 Ljubljana, tel.: (061) 315 474

SLIKA NA ZADNJI STRANI OVITKA:

Slavo slovenske zreje nemških kratkodlakih ptičarjev, našega načina šolanja, vodenja in lovske uporabnosti je ponesel v svet Ptujčan Rudi Rakuša z Ajšo, ki je že drugič zapored osvojil naslov svetovnega prvaka v lovu s psom ptičarjem.

Foto M. Budič

8. svetovno prvenstvo v lovu s psom ptičarjem

Umag '85

1. Jugoslovanski vodniki angleških ptičarjev, ki so tekmovali na 8. svetovnem prvenstvu v Umagu. Ekipno so dosegli 4. mesto. V primerjavi z dosežki naših vodnikov celinskih ptičarjev so pokazali nekoliko slabšo pripravljenost.

Foto M. Budič

2. Mimohod vseh udeležencev ob otvoritvi 8. svetovnega prvenstva, ki se je začelo z zvoki lovskih rogov Zasavskih rogistov.

Foto M. Budič

3. Znana slovenska vodnika nemških kdl. ptičarjev Rudi Rakuša in Mile Budič s psicama Ajšo in Goco.

Foto I. Krišan

4. Nemški kdl. ptičar Boj stoji na fazana, ki se je pritajil v visoki, ostristrski travi.

Foto B. Jelovčan

